

Hoe de waakhond verder slaapt

*Over de democratische aanvulling van de burgerjournalistiek in
Amsterdam, Utrecht en Den Haag*

Anouk van der Post

S1890735

Master JNM 2016-2017

Scriptie G4-onderzoek

1^e lezer: W. Koetsenruijter

2^e lezer: P. Burger

18-12-2017

Samenvatting

Sinds de jaren 1980, toen krantenoplages structureel begonnen te dalen, hebben nieuwsmedia moeite hun functie van democratische waakhond te vervullen. Wetenschappers, burgers, maar ook journalisten zelf, verwijten hen van te veel eenzijdige, snelle nieuwsberichtgeving. Daarbij maken nieuwsmedia te vaak gebruik van institutionele bronnen en 112-nieuws en bieden ze daarnaast weinig verdieping. Voor een goed functionerende democratie is een divers nieuwsaanbod noodzakelijk en daarom moet de vraag gesteld worden wie het democratisch tekort mogelijk kan vullen. Wetenschappers vestigen hun hoop op burgerjournalisten. Zij zouden de journalistiek van onderaf kunnen inspireren en alternatieve perspectieven kunnen bieden. Vooral in de lokale en regionale nieuwsvoorziening is deze aanvulling essentieel, omdat traditionele media vooral daar gaten laten vallen.

Om te bepalen of burgerjournalisten aan deze verwachting voldoen, wordt hun nieuwsaanbod in kaart gebracht. Omdat er een positief verband bestaat tussen de aanwezigheid van traditionele media en burgerjournalisten, wordt dit gedaan voor de drie (van de vier) grootste steden van Nederland: Amsterdam, Utrecht en Den Haag. Daarbij wordt de volgende onderzoeksvraag gesteld: *In welke mate vult de burgerjournalistiek de traditionele media aan ten behoeve van de lokale democratie in Amsterdam, Utrecht en Den Haag?* Van een aanvulling is sprake wanneer burgerjournalisten significante verschillen behalen op zaken die bij traditionele media onderbelicht blijven.

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden, zijn de richtlijnen in de civiele journalistiek geoperationaliseerd en is er gebruik gemaakt van een kwantitatieve inhoudsanalyse waarbij vooral gelet is op onderwerpen, bronnen, genres en berichten over lokaal beleid. Hieruit is gebleken dat burgerjournalisten iets toevoegen op het gebied van onderwerpen en bronnen, maar hun aanvulling marginaal is. Ook burgerjournalisten beroepen zich voornamelijk op institutionele bronnen, bieden weinig verdieping en verspreiden veel nieuwsberichten. Bovendien is het aanbod van berichten over lokaal beleid erg gering. Burgerjournalisten in Amsterdam, Utrecht en Den Haag vormen momenteel geen alternatief op de traditionele media.

Er is dus een ander alternatief nodig om de kwaliteit van de nieuwsecosystemen te verbeteren. De gemeente Leiden gaat experimenteren met een lokaal mediafonds dat gaat investeren in verdiepende onderzoeksjournalistiek. Hiermee wil de gemeente de bestaande media versterken en dus niet het aantal nieuwsaanbieders vergroten. Eventueel vervolgonderzoek zou moeten uitwijzen of dit de democratische kwaliteit van de nieuwsecosystemen ten goede komt en of dit een goede oplossing is voor nieuwsvoorzieningen van dezelfde (slechte) kwaliteit als Amsterdam, Utrecht en Den Haag.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. De civiele journalistiek als graadmeter	7
3. Burgerjournalistiek vult het democratisch tekort (?)	10
4. De relatie tussen de traditionele media en de burgerjournalistiek	15
5. Methode	17
5.1 Het corpus	17
5.3 Inhoudsanalyse.....	19
5.4 Verschil moet significant zijn.....	20
5.5 Codeurs en betrouwbaarheid	21
6. Resultaten.....	22
6.1 Resultaten Amsterdam.....	24
6.1.1 Lokaal beleid Amsterdam	27
6.1.2 Conclusie Amsterdam.....	32
6.2 Resultaten Utrecht	34
6.2.1 Lokaal beleid Utrecht	36
6.2.2 Conclusie Utrecht	39
6.3 Resultaten Den Haag	40
6.3.1 Lokaal beleid Den Haag	42
6.3.2 Conclusie Den Haag	44
6.4 Conclusie van Resultaten	46
7. Conclusie en discussie	47
7.1 Conclusie	47
7.2 Discussie	48
Vervolgonderzoek	49
Bibliografie	50
Bijlage 1: Nieuwsmedia Amsterdam	54
Bijlage 2: Nieuwsmedia Utrecht.....	58
Bijlage 3: Nieuwsmedia Den Haag.....	62
Bijlage 4: Codeerinstructie	66
Bijlage 5: Grafieken drie steden samengevoegd.....	92
Grafieken lokaal beleid drie steden	94
Bijlage 6: Grafieken Amsterdam.....	96
Grafieken Amsterdam lokaal beleid	99

Bijlage 7: Grafieken Utrecht	102
Grafieken lokaal beleid Utrecht	104
Bijlage 8: Grafieken Den Haag	106
Grafieken lokaal beleid Den Haag	108
Bijlage 9: Significantieberekeningen drie steden samengevoegd.....	110
Significantieberekeningen lokaal beleid Amsterdam, Utrecht en Den Haag samengevoegd.....	117
Bijlage 10: Significantieberekeningen Amsterdam	123
Significantieberekeningen Amsterdam lokaal beleid.....	125
Bijlage 11: Significantieberekeningen Utrecht	129
Significantieberekeningen Utrecht lokaal beleid	131
Bijlage 12: Significantieberekeningen Den Haag.....	135
Significantieberekeningen Den Haag lokaal beleid	136

1. Inleiding

Op 31 december 2016 maakte de Telegraaf Media Groep (TMG) bekend een kwart van de banen bij de regionale dagbladen te schrappen. Namen als *Leidsch Dagblad*, *Haarlems Dagblad*, *Noordhollands Dagblad* en *Gooi- en Eemlander* voelen de klappen. Klappen die doordreunen bij hun lezers. Stuk voor stuk maken ze de problematiek inzichtelijk die erachter ligt:

“Maar de laatste tijd lees ik zulke verontrustende stukjes over reorganisaties bij jullie, dat ik dacht: ik moet het nu doen. Straks is hij misschien wel ontslagen.” (Walraven, 2017)

“Dit soort nieuws van naast de deur moeten wij straks dus missen door de bezuinigingen op het [@NHDWFL #ditismijnkrant](#).” (Greiner, 2017)

“Met z'n allen zorgen zij dat de vele vragen die in onze samenleving leven op een deskundige en objectieve manier beantwoord worden. Daarmee verdedigen zij onze democratie en onze rechten [...] Maar ook wijzen zij ons fijntjes op onze plichten die uit diezelfde rechten voortkomen. Wat zou er gebeuren wanneer dat minder wordt? Ik durf er haast niet aan te denken... U toch ook niet?” (Heeringa, 2017)

Vooraf laatstgenoemde lezer duidt op een zorgelijk punt, dat onderzoekers bovendien delen: de lokale journalistiek is belangrijk voor het behouden van de democratie (Landman, Kik, Hermans, & Hietbrink, 2015; Buijs, 2014; Christians, Glasser, McQuail, Nordenstreng, & White, 2009; McQuail, 2013). Wie neemt de taak van waakhond over, wanneer lokale media deze niet langer kunnen vervullen? De lezer in kwestie wil er liever niet aan denken, maar het is een vraagstuk waar wel degelijk over nagedacht moet worden. De bezuinigingen bij de TMG-groep zijn namelijk niet de eerste, maar een onderdeel van een trend die in de jaren tachtig van de vorige eeuw inzette, toen oplages structureel begonnen te dalen (Buijs, 2014, p. 2). Juist in het kader van de democratie, is het belangrijk om je af te vragen wie het democratisch tekort mogelijk kan vullen.

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek heeft de problemen binnen de lokale journalistiek in kaart gebracht door regionale nieuwsvoorzieningen te onderzoeken (Landman et al., 2015). In het onderzoek wordt onder andere de hoop uitgesproken dat burgerjournalisten het democratisch tekort kunnen vullen (p. 45). Veel onderzoekers delen deze hoop en zien de burgerjournalistiek als mogelijke aanvulling op de lokale media (Kaufhold, Valenzuela, & De Zúniga, 2010; Hermans, Schaap, & Bardoel, 2014; Bowman & Willis, 2003). Zij zou perspectieven kunnen bieden die bij traditionele media onderbelicht blijven en het burgerperspectief substantieel kunnen representeren. Verder zouden burgerjournalisten een divers aanbod kunnen genereren op het

gebied van onderwerpen en genres (Lasica, 2003, p. 71), iets waar traditionele media niet langer in slagen.

Vooralsnog blijkt dit echter toekomstmuziek: “mochten optimisten hopen dat nieuwe mogelijkheden via internet voor een groter en diverser aanbod gaan zorgen, dan bevestigen de resultaten van dit onderzoek dat niet” (Landman et al., 2015, p. 71). In de praktijk blijkt dat burgerjournalisten nog een lange weg te gaan hebben om door te dringen in het medialandschap en om een eigen identiteit te ontwikkelen. Ze bieden namelijk weinig alternatieve perspectieven en zijn vaak ‘doorgeefluiken’ van de traditionele media (p. 45).

Landman et al. hebben in 2015 echter een steekproef genomen van 26 gemiddeld grote gemeenten en gemiddeld kleine gemeenten. De grootste gemeenten in Nederland – Amsterdam, Utrecht, Den Haag en Rotterdam (de G4-steden) – zijn hierbij onderbelicht gebleven. Dit, terwijl Landman et al. juist bij de gemiddeld grote gemeenten een ‘vliegwieleffect’ bespeurden, wat betekent dat de aanwezigheid van traditionele media hyperlocals (definitie: hoofdstuk 3) aantrekt (p. 45). Hierdoor rijst de vraag of het aanbod van hyperlocals anders is in de grootste gemeenten van Nederland. Door het ‘vliegwieleffect’ is de verwachting namelijk dat meer hyperlocals zich manifesteren in de grote steden, waardoor de kans toeneemt dat er ook meer ‘goedlopende’ zijn.

Landman et al. hebben zelf ook hun onderbelichting ontdekt, want momenteel zijn ze bezig met een onderzoek naar de G4-steden. Het voorliggende onderzoek bouwt daarop voort. Waar zij de volledige nieuwsecosystemen in kaart brengen, zal het zwaartepunt in deze scriptie liggen bij de burgerjournalistiek. Hier is onder andere voor gekozen vanwege het vliegwieleffect, maar tevens om een andere reden; veel onderzoekers spreken namelijk over de *potentie* van de burgerjournalistiek om de democratie te verbeteren (Kaufhold, Valenzuela, & De Zúniga, 2010; Hermans, Schaap & Bardoel, 2014; Bowman & Willis, 2003), maar niet zozeer over wat het *aanbod* van die burgerjournalistiek is ten behoeve van de democratie. In het voorliggende onderzoek wordt dus gekeken naar het aanbod van de burgerjournalistiek en in welke mate dit de traditionele media aanvult ten behoeve van de democratie. Dit wordt gedaan voor Amsterdam, Utrecht en Den Haag, want de gegevens van Rotterdam zijn op het moment van schrijven nog niet beschikbaar. Daarbij wordt de volgende onderzoeksvraag gesteld:

In welke mate vult de burgerjournalistiek de traditionele media aan ten behoeve van de lokale democratie in Amsterdam, Utrecht en Den Haag?

Om deze vraag te beantwoorden wordt de burgerjournalistiek vergeleken met de traditionele media en wordt er gezocht naar significante verschillen tussen beide. Er kan namelijk pas van een

aanvulling gesproken worden, wanneer burgerjournalisten significant andere onderwerpen, genres en bronnen gebruiken dan traditionele media. De verwachting is bijvoorbeeld dat traditionele media veel cultuur- en 112-nieuws, institutionele bronnen en nieuwsberichten verspreiden. Als hyperlocals zich tevens voornamelijk op deze zaken richten, is er geen sprake van een aanvulling. In de methode (paragraaf 5.4) staat verder uitgelegd wanneer hyperlocals de *mainstream media* complementeren ten behoeve van de democratie.

Ook in het theoretisch kader (hoofdstukken 2, 3 en 4) wordt uiteengezet hoe burgerjournalisten een bijdrage kunnen leveren aan de nieuwsecosystemen. In hoofdstuk 1 wordt dit gedaan door de problematiek inzichtelijk te maken rond de lokale journalistiek. Met behulp van de adviezen en kritieken die zijn voortgekomen uit de stroming van de civiele journalistiek wordt bepaald dat de traditionele media op sommige vlakken een democratisch tekort achterlaten. In hoofdstuk 2 wordt vervolgens uiteengezet hoe de burgerjournalisten in potentie dit democratisch tekort kunnen vullen. Dit kunnen ze onder andere op de volgende drie manieren doen: als 'producers' (hyperlocals), als 'contributors'/'sources' en als 'participants'. Vooralsnog complementeren de burgerjournalisten de traditionele media niet; er wordt niet voor niets nog steeds gesproken over de *potentie* van de burgerjournalistiek. In hoofdstuk 3 wordt uitgelegd waarom de relatie tussen burgerjournalisten en de *mainstream media* vooralsnog niet geslaagd is. In de methode (hoofdstuk 5) wordt verder toegelicht hoe de besproken theorie wordt geoperationaliseerd en hoe de kwantitatieve waarden uit de codeerschema's iets kunnen zeggen over de kwaliteit van de nieuwsecosystemen van Amsterdam, Utrecht en Den Haag. Deze nieuwsecosystemen worden vervolgens in hoofdstuk 6 besproken en beoordeeld. Zo blijkt in paragraaf 6.1 dat Amsterdam een aantal onmisbare hyperlocals heeft. In paragraaf 6.2 en 6.3, waar respectievelijk Utrecht en Den Haag worden besproken, blijkt echter dat burgerjournalisten weinig toevoegen aan de nieuwsecosystemen en voornamelijk een voorbeeld nemen aan hun professionele collega's.

2. De civiele journalistiek als graadmeter

Dat de journalistiek de democratie waarborgt, lijkt een breed geaccepteerd gegeven.

Wetenschappers betogen het (Landman et al., 2015; Buijs, 2014; Christians et al., 2009; McQuail, 2013), evenals de burgers die zich zorgen maken over hun verdwijnende lokale krant. Het idee dat de journalistiek een democratische verantwoordelijkheid heeft, stamt onder andere af van de *Commission on Freedom of the Press* die halverwege de jaren veertig werd opgericht in de Verenigde Staten (Christians et al., 2009, p. 5). De Commissie publiceerde in 1947 het rapport *A Free and Responsible Press*, waarin de filosofische en morele grondslag werd gelegd voor het idee dat de journalistiek een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft (p. 5). Volgens de Commissie is de democratie afhankelijk van een stroom waarheidsgetrouwe informatie en een diversiteit aan meningen (p. 5).

Dit is nog een enigszins vage formulering van de beoogde verantwoordelijkheid van de journalistiek. Concreter wordt zij in de civiele journalistiek, een hervormingsbeweging die voortbouwt op het rapport van de *Commission on Freedom of the Press*. De civiele journalistiek is voortgekomen vanuit een groeiende onvrede over de dagelijkse journalistieke praktijk in de beroepsgroep rond de jaren 1990 en is een kritiek op de *mainstream media*, die niet langer hun maatschappelijke verantwoordelijkheid lijken te waarborgen (Drok, 2016, p. 45). Zeker rond de politieke verslaggeving lijken de belangen van politici belangrijker dan de belangen van de burgers. Volgens Drok worden relevante thema's voor burgers overschaduwd door politieke tactiek en campagnenieuws (p. 45).

Door middel van richtlijnen wil de civiele journalistiek de binding tussen burgers en de professionele journalistiek versterken en de binding tussen burgers en de democratische samenleving ondersteunen (p. 19). De volgende punten geven volgens Drok aan in welke richting de professionele journalistiek zich zou moeten ontwikkelen (p. 19):

1. van eenrichtingsverkeer naar interactie,
2. van instituties naar burgers en hun onderwerpen,
3. van losse feiten naar pragmatische context,
4. van politieke tactiek naar gevolgen voor burgers,
5. van extremen en mislukkingen naar perspectieven en oplossingen,
6. van passief (nieuws)consumentisme naar actief burgerschap.

Deze richtlijnen geven niet aan wat de rol van de journalistiek in de maatschappij op dit moment is, of hoe hij zich feitelijk gaat ontwikkelen, maar wat hij volgens de auteurs zou moeten zijn (Drok, 2016, p. 19, Christians et al., 2009, p. vii). De civiele journalistiek wil dat de professionele journalistiek

zich beweegt richting een nieuwsecosysteem waarin de burger centraal staat, en niet de institutionele elite of de consument.

De civiele journalistiek kan daarmee als een goede graadmeter dienen om de kwaliteit van de journalistiek ten behoeve van de democratie in Amsterdam, Utrecht en Den Haag te beoordelen. Vooral omdat de kritiek, die valt te destilleren uit de richtlijnen (te veel eenrichtingsverkeer, instituties, losse feiten, politieke tactiek, extremen en mislukkingen en passief (nieuws)consumentisme), nog steeds van toepassing is op de *mainstream media*. Tegenwoordig komt die kritiek vooral voort uit de bezuinigingen, die het gevolg zijn van structureel dalende oplages. Mediatitels verdwijnen en redacties komen onder enorme tijdsdruk te staan (van Zanten, 2015, p. ix, Smeets, 2014, p. 81). Men is hierdoor bang dat de journalistiek, en vooral de regionale journalistiek, zijn functie van democratische waakhond niet meer (goed) kan waarborgen.

Dit heeft vooral gevolgen voor de diversiteit van het nieuwsaanbod. Zo schreven Landman et al. in 2015 dat veel nieuwsaanbieders zich beperken tot cultuur- en 112nieuws (vii), nieuwsberichten en nieuwsverhalen (p. 68) en institutionele bronnen (p. 86). Hieruit valt te concluderen dat nieuwsmedia zich juist richten op de extremen en mislukkingen in plaats van perspectieven en oplossingen, op losse feiten in plaats van pragmatische context en op instituties in plaats van de burger. Davies voorziet hetzelfde probleem in zijn boek *Gebakken Lucht* (2010). Daarin zegt hij dat nieuwsmedia kwantiteit boven kwaliteit prefereren, wat betekent dat journalisten onmogelijk genoeg goede informatie kunnen vergaren. Hij heeft het ook wel over 'lopendebandjournalistiek'; persberichten worden vaker klakkeloos overgenomen en institutionele bronnen, die bovendien weinig worden geverifieerd, worden vaker opgevoerd (p. 70-1). Dit zorgt ervoor dat de betrouwbaarheid van het nieuws en het nastreven van een meer volledige, kritische berichtgeving in het geding komt. Nieuwsmedia laten belangrijke perspectieven liggen door hun beperkte gebruik van onderwerpen, genres en bronnen en informeren de burger daardoor te weinig over de ontwikkelingen in het land of hun gemeente.

Volgens de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) is een goed geïnformeerde burger door een divers nieuwsaanbod juist essentieel voor een goed functionerende democratie (2011, p. 57). Media vormen namelijk een platform voor discussie en kritiek en zijn een voorziening waarop men zijn stem kan baseren. Dit idee wordt ondersteund door het positieve verband dat er bestaat tussen het vóórkomen van dag- en nieuwsbladen en een hoger opkomstpercentage bij verkiezingen (Vergeer, 2005, p. 28). Informatie, en vooral verschillende informatie, is dus nodig om over te gaan op acties zoals discussiëren, stemmen of andere actieve betrokkenheid bij de gemeenschap (Bakker & Bosch, 2011, p. 1). Die pluriformiteit wordt nu, door de dalende oplages en de 'lopendebandjournalistiek', niet geboden en een actief burgerschap, zoals de civiele journalistiek het graag ziet, wordt niet gestimuleerd.

Deze ontwikkeling voltrekt zich voornamelijk in gemeentes. Met regionale en lokale kranten die wegvallen, verdwijnen er namelijk belangrijke (onafhankelijke) informatieverstrekkers die moeilijk opgevuld kunnen worden (Buijs, 2014, p. 9). Hierdoor zijn burgers afhankelijk van slechts enkele medianamen, missen ze sneller het nieuws van naast de deur en worden ze eenzijdig geïnformeerd over de ontwikkelingen in hun gemeente. Volgens Bakker en Bosch (2011) en het RMO (2011) heeft dit tot gevolg dat burgers niet goed mee kunnen komen in het publieke debat, wat indirect een negatieve invloed heeft op de democratie. Daarbij komt dat noch journalisten, noch burgers de lokale machthebbers controleren en zij dus steeds meer vrijspel krijgen (van Zanten, 2015, p. ix).

Het streven van de civiele journalistiek om de professionele journalistiek meer te centreren rond de burger en daarmee de democratie te verbeteren, lijkt dus nog ver weg. Dezelfde kritiek die in de jaren 1990 door de stroming is geformuleerd, wordt tegenwoordig nog steeds gegeven op de traditionele media.

Echter, deze kritiek en de richtlijnen van de civiele journalistiek kunnen als maat gebruikt worden om de kwaliteit van de journalistiek in Amsterdam, Utrecht en Den Haag te beoordelen. Om ze toepasbaar te maken voor het onderzoek in deze scriptie, moeten ze teruggebracht worden naar een aantal meetbare waarden. Waar de civiele journalistiek in de basis naar streeft, afgeleid uit de richtlijnen en de kritiek, zijn meer burgerbronnen in de nieuwsverslaggeving (richtlijn 1,2, 4 en 6), meer onderwerpen die voor burgers relevant zijn (richtlijnen 2 en 4) en meer achtergronden bij het nieuws (richtlijnen 3 en 5). De kwaliteit van de nieuwsecosystemen in de drie onderzochte steden kan dus gemeten worden aan het aantal burgerbronnen dat is gebruikt in de nieuwsberichten, een diversiteit aan onderwerpen (bijvoorbeeld niet alleen 112-berichten) en het aantal genres dat achtergronden biedt.

3. Burgerjournalistiek vult het democratisch tekort (?)

Volgens Drok is het in de civiele journalistiek altijd een belangrijke veronderstelling geweest dat de professionele journalistiek ‘zélf de potentie heeft om maatschappelijke en democratische betrokkenheid te stimuleren’ (2016, p.19), maar in het vorige hoofdstuk bleek dat de *mainstream media* dit bijlange na nog niet hebben bereikt. Bezuinigingen in de journalistiek en de daardoor dalende oplages lijken de afstand tussen burger en maatschappij zelfs te vergroten. Professionele nieuwsmedia beperken zich tot 112-nieuws, institutionele bronnen en nieuwsberichten: ‘lopendebandjournalistiek’ is de norm. Door deze matige diversiteit in het nieuwsaanbod ontstaat bij burgers een informatietekort, waardoor ze minder goed mee kunnen komen in de democratie. De gedachte dat de professionele journalistiek in staat is zichzelf te verbeteren, lijkt dus naïef en daarom moet de vraag gesteld worden wie het democratisch tekort mogelijk kan vullen. Wie is in staat om de traditionele media te complementeren met onderbelichte perspectieven, burgerbronnen en verdieping?

Volgens Hermans, Schaap en Bardoel (2014) zijn het de burgerjournalisten die het publieke debat kunnen openbreken, kennis met elkaar kunnen uitwisselen en een alternatief perspectief kunnen bieden op de traditionele journalistiek, die doordrenkt is met institutionele bronnen (p. 652). Ook Wall (2015) voorziet dat burgerjournalisten, gewapend met internet en mobiele telefoontjes, de institutionele media op hun kop kunnen zetten en een serieuze bedreiging kunnen vormen voor de routines waar de professionele media zo aan gehecht zijn geraakt (p. 797). Dit laatste is misschien juist nodig om de journalistiek weer op het civiele pad te zetten.

Wat de potentie van de burgerjournalistiek precies inhoudt, wordt uitgelegd aan de hand van drie vormen van de burgerjournalistiek die zijn afgeleid uit een artikel van Firmstone en Coleman (2015, p. 682). Burgers kunnen namelijk op verschillende manieren een bijdrage leveren aan de journalistiek. Ofwel door zelf een blog te beginnen, ofwel door simpelweg reacties te plaatsen, ofwel door *tweets* te posten. Aan de hand van deze vormen zal tevens gepoogd worden een definitie van de burgerjournalistiek te formuleren, hoewel er nooit overeenstemming is bereikt over één vaste definitie (Allan, 2009; Fröhlich, Quiring, & Engesser, 2012; Goode, 2009; Nip, 2006).

Burgers als ‘producers’ (hyperlocals)

Volgens Firmstone en Coleman (2015) zijn burgerjournalisten als ‘producers’ individuele, of collectief georganiseerde producenten van informatie en meningen, die onafhankelijk van de reguliere media opereren (p. 682). Deze vorm van burgerjournalistiek komt het dichtst in de buurt van de term *hyperlocals*, die in deze scriptie een hoofdrol speelt en ook gebruikt wordt in het onderzoek van Landman et al. (2015). Zij definiëren *hyperlocals* namelijk als nieuwssites die “zelfstandig opereren waarbij geen sprake is van een relatie met een bestaande uitgever of omroep” (p. 13). Volgens

Landman et al. zijn hyperlocals dus alle nieuwssites die worden gerund door een individu of een groep, die niet in dienst staat van traditionele instituties.

Waar de grens tussen een hyperlocal en een *mainstream medium* wordt getrokken, is echter niet duidelijk. Zo hebben Landman et al. *Nu.nl* onder de hyperlocals geschaard, terwijl de nieuwssite inmiddels onder *Sanoma Media* valt. Bovendien lijkt de benaming te suggereren dat hyperlocals zich enkel richten op het hyperlokale, terwijl dit niet het geval hoeft te zijn. De term is dus ietwat ongelukkig gekozen, maar wordt ook in deze scriptie gebruikt omdat dit onderzoek voortbouwt op het onderzoek van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. In bijlage 1, 2 en 3 zijn alle hyperlocals te vinden in Amsterdam, Utrecht en Den Haag, zoals het Fonds ze ingedeeld heeft.

De hyperlocals verschillen van de traditionele media, doordat ze meestal niet de conventies volgen die opgelegd zijn aan de professionele journalistiek. Ze hebben in die zin meer vrijheid en kunnen daardoor een toevoeging vormen op de traditionele media, maar velen zien het juist ook als een bedreiging. De burgerjournalistiek zou namelijk meer roekeloos zijn (Lasica, 2003, p. 71-72), waardoor conventies zoals betrouwbaarheid, objectiviteit of toegankelijkheid in het geding kunnen komen. Het is dan de vraag of burgers als producers wel tot de journalistiek gerekend kunnen worden, maar als bovenstaande conventies worden losgelaten en men teruggaat naar de essentie van de journalistiek – het verslaan van het dagelijkse nieuws – voldoen sommige burgerjournalisten wel degelijk aan deze omschrijving (p. 73). Lasica voegt daaraan toe dat de professionele journalistiek niet langer gezien moet worden als een mysterieuze ambacht dat slechts wordt beoefend door enkelen; het internet heeft de deur opengezet voor de massa (p. 73).

Bovendien hebben traditionele media tegenwoordig steeds meer moeite te voldoen aan de richtlijnen die zijn opgesteld voor de professionele journalistiek (Davies, 2010). Hoe waarheidsgetrouw zijn de nieuwsmedia als persberichten blindelings worden overgenomen? Hoe objectief zijn ze als instituties de voorkeur krijgen als bron? In hoeverre dienen de nieuwsmedia het publiek wanneer artikelen niet langer een representatief beeld schetsen van wat er in de gemeente of het land speelt? Zo hebben Landman et al. bijvoorbeeld geconstateerd dat lokale media amper aandacht besteden aan het onderwerp minderheden & integratie (2015, p. 70-1), waardoor normen zoals afspiegeling, betrokkenheid en dienstbaarheid aan het publiek in het geding komen.

Hyperlocals kunnen in potentie deze gaten, die gevestigde media achterlaten, opvullen, aangezien zij nieuwe stemmen kunnen introduceren in het nationale discours over verschillende onderwerpen (Lasica, 2003, p. 71). Zo zijn Ryfe en Mensing van mening dat hyperlocals zich verplicht voelen om journalistiek te bedrijven, omdat ze het gevoel hebben dat de professionele journalistiek zijn werk niet goed doet: “citizen journalists appear motivated to recover a kind of journalism [...] that, they fear, is being lost” (2010, p. 36). Hieruit afleidend kan gesteld worden dat deze vorm van burgerjournalistiek niet per se concurreert met de traditionele media om nieuwe (betere) vormen te

ontwikkelen voor de nieuwsverslaggeving, maar eerder om de traditionele media aan te vullen, aangezien zij een aantal belangrijke conventies niet langer (kunnen) waarborgen.

Of hyperlocals deze verwachtingen ook daadwerkelijk waarmaken, wordt wederom bepaald met de richtlijnen van de civiele journalistiek. Is het nieuwsecosysteem in zijn geheel (dus traditionele media en hyperlocals samen) één die meer gericht is op de burger? Snijden hyperlocals andere onderwerpen aan en gebruiken ze andere genres dan de *mainstream media*, waardoor het aanbod meer divers is? Om de kwaliteit van de nieuwsecosystemen van Amsterdam, Utrecht en Den Haag te beoordelen, en daarmee ook de kwaliteit van de hyperlocals, wordt het aanbod van de traditionele media dus vergeleken met het aanbod van de hyperlocals.

Burgers als 'contributors' en als 'sources'

“Digital media can enable citizens to be ‘contributors’ of user-generated content that is incorporated into mainstream news by professional journalists. [...] Digital activities on public sites such as Facebook can heighten the contributions of citizens to the production of news as ‘sources’.” (Firmstone & Coleman 2015, p. 682)

Firmstone en Coleman zien burgers als ‘contributors’ en burgers als ‘sources’ als twee afzonderlijke ontwikkelingen van de burgerjournalistiek (p. 682). Het verschil tussen beiden, gekeken naar de manier waarop Firmstone en Coleman de ontwikkelingen hierboven beschrijven, luistert echter nogal nauw. Bovendien bestaat er een sterk verband tussen de twee. Wie namelijk iets nieuws te laten zien of te vertellen heeft over een bepaalde nieuwsgebeurtenis, en daarmee een bijdrage levert aan de journalistiek, heeft ook de potentie om als relevante bron te dienen. Burgers als ‘contributors’ en burgers als ‘sources’ worden hier daarom onder één kopje besproken.

Er bestaan meerdere manieren waarop men een bijdrage kan leveren aan de traditionele journalistiek. Burgers kunnen een nieuwsverhaal op gang brengen (ongevraagde content) of ze kunnen de traditionele media helpen om een al bestaand nieuwsverhaal op gang te houden, te verdiepen of te verbreden (gevraagde content) (Harrison, 2010, p. 245). Bij eerstgenoemde is het de burger die een proactieve houding aanneemt. De burger neemt een nieuwsgebeurtenis waar, die de traditionele media later oppakken: de traditionele media volgen. Vaak gaat het hierbij om ooggetuigen die eerder dan de traditionele media verslag kunnen doen van een bepaalde gebeurtenis (p. 245). Harrison geeft het voorbeeld van de tsunami in Zuidoost-Azië in december 2004. Nog voordat journalisten ter plekke waren, werden er foto's en video's verspreid die gemaakt waren door ooggetuigen (p. 245). Een ander bekend voorbeeld is de Arabische Lente, waar demonstranten met hun mobiele telefoon wereldkundig maakten wat zich op de pleinen afspeelde.

Volgens Eltantawy en Wiest (2011) was dit een belangrijke ontwikkeling voor de burgerjournalistiek, omdat naast verslaggevers en de overheid, ook betogers informatie, foto's en video's verspreidden (p. 1215). Burgers worden bij deze vorm van burgerjournalistiek ook wel gezien als "accidental journalists", doordat ze filmpjes en video's posten van een gebeurtenis die zich zojuist voor hun ogen heeft afgespeeld (Harrison, 2010: 245). Daarmee leveren ze dus onbedoeld journalistieke content.

Bij de gevraagde content zijn het de traditionele media die een proactieve houding aannemen en zelf op zoek gaan naar relevante content, gemaakt door burgers, om een nieuwsverhaal op gang te houden (p. 245-6). Dit doen journalisten bijvoorbeeld door te zoeken naar de mensen achter het verhaal of door vragen te stellen aan hun lezers over een bepaalde kwestie (p. 246). Daarnaast zijn de verschillende meningen op sociale media platformen makkelijk toegankelijk voor journalisten. Zo worden tweets vaak geïmplementeerd in nieuwsverhalen om grote maatschappelijke kwesties te illustreren (Broersma & Graham, 2013, p. 460). Hiermee willen journalisten het nieuws toegankelijker en menselijker maken (Broersma & Graham, 2013, p. 460; Harrison 2010, p. 249).

Deze vorm van burgerjournalistiek, die traditionele media in hun eigen verhalen kunnen implementeren, zorgt ervoor dat de burger meer centraal komt te staan in de nieuwsverslaggeving (Buijs, 2014, p. 36-7). Volgens Jansen en Drok (2005) gaat het daarbij niet om een radicaal andere manier van journalistiek bedrijven, maar om accentverschuivingen: van instituties naar burgers, van politieke tactiek naar gevolgen voor burgers en van passief (nieuws)consumentisme naar actief burgerschap (p. 27). In deze drie accentverschuivingen vallen tevens belangrijke richtlijnen te herkennen uit de civiele journalistiek, die in het vorige hoofdstuk zijn besproken. Burgers als 'contributors' of 'sources' bieden dus een toevoeging voor de met instituties doordrenkte journalistiek en kunnen de democratie versterken door burgers actief mee te laten dingen in de nieuwsverslaggeving.

Deze vorm van burgerjournalistiek is niet direct te meten met de gegevens die gebruikt worden voor dit onderzoek. Desalniettemin is het belangrijk deze vorm van burgerjournalistiek te benoemen, omdat hij indirect terug te vinden is in de gebruikte bronnen van de traditionele media. Burgers als 'contributors' en 'sources' zouden er namelijk voor moeten zorgen dat *mainstream media* meer burgerbronnen gebruiken. Dit zullen echter voornamelijk passieve burgerbronnen zijn, omdat ze vaak als illustratie bij het nieuws dienen en niet worden opgevoerd als een actieve stem.

Burgers als 'participants'

Via reactievakken onder nieuwsartikelen kunnen burgers participanten worden in lokaal nieuws (Firmstone en Coleman 2015, p. 682). Firmstone en Coleman bedoelen hiermee dat digitale media er voor hebben gezorgd dat burgers nieuwscontent kunnen evalueren en becommentariëren. Volgens

Harrison (2010) kan het publiek daarom ook wel “watchdog” worden genoemd (p. 247). Singer (2014) noemt het publiek daarentegen liever “secondary gatekeepers” (p. 56). Burgers kunnen hiermee bijdragen aan de kwaliteit van nieuws, maar ook een indicatie geven welk nieuws belangrijk is, of wat discussie oproept. Hiermee is het eenrichtingsverkeer van massamedia naar consument veranderd in een tweerichtingsverkeer, waarbij de consument zich kritisch kan uiten over de content van traditionele media. Daarnaast kan de consument sociale problemen zichtbaar maken door middel van digitale media (Burger, 2014, p. 281). Sociale media en reactiesecties nodigen dus uit tot actief burgerschap en maken een publiekelijk debat mogelijk, wat volgens Landman et al. (2015) essentieel is voor de democratie (p. 55).

Deze drie vormen van de burgerjournalistiek maken het lastig om een eenduidige definitie te geven aan het fenomeen. Een meer algemene omschrijving van Robinson en Deshano (2011) lijkt te volstaan: “The phrase “citizen journalism” embodies the grassroots self-publishing of content that creates and extends conversation by citizens who were once part of the audience but are now “producers” without institutional backing” (p. 2). Robinson en Deshano nemen echter ook zaken mee, zoals het delen of het *liken* van nieuwsartikelen. Deze activiteiten worden in het voorliggende onderzoek buiten beschouwing gelaten; alleen activiteiten die in potentie iets wezenlijks bijdragen aan de content en kwaliteit van de nieuwsecosystemen worden in deze scriptie gerekend tot de burgerjournalistiek.

De drie vormen die eerder zijn besproken (burgers als ‘producers’, ‘contributors’/‘sources’ en ‘participants’), worden dus als belangrijkste vormen van de burgerjournalistiek gezien. Zij hebben namelijk de potentie om de verinstitutionalisering van lokale media tegen te gaan en het democratisch tekort te vullen. Hyperlocals kunnen dit doen via een eigen medium, waarop ze het burgerperspectief significant kunnen representeren. Burgers als ‘contributors’/‘sources’ en als ‘participants’ kunnen het burgerperspectief meer laten terugkomen in de professionele nieuwsverslaggeving. In deze scriptie ligt het zwaartepunt bij de hyperlocals, omdat zij met eigen content alternatieve perspectieven, meer burgerbronnen en verdieping kunnen bieden. Deze scriptie zal iets zeggen over de kwaliteit van hun aanbod en of ze daarmee iets wezenlijks toevoegen aan de nieuwsecosystemen van Amsterdam, Utrecht en Den Haag. Of de andere twee vormen van de burgerjournalistiek iets toevoegen aan de nieuwsecosystemen is moeilijker te zeggen met de gebruikte data voor deze scriptie. Hun bijdragen komen alleen indirect terug in de kwaliteit van de traditionele media.

4. De relatie tussen de traditionele media en de burgerjournalistiek

De burgerjournalistiek heeft dus het de vermogen traditionele media te complementeren, zoals blijkt uit de vorige paragrafen. Traditionele media hebben niet langer de middelen om de burgers te dienen, instituties voeren de boventoon en de democratie lijkt in het geding te komen. Hier kan de burgerjournalistiek inspringen. Zij heeft wel de middelen om een journalistiek te voeren die van onderaf geïnspireerd is en die wel in dienstbaarheid staat van de burger. Wellicht kunnen de traditionele media deze hyperlocals gebruiken als inspiratiebron voor hun eigen nieuwsverslaggeving. Deze relatie lijkt simpel, bijna symbiotisch, maar in de praktijk is de relatie tussen traditionele media en de burgerjournalistiek een moeilijke.

De ontwikkeling van de burgerjournalistiek werd namelijk weinig enthousiast ontvangen bij de traditionele media. Studies van deze vroege interactie tussen beide mediavormen tonen dat er een soort 'clash of cultures' ontstond, waarin amateurcontent, aangewakkerd door een groeiend participatie-ethos, botste met de behoeften van professionele journalisten om hun autoriteit te behouden (Wall, 2015, p. 798). Traditionele media hebben dan ook grote moeite om zich aan te passen aan dit nieuwe nieuwsecosysteem en worstelen met de vraag hoe ze burgerjournalistieke content moeten implementeren in hun nieuwsverslaggeving. Hierbij beroepen ze zich op het verschil in kwaliteit. Content, gemaakt door burgers, wordt vaak "dismissed or roundly criticized, viewed as unethical, untrustworthy, too subjective and emotional, said to be of poor technical quality or simply of no real news value" (p. 799). Nip (2011) omschrijft tevens dat burgerjournalistiek vaak incomplete nieuwsverhalen oplevert, waardoor deze vorm van journalistiek niet geschikt is voor de verslaggeving van cruciale evenementen (p. 37-8). Verder zouden burgerjournalisten weinig echt nieuws verslaan, omdat ze meer geïnteresseerd zijn in soft- of non-nieuws (Holt & Karlsson, 2014; Jönsson & Örnebring, 2010).

Deze "clash of cultures" tussen burgers en professionele journalisten gaat echter niet alleen om kwaliteit (Wall, 2015, p. 799). De professionele journalistiek wil graag haar *gatekeepende* rol intact houden en voelt er weinig voor haar routines, conventies en autoriteit achter zich te laten (Lasorsa, Lewis, & Holton, 2012: 19; Wall, 2015: 799) De traditionele media houden het "we write, you read" principe van kracht door de burgerjournalistieke content te normaliseren naar professionele normen en praktijken (Broersma & Graham, 2013: 448; Jönssen & Örnebring, 2011: 128). De burgerjournalistiek wordt dus zodanig bewerkt dat het binnen het frame past waaraan professionele journalisten gewend zijn geraakt.

Hieruit valt te concluderen dat de traditionele media zich wel degelijk proberen aan te passen aan het nieuwe nieuwsecosysteem waarin ook burgers zijn gaan meedingen. Ze doen er echter alles aan om zelf de regie in handen te houden. Het zijn namelijk de professionele journalisten die sociale media afstruinen naar nieuws, potentiële bronnen benaderen en eventuele foto's van

ooggetuigen en/of hun verslagen opzoeken en gebruiken voor (snelle) nieuwsverslaggeving (Broersma & Graham, 2013, p. 460). De *user-generated content* die ze op sociale media vinden, dient hierbij slechts als illustratie om haar menselijker en toegankelijker te maken (p. 460). Burger ontdekte eenzelfde ontwikkeling op internetfora:

“Hoewel het gebruik van sociale media als nieuwsbron veel besproken wordt door de beroepsgroep, wordt er in de praktijk op een beperkte manier gebruik van gemaakt. In de onderzochte casussen zijn berichten op internetforums wel gebruikt als illustratie, maar niet als bron voor nieuws, of als middel om toegang te krijgen tot het discours van een bepaalde sociale groep” (Burger, 2014, p. 280).

Daarnaast wordt de burger ook op lokaal niveau beperkt aan het woord gelaten. Dit is enigszins opvallend, omdat juist van de lokale media (die dichterbij de burgers staan) verwacht zou mogen worden dat het burgerperspectief vaker tegenover het institutionele discours wordt geplaatst (Landman et al., 2015, p. 76). In de praktijk is het echter zo dat burgers vooral als een passieve bron worden gebruikt: meestal als vox-pop, als aanleiding (slachtoffer of dader), of als ooggetuige. Minder vaak komen ze aan het woord in een actieve rol waarin het burgerperspectief gerepresenteerd wordt (p. 77).

Zo weinig enthousiast de traditionele media zijn om gebruik te maken van de burgerjournalistiek en om het burgerperspectief te tonen, zo enthousiast zijn de hyperlocals (de burgers als ‘producers’) om de traditionele media als bron te gebruiken. Niet voor niets gaat het vorige hoofdstuk over de *potentie* van hyperlocals, want in de praktijk blijkt dat ze veel vaker “leentjebuurt” spelen dan andere media. In het onderzoek van Landman et al. bleek dat de helft van alle aangetroffen berichten over lokaal beleid niet van de hyperlocals zelf afkomstig zijn. Dit zou komen doordat burgerjournalisten afhankelijk zijn van de professionele media, geen lange adem hebben en beperkte eigen content produceren. Dit heeft tot gevolg dat er wel meer nieuwsaanbieders zijn, ondanks de wegbezuinigde dagbladen, maar er geen groter nieuwsaanbod is. (Landman et al., 2015, p. 45).

De relatie tussen de traditionele journalistiek en de burgerjournalistiek is dus nog verre van ideaal. De professionele media maken te weinig, of op een verkeerde manier, gebruik van sociale media om het burgerperspectief te achterhalen. De burgers met een eigen nieuwssite of blog lenen daarentegen juist te veel van hun professionele collega’s, waardoor ook hier het burgerperspectief onderbelicht wordt. De verwachting is dat deze relatie zich ook voordoet in Amsterdam, Utrecht en Den Haag. Daarmee zou verklaart kunnen worden waarom traditionele media alsnog weinig burgerperspectief tonen en waarom hyperlocals weinig toevoegen aan de nieuwsecosystemen.

5. Methode

Deze scriptie ligt in lijn met drie eerdere onderzoeken van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. In 2012 heeft het Fonds zich gericht op de tellingen van het aantal nieuwskanalen in Nederland, in 2013 ging dit om het aantal online nieuwsproducties en in 2015 heeft het Fonds tevens gekeken naar de vraag naar lokaal nieuws (Landman et al., 2015, p. 7-12). Het doel van deze drie onderzoeken samen was om de stand van de lokale journalistiek in kaart te brengen. De methoden die het Fonds voor deze onderzoeken heeft gebruikt, zijn voornamelijk kwantitatief van aard. Toch zijn Landman et al. van mening dat er tevens uitspraken te doen zijn over de kwaliteit van de nieuwsvoorziening in de onderzochte gemeenten. Dit, omdat “kwalitatieve aspecten als onderwerp, genre en brongebruik tevens gedetailleerd in kaart zijn gebracht” (p. 12).

De gebruikte methoden in 2015 komen het meest overeen, afgezien van het gebruikersonderzoek, met de methoden die het Fonds gebruikt voor een huidig onderzoek naar de nieuwsecosystemen in de G4-steden in Nederland. In 2015 hebben Landman et al. (naast het gebruikersonderzoek) een aanbodsinventarisatie uitgevoerd om het aantal nieuwskanalen in de onderzochte gemeenten in kaart te brengen en hebben daarnaast een inhoudsanalyse gedaan van de gevonden nieuwsberichten. In het huidige onderzoek van het Stimuleringsfonds wordt hier tevens een reconstructie van een grote nieuwsgebeurtenis aan toegevoegd.

Deze scriptie is een toespitsing op het huidige onderzoek van het Fonds. Waar zij de volledige nieuwsecosystemen in kaart brengen van de G4-steden, zal dit onderzoek zich richten op de verhoudingen tussen de burgerjournalistiek en de traditionele media over de verslaggeving van lokaal beleid en de mate waarin zij in dienst staan van de democratie. Hierbij ligt het zwaartepunt vooral bij de burgerjournalisten. Vullen zij de lokale media aan? Om dit te bepalen wordt er alleen gekeken naar de kwalitatieve aspecten (onderwerp, genre en bronnen) in het databestand. De methoden die het Fonds gebruikt voor het huidige onderzoek, zijn dus ook van toepassing op deze scriptie, alleen zal niet alle beschikbare data gebruikt worden.

5.1 Het corpus

In het originele onderzoek van het Stimuleringsfonds worden de nieuwsecosystemen van de vier grootste steden in Nederland in kaart gebracht: Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag. Dit wordt gedaan door een reguliere nieuwsweek te nemen en al het aangeboden nieuws in die week te coderen. Omdat het onderzoek van het Fonds op het moment van schrijven nog in volle gang is, worden niet alle steden besproken in deze thesis. Alleen de nieuwsecosystemen van Amsterdam, Utrecht en Den Haag worden onderzocht.

Nieuwskanalen en typen producties

Voor elke stad is een aanbodsinventarisatie gemaakt van verschillende nieuwskanalen. In 2014 werden dezelfde typen nieuwskanalen meegenomen als in het huidige G4-onderzoek:

“Voor de geschreven pers – de regionale dagbladen en de weekbladen – zijn alle gedrukte uitgaven inclusief de digitale versies daarvan geïnterviewd. Voor de audiovisuele media – regionale, commerciële en lokale omroepen – zijn alle nieuwsrelevante radio,- en tv-uitzendingen alsmede de digitale nieuwsitems geanalyseerd. Dit behelst natuurlijk ook de geschreven berichten op de website. Daarnaast zijn online actieve hyperlocals doorgelicht op nieuws. Tevens heeft een verkenning plaatsgevonden op *social media* als Facebook en Twitter om in kaart te brengen, of er buiten de papieren en audiovisuele kanalen van regionale en lokale media om exclusief nieuws naar buiten komt.” (Landman et al., 2015, p. 16)

In bijlage 4 is een volledige lijst te zien van de typen nieuwskanalen die worden meegenomen in deze scriptie. Van elk nieuwskanaal zijn meerdere soorten mediatypen, mits het nieuwskanaal deze had, onderzocht. Dit houdt in dat, naast het type waarin een nieuwskanaal doorgaans verschijnt (print, website, televisie of radio), ook *Facebook* en *Twitter* zijn onderzocht op nieuws. Daarnaast zijn ook eventuele video's, afkomstig van een nieuwskanaal, meegenomen in deze thesis. In bijlagen 3, 4 en 5 zijn alle nieuwskanalen per nieuwsmedium van Amsterdam, Utrecht en Den Haag ingedeeld.

De te coderen periode

Koetsenruijter en Van Hout raden aan om een samengestelde of artificiële week als steekproef te nemen wanneer de inhoud van kranten en dergelijke wordt geanalyseerd (2014, z.p.). Hiermee bedoelen ze dat de maandag van de ene reguliere nieuwsweek wordt gepakt, de dinsdag van een andere reguliere nieuwsweek, enzovoorts. Daarmee voorkomt men dat het nieuws gedomineerd wordt door één nieuwsgebeurtenis (z.p.). Het maakt de representatie van het reguliere nieuws betrouwbaarder.

Het Stimuleringsfonds heeft de artificiële nieuwsweek in 2015 gebruikt om dezelfde reden die Koetsenruijter en Van Hout noemen (Landman et al., 2015, p. 17), maar heeft voor het G4-onderzoek gekozen voor een aaneengesloten reguliere nieuwsweek (12 tot en met 18 september 2016). Juist omdat het Fonds dit keer op zoek is naar een nieuwsgebeurtenis die het nieuws domineert. Hier wordt namelijk een nieuwsreconstructie van gemaakt. De nieuwsreconstructie wordt niet gebruikt in deze thesis, omdat de kwaliteit van het nieuwsaanbod van traditionele media

en hyperlocals met elkaar wordt vergeleken. Aangezien deze thesis echter een toespitsing is op het G4-onderzoek, is alle data dus ook afkomstig uit de week van 12 tot en met 18 september 2016.

Niet alle producties zijn nieuws

Bij dit onderzoek gaat het om een inventarisatie van de nieuwsvoorziening, dus niet van de informatievoorziening:

“Veel typen informatie die de door ons onderzochte media brachten, vallen buiten de *scope* van dit onderzoek. De onderzochte producties moeten in de engste zin van het woord nieuws zijn: onafhankelijk, van algemeen belang, actueel en over de desbetreffende gemeente. Aankondigingen, ‘prikbordberichten’, foto’s zonder tekst, *human interest* en berichten van de gemeente zijn niet als ‘nieuws’ aangemerkt.” (Landman et al., 2015, p. 14)

Niet alle producties worden dus meegenomen in dit onderzoek. In de codeerinstructie (zie bijlage 4) staat een uitgebreidere uitleg waaraan een productie moet voldoen om aangemerkt te worden als ‘nieuws’.

Lokaal beleid

Zoals eerder vermeld, is deze scriptie een toespitsing op het G4-onderzoek van het Fonds en wordt van de grote scala aan data vooral de berichten over lokaal beleid onderzocht. Hier is voor gekozen, omdat er in deze scriptie onderzoek wordt gedaan naar de mate waarin de lokale media (traditionele media en burgerjournalisten) de democratie dienen. Vooral op het gebied van lokaal beleid hebben de lokale media een belangrijke functie om de burger te voorzien van informatie waarin ruimte is voor een diversiteit aan meningen (Landman et al., 2015, p. 55 & 70). Zo kan de lokale media bijdragen aan “higher political knowledge” en participatie aan de lokale politiek onder burgers uitlokken (Kaufhold, Valenzuela, De Zúniga, 2010, p. 516). Voor de democratie is het dus juist belangrijk dat lokale media goed en vooral ook pluriform (met verschillende invalshoeken) verslag doen van het nieuws over lokaal beleid.

5.3 Kwantitatieve inhoudsanalyse

Om bovengenoemd corpus in kaart te brengen, is er gebruik gemaakt van een kwantitatieve inhoudsanalyse. Van elke gevonden nieuwsproductie zijn er naast de praktische zaken, zoals de naam van de codeur, datum, titel, aantal woorden/seconden en dergelijke, ook zaken genoteerd zoals lokaal beleid, onderwerp, genre en bronnen (zie bijlage 4). Vooral deze laatstgenoemde zaken

kunnen iets vertellen over de kwaliteit van het nieuws (Landman et al., 2015, p. 12), aangezien ze iets vertellen over het verschil in aanbod en daarmee de diversificatie ervan. Worden er bijvoorbeeld veel institutionele bronnen gebruikt in producties over lokaal beleid of toch ook veel actieve burgerbronnen? Worden er veel achtergronden verteld of beperken de mediakanalen zich vooral tot nieuwsberichten? En hoe zit het met de onderwerpen? Hoe divers zijn deze op het gebied van lokaal beleid?

Kortom: wordt de burger veel verschillende informatie geboden over de gang van zaken op het gebied van lokaal beleid? Zoals eerder genoemd is een diverse nieuwsvoorziening namelijk een graadmeter voor de kwaliteit van de journalistiek ten behoeve van die politieke besluitvorming (Bakker en Bosch, 2011). Om deze diversiteit te bepalen zijn er grafieken gemaakt van de data. Hierin is gespeurd naar (opvallende) verschillen waarover later een significantietoets is uitgevoerd. Alle grafieken zijn te vinden in bijlage 5, 6, 7 en 8 en bij een aantal opvallende waarnemingen zijn er grafieken ter illustratie opgenomen in het resultatenhoofdstuk.

5.4 Verschil moet significant zijn

Hiervoor kom ik terug op de centrale vraag in deze scriptie: *In welke mate vult de burgerjournalistiek de traditionele media aan ten behoeve van de lokale democratie in Amsterdam, Utrecht en Den Haag?* Wanneer kan je zeggen dat burgerjournalisten iets toevoegen aan het nieuwsecosysteem? In deze thesis is alleen sprake van een aanvulling van de hyperlocals wanneer er een significant verschil te vinden is bij de onderwerpen, bronnen en genres die niet veel te vinden zijn bij de traditionele media. Naar aanleiding van Davies' constatering van de 'lopendebandjournalistiek' is de verwachting bijvoorbeeld dat nieuwsberichten het aanbod van traditionele media domineren. Wanneer hyperlocals significant meer nieuwsberichten verspreiden dan professionele media, is dit dus geen aanvulling. Naar aanleiding van de kritiek op de journalistiek die is besproken in het theoretisch kader en het feit dat Landman et al. in 2015 constateerden dat het nieuws vooral bestaat uit cultuur- en 112-nieuws, institutionele bronnen en nieuwsberichten en nieuwsverhalen (p. vii), kan dus alleen van een aanvulling gesproken worden wanneer burgerjournalisten significant meer verdiepende artikelen, burgerbronnen en andere onderwerpen dan cultuur- en 112-nieuws verspreiden.

Van opvallende verschillen is vervolgens de significantie berekend. Figuur 1 is een voorbeeld van een significantieberekening die is gemaakt met behulp van de website <http://www.socscistatistics.com/tests/chisquare/Default2.aspx>. In de kolom uiterst links moet de groep ingevuld worden en in de bovenste rij de categorieën. In dit geval is de groep dus het onderwerp 'bouw' en zijn de categorieën 'traditionele media' en 'hyperlocals'. Vervolgens vul je voor elke categorie in hoe vaak 'bouw' voorkomt en hoe vaak 'bouw' niet voor komt. Met deze gegevens

rekent de tool vervolgens uit of het verschil tussen de traditionele media en de hyperlocals significant is. Onderin verschijnt dan in het blauw (is significant) of rood (is niet significant) de chi-square en de p-waarde. Alle significantieberekeningen zijn te vinden in bijlages 9, 10, 11 en 12.

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Bouw	141 (150.11) [0.55]	34 (24.89) [3.33]	175
Geen bouw	2663 (2653.89) [0.03]	431 (440.11) [0.19]	3094
Marginal Column Totals	2804	465	3269 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 4.104. The p -value is .042781. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Figuur 1: Voorbeeld significantieberekening

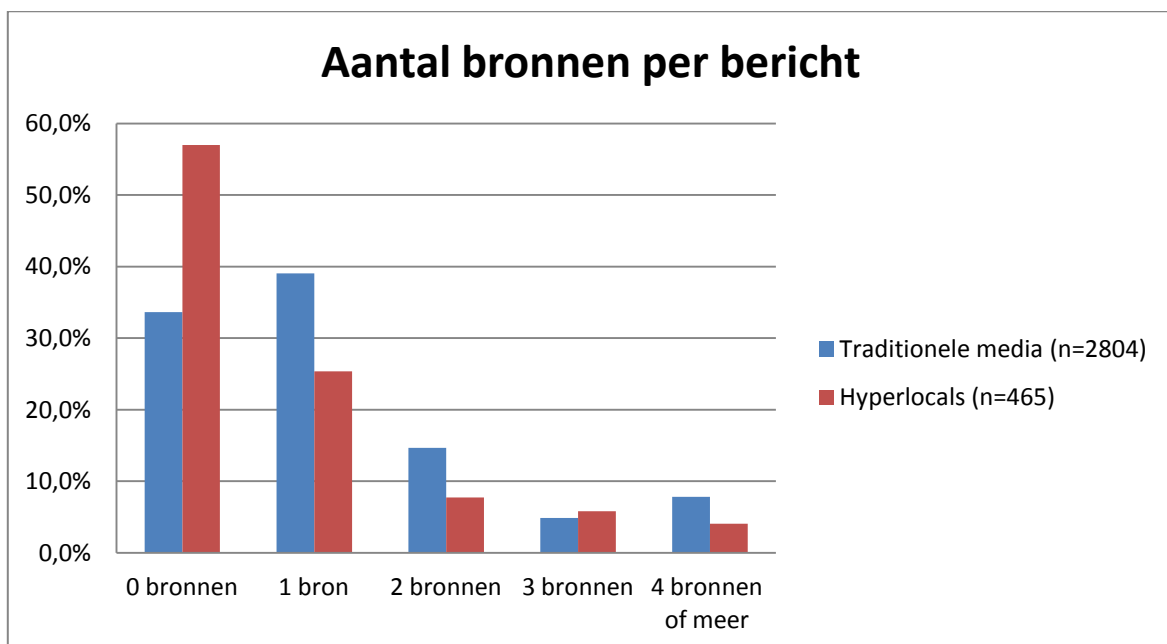
5.5 Codeurs en betrouwbaarheid

De coderingen zijn uitgevoerd door onderzoekers van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek en studenten die in of dichtbij de onderzochte steden studeren of wonen. De codeurs zijn vooraf in (een aantal) werkcolleges geïnstrueerd en getraind, waarbij gebruik werd gemaakt van de codeerinstructie in bijlage 4. Daarnaast zijn er proefcoderingen afgenomen die vervolgens groepsgewijs werden besproken en was er tijdens de codering wekelijks plenair overleg over moeilijk te coderen berichten. Om de consistentie tussen de codeurs te bepalen, is de intercodeursbetrouwbaarheid na de coderingen gemeten. De cijfers hiervan zijn momenteel (december 2017) nog niet beschikbaar; deze worden volgend jaar openbaar wanneer het rapport van de G4-steden wordt gepubliceerd. Om de betrouwbaarheid verder te waarborgen hebben de hoofdonderzoekers de data steekproefsgewijs gecontroleerd en is de data opgeschoond, daar waar (eventuele) extreme coderingen werden gevonden. (Landman et al., 2015, p. 17-8)

6. Resultaten

In deze scriptie zijn alle nieuwsberichten in de week van 12 tot en met 18 september in Amsterdam, Utrecht en Den Haag onderzocht. In totaal zijn er in die week 3269 berichten verspreid. Daarvan is 85,8% afkomstig van traditionele media. De *mainstream media* domineren dus de nieuwsecosystemen van de drie steden en bepalen voor een groot deel de kwaliteit van het aanbod. Maar, zoals in het theoretisch kader naar voren kwam en zoals zal blijken uit de gegevens in de volgende drie paragrafen, geven professionele media de voorkeur aan incidenteel nieuws. De gegevens suggereren dat traditionele media de voorkeur geven aan snel nieuws dat weinig verificatie en achtergrond behoeft. Dit wordt ondersteund door tabel 1, 2 en 3 (bijlage 6) waarin te zien is dat traditionele media vooral cultuur- (uitgaan & vrije tijd) en 112-nieuws (veiligheid), institutionele bronnen en nieuwsberichten gebruiken. Vooral opvallend, en schokkend, is dat traditionele media in 33,6% van de berichten geen enkele bron gebruiken (zie tabel 4).

Tabel 4: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht

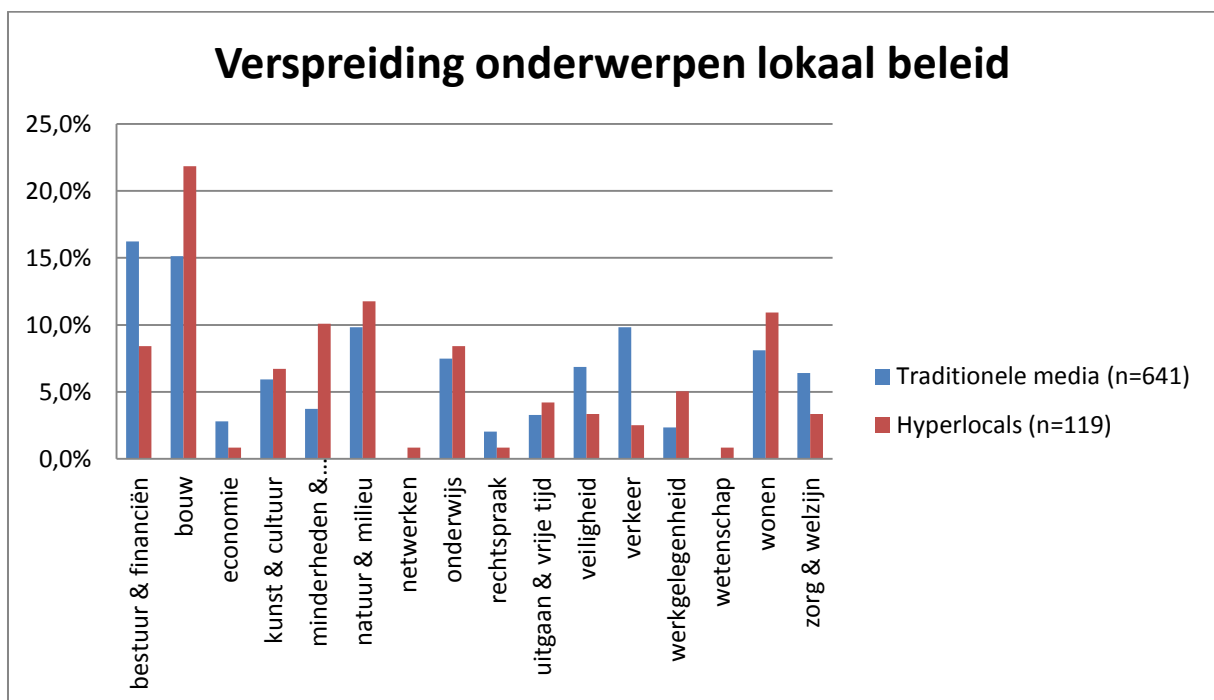

In het kader van de civiele journalistiek is het dus noodzaak dat de hyperlocals iets toevoegen, en op sommige vlakken weten ze ook een significant verschil te maken. Ze doen dit vooral op het gebied van onderwerpen en bronnen. Zo leveren onderwijs, bouw en wetenschap een significant verschil op en gebruiken ze vaker de burger-vertegenwoordiger als bron. Maar hyperlocals volgen de traditionele media toch vooral in hun industriële productieproces. Zo bieden ze tevens weinig achtergrond, verspreiden ze zelfs vaker nieuwsberichten, en gebruiken ze minder bronnen per bericht. Het aantal berichten waarin nul bronnen wordt gebruikt, ligt bij de hyperlocals zelfs op 57%.

Daarnaast gebruiken hyperlocals vaker andere media als bron, wat suggereert dat ze veel ‘leentjebuur’ plegen.

Bij lokaal beleid doen de hyperlocals het niet veel beter. Hoewel tabel 5 lijkt te suggereren dat hyperlocals een meer divers aanbod van nieuwsonderwerpen hebben, levert alleen minderheden & integratie een significant verschil op. Dit is op zich een goede ontwikkeling, omdat Landman et al. in 2015 hadden ontdekt dat dit onderwerp bijna niet vertegenwoordigd is (70-71), maar hyperlocals hebben over het algemeen weinig te bieden. Bovendien gebruiken ze meer passieve burgerbronnen, waardoor de mening van de burger minder goed gerepresenteerd wordt.

Tabel 5: De verspreiding onderwerpen over lokaal beleid in de drie steden

Uit deze gegevens blijkt dus dat hyperlocals wel iets toevoegen, maar het verschil in aanbod marginaal is. Dit is vooral het geval op het gebied van lokaal beleid; slechts 119 van de 465 berichten verspreid door hyperlocals gaan over lokaal beleid. De data tonen dat hyperlocals inderdaad de potentie hebben om iets toe te voegen, maar slechts een geringe bijdrage leveren aan het nieuwsecosysteem. Bovendien bieden hyperlocals weinig achtergronden en bronnen, wat erop lijkt te duiden dat zij de ‘lopendebandjournalistiek’ van de traditionele media volgen.

De potentie van de hyperlocals en de mate waarin zij de professionele media volgen verschilt per stad. Zo heeft Amsterdam een aantal onmisbare hyperlocals, terwijl het aanbod van hyperlocals in Utrecht en Den Haag behoorlijk beperkt is. De steden worden hieronder daarom afzonderlijk van elkaar besproken.

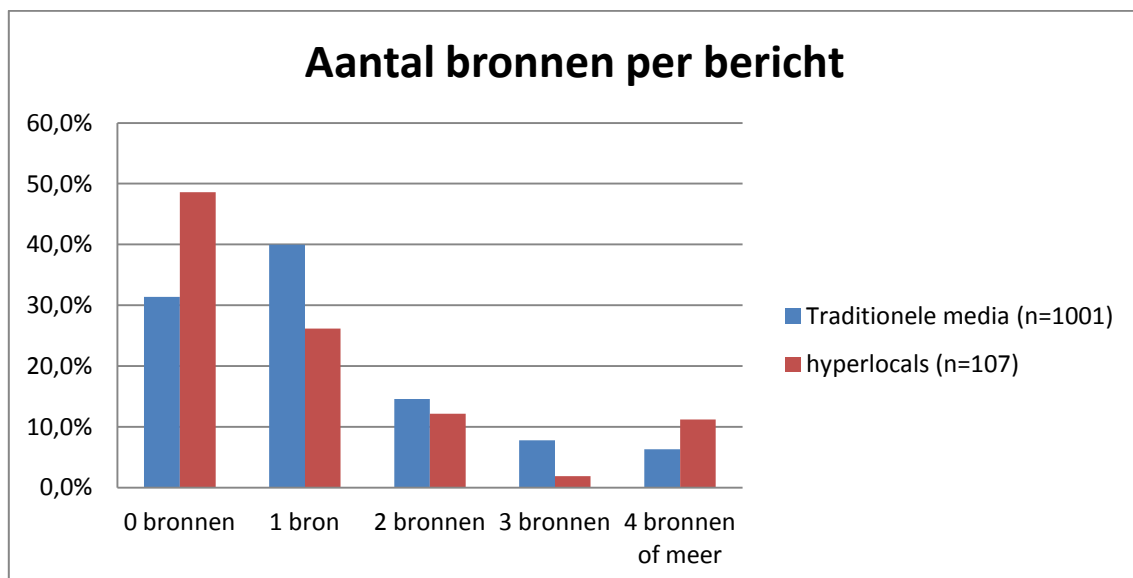
6.1 Resultaten Amsterdam

In de week van 12 tot en met 18 september zijn er in totaal 1.108 berichten verschenen in Amsterdam. Hiervan is het meeste nieuws afkomstig van *Het Parool* (30,0%), *AT5* (20,1%) en *NH Nieuws* (16,3%). De hyperlocals bepalen voor 9,7% het complete nieuwsaanbod. De drie eerdergenoemde nieuwsaanbieders, die behoren tot de traditionele media, domineren dus het nieuwsecosysteem en bepalen samen voor meer dan tweederde het aanbod.

Het valt op dat er bijna evenveel hyperlocals als traditionele media origineel nieuws verspreiden die bewuste week – 18 traditionele nieuwsmedia tegenover 17 hyperlocals – maar, zoals blijkt uit bovenstaande gegevens en zoals eerder benoemd is, betekenen meer nieuwsaanbieders gezinszins dat er daardoor meer nieuws is of dat dit nieuws meer verdieping brengt. Zo gebruiken traditionele media bijvoorbeeld gemiddeld meer bronnen per bericht (1,23) ten opzichte van hyperlocals (1,10).

In tabel 9 is weergegeven hoeveel berichten er voorkomen met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen. Ook hieraan is te zien dat er in bijna de helft (48,6%) van de berichten verspreid door hyperlocals geen bronnen voorkomen. Met de wetenschap van het gemiddelde brongebruik per medium en onderstaande tabel, kan gesuggereerd worden dat hyperlocals geen alternatief vormen voor de geïndustrialiseerde gevestigde media. Sterker nog: ze lijken het steeds sneller wordende productieproces van nieuws te volgen.

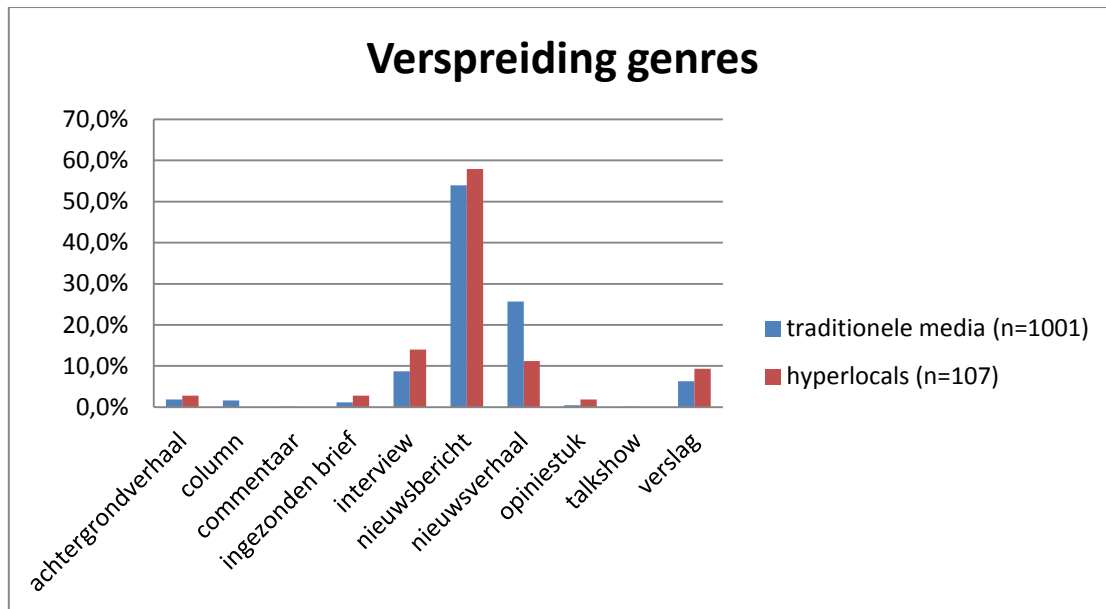
Tabel 9: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht in Amsterdam

Dit wordt ondersteund door tabel 10. De kolommen van traditionele media en hyperlocals lopen in eenzelfde figuur. Nieuwsberichten staan met stip op één en domineren voor meer dan 50% het

aanbod van genres. Ook de nieuwsverhalen en interviews zijn bij beide mediavormen populair. De drie genres vormen voor 88,3% het aanbod bij traditionele media en voor 83,1% bij de hyperlocals. Deze getallen tonen wederom hoe weinig divers het huidige nieuwsecosysteem is.

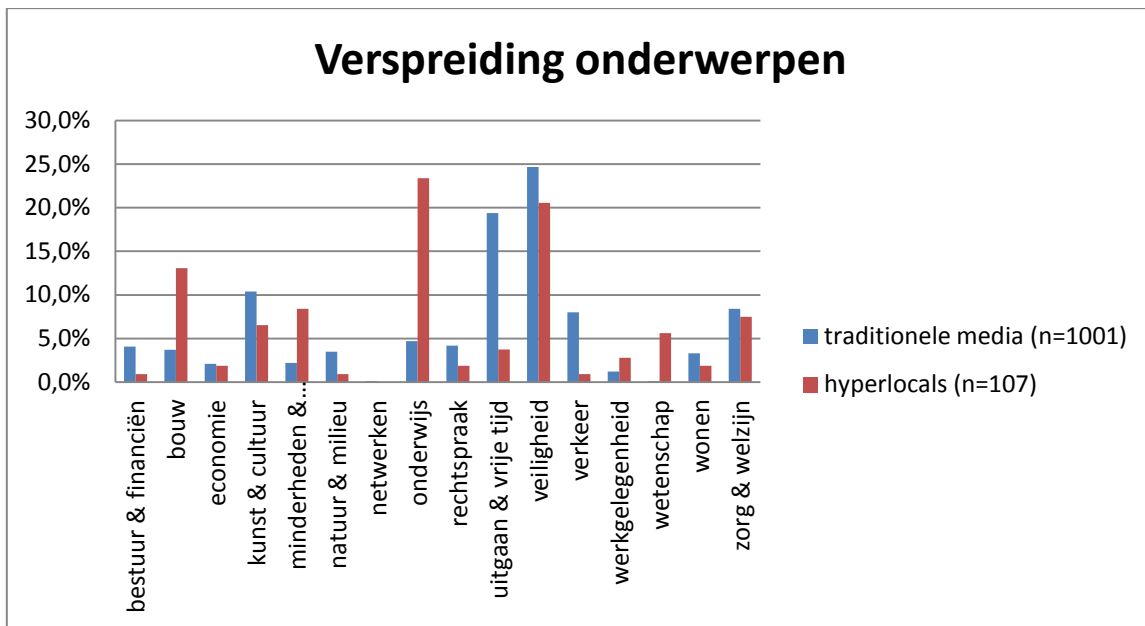
Tabel 10: De verspreiding van genres in Amsterdam

Toch kunnen we stellen dat een aantal hyperlocals van onschatbare waarde zijn in het nieuwsecosysteem van Amsterdam. Het gaat dan voornamelijk om *Folia* en *Advalvas*, twee universiteitsmedia die zijn aangesloten bij respectievelijk de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit, en *De Westkrant*, een onderneming die is opgestart door twee journalisten en zich richt op het hyperlokale. Hoewel ook veiligheid populair is onder de hyperlocals (zie tabel 11), zorgen deze drie media ervoor dat respectievelijk onderwijs (23,4%) en bouw (13,1%) een plaats krijgen in het nieuwsecosysteem van Amsterdam. Van de 25 berichten over onderwijs verspreid door hyperlocals is 72% afkomstig van *Folia* en 20% van *Advalvas*. *De Westkrant* verspreid op zijn beurt 71,4% van de 14 berichten die over bouw gaan.

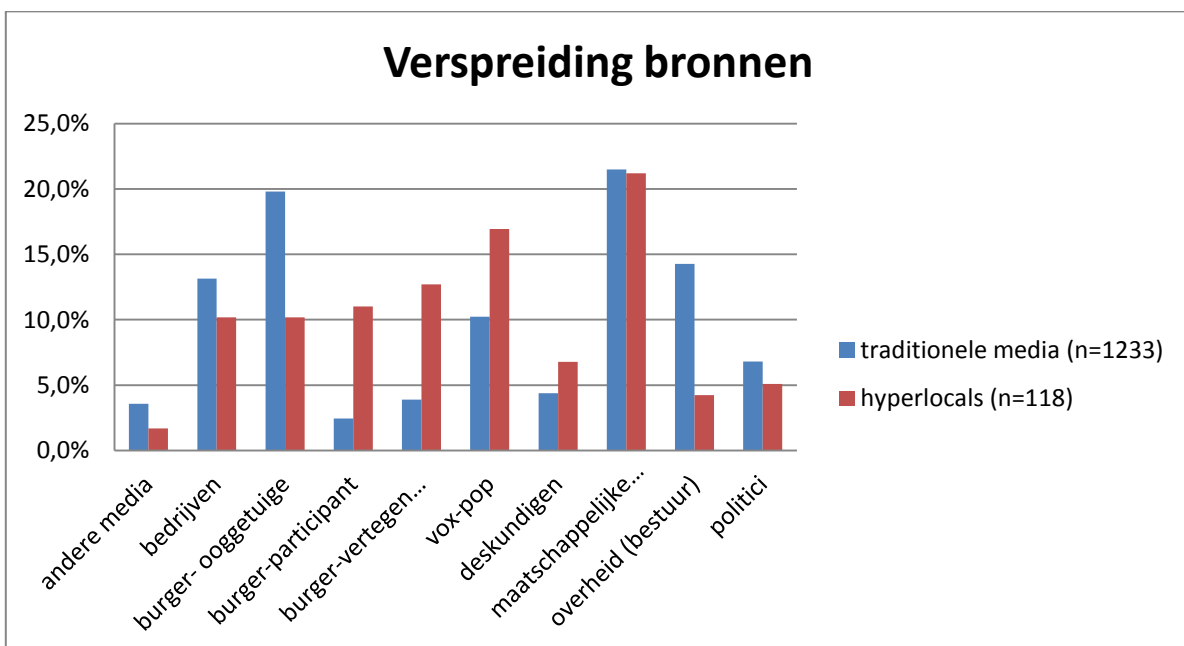
In totaal leveren de drie genoemde media misschien een kleine bijdrage, maar zij vormen wel een alternatief geluid in het Amsterdamse nieuwsecosysteem. Het verschil met de traditionele media wat betreft de eerder genoemde onderwerpen is opmerkelijk en ook significant vergeleken met de hyperlocals. Bij de gevestigde media komt onderwijs slechts in 4,7% van de berichten voor en bouw 3,7%.

Tabel 11: De verspreiding van onderwerpen in Amsterdam

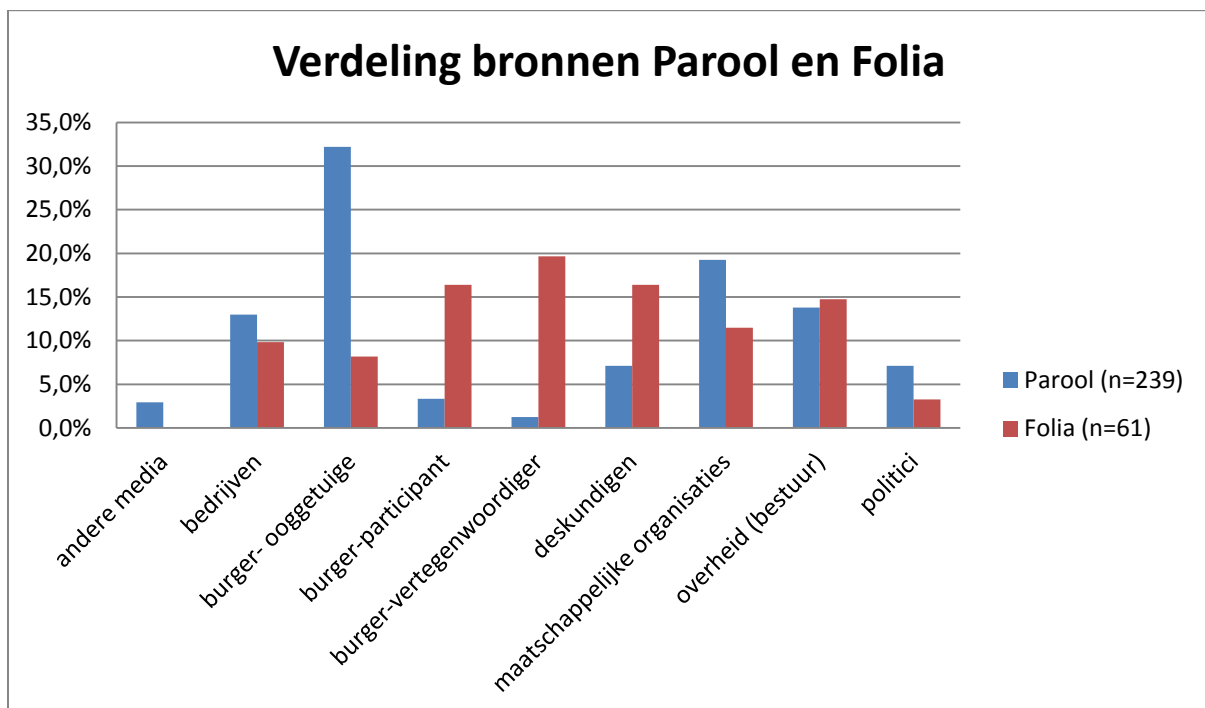
Het universiteitsmedium *Folia* is tevens van onschatbare waarde in het brongebruik. In tabel 12 is te zien dat de burger als participant en als vertegenwoordiger aanzienlijk meer wordt gebruikt bij de hyperlocals. *Folia* heeft een groot aandeel gehad in dit verschil. Het medium is voor 51,7% verantwoordelijk voor het bronaanbod van de hyperlocals. *Advalvas* volgt met een ruime achterstand (15,3%).

Tabel 12: De verspreiding van bronnen in Amsterdam

Om de waarde van *Folia* nogmaals te illustreren is het percentage bronnen, gebruikt door deze grootste hyperlocal, in tabel 13 afgezet tegen het grootste gevestigde medium: *Het Parool*. Hierin is te zien dat de tabel van *Folia* dezelfde vorm aanneemt als die van de hyperlocals in tabel 12, wat dus aantoont dat *Folia* een groot aandeel heeft in het verschil qua bronnen met de traditionele media. De vorm van de tabel van *Het Parool*, het medium dat voor 30% het nieuwsaanbod bepaalt in Amsterdam, volgt namelijk in grote lijnen de vorm van de traditionele media in tabel 12. Hierin is te zien dat de burger als ooggetuige het populairst is. Bij *Folia* wordt de burger als vertegenwoordiger of participant echter het meest als bron gebruikt. Waar het gevestigde medium de burger dus een passieve stem geeft, krijgt de burger een actieve rol toebedeeld bij *Folia*.

Tabel 13: Brongebruik per bericht door Parool en Folia

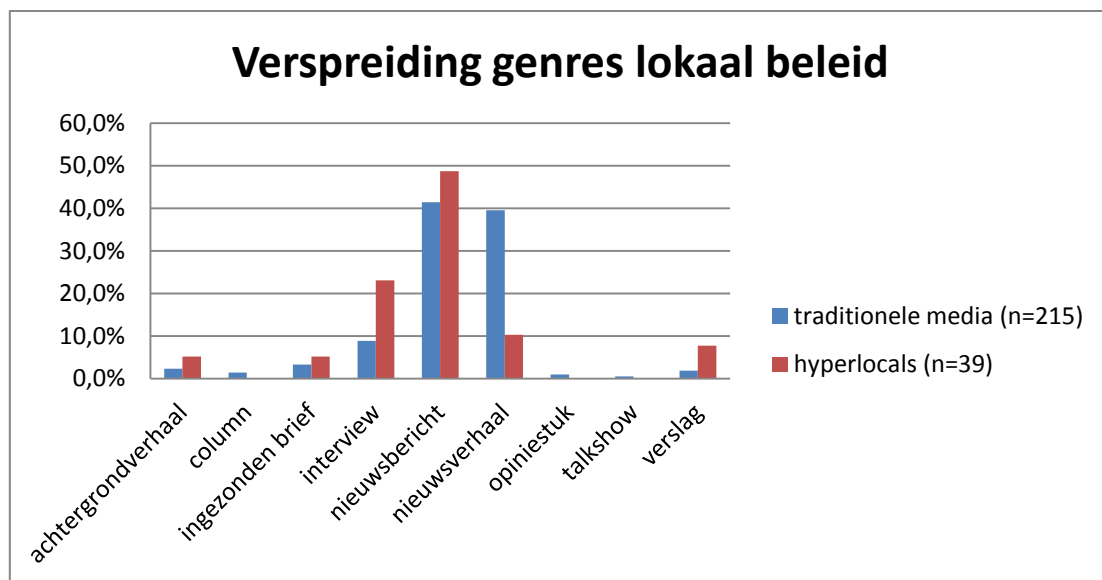
6.1.1 Lokaal beleid Amsterdam

Over het algemeen kunnen we dus stellen dat enkele hyperlocals inderdaad een toevoegde waarde hebben in het nieuwsecosysteem van Amsterdam. Ze bepalen misschien een fractie van het aanbod, maar men kan bij hen terecht voor een alternatief geluid. De vraag is echter of dit ook zo is als er specifiek wordt gekeken naar berichten over lokaal beleid, want juist op dit gebied is variatie van belang voor de democratie.

De meeste resultaten van de berichten over lokaal beleid zijn min of meer dezelfde als in bovenstaande paragraaf. De berichten over lokaal beleid bestaan bij beide media nog steeds

voornamelijk uit de drie genres nieuwsberichten, nieuwsverhalen en interviews. Wel is er duidelijk te zien dat traditionele media meer gebruik maken van de wat langere variant van opgesomde nieuwsfeiten: het nieuwsverhaal. Bij de hyperlocals valt op dat het percentage interviews hoger is dan bij het totale aanbod, maar het verschil is niet significant. De strekking blijft dus hetzelfde; de berichten over lokaal beleid bieden tevens weinig verdieping. De genres nieuwsberichten en nieuwsverhalen bepalen bij de traditionele media en hyperlocals nog steeds respectievelijk 80,9% en 59%.

Tabel 14: De verspreiding van genres over lokaal beleid in Amsterdam

Het feit dat het genre nieuwsverhalen vaker voorkomt bij de traditionele media, is terug te zien in het aantal bronnen per bericht. Waar het gemiddelde aantal bronnen per bericht bij hen in hun totale aanbod nog 1,23 was, is dat bij hun aanbod van berichten over lokaal beleid gestegen naar 1,71. In tabel 15 (bijlage 6) is tevens te zien dat bij traditionele media het gebruik van 0 bronnen per bericht bijna is gehalveerd.

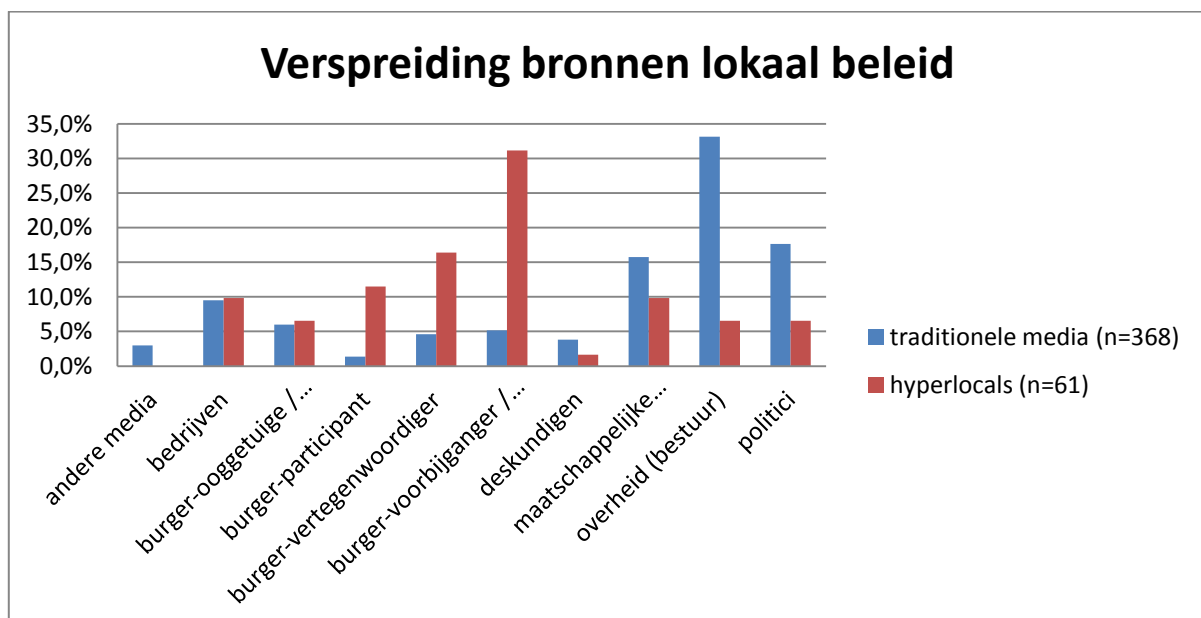
Ook bij de hyperlocals is het gemiddelde aantal bronnen per bericht hoger. In hun totale aanbod was dat nog 1,03 en in hun aanbod van lokaal beleid is dat gestegen naar 1,56. Deze getallen en de meer gelijke verdeling van het aantal bronnen per bericht (tabel 15, bijlage 6) in vergelijking met tabel 9 (vorige paragraaf) suggereren dat er bij beide mediavormen meer energie gestoken wordt in de productie van berichten over lokaal beleid. Het valt op dat hyperlocals wederom deze trend volgen, maar er valt aan de hand van deze gegevens te stellen dat ze niet iets wezenlijks toevoegen. Hun gemiddeld aantal bronnen per bericht ligt nog steeds lager dan het gemiddelde van

de traditionele media en hyperlocals gebruiken ook nog steeds bijna twee keer zo vaak nul bronnen per bericht.

De soort bronnen die hyperlocals veelal gebruiken, verschillen echter wel van de soort bronnen die door traditionele media gebruikt worden. Zoals in tabel 16 te zien is, laten hyperlocals de burger-voorbijgangers meer aan het woord. De vraag is of dit een goede ontwikkeling is. In hun totale aanbod waren het namelijk nog de burger-vertegenwoordigers die het meest als bron werden gebruikt. In het kader van de democratie was dit juist bij lokaal beleid een welkome uitkomst geweest. Nu worden voor een item slechts passanten om hun opmerking gevraagd en hoeven zij niet betrokken te zijn bij het betreffende onderwerp. De burger krijgt door de hyperlocals dus meer een passieve rol toebedeeld in berichten over lokaal beleid.

Toch kan er gesteld worden dat hyperlocals op het gebied van bronnen, ondanks hun veelvoudig gebruik van vox pop, een aanvulling zijn op de traditionele media. Bij laatstgenoemde zitten de echte uitschieters namelijk bij overheid en politici, terwijl de uitschieters van de hyperlocals zich bevinden bij de burgerbronnen. Hyperlocals geven de burgers dus een stem – ook al is deze misschien passief – in tegenstelling tot de traditionele media, die vooral teruggrijpen naar institutionele bronnen.

Tabel 16: De verspreiding bronnen in berichten over lokaal beleid in Amsterdam

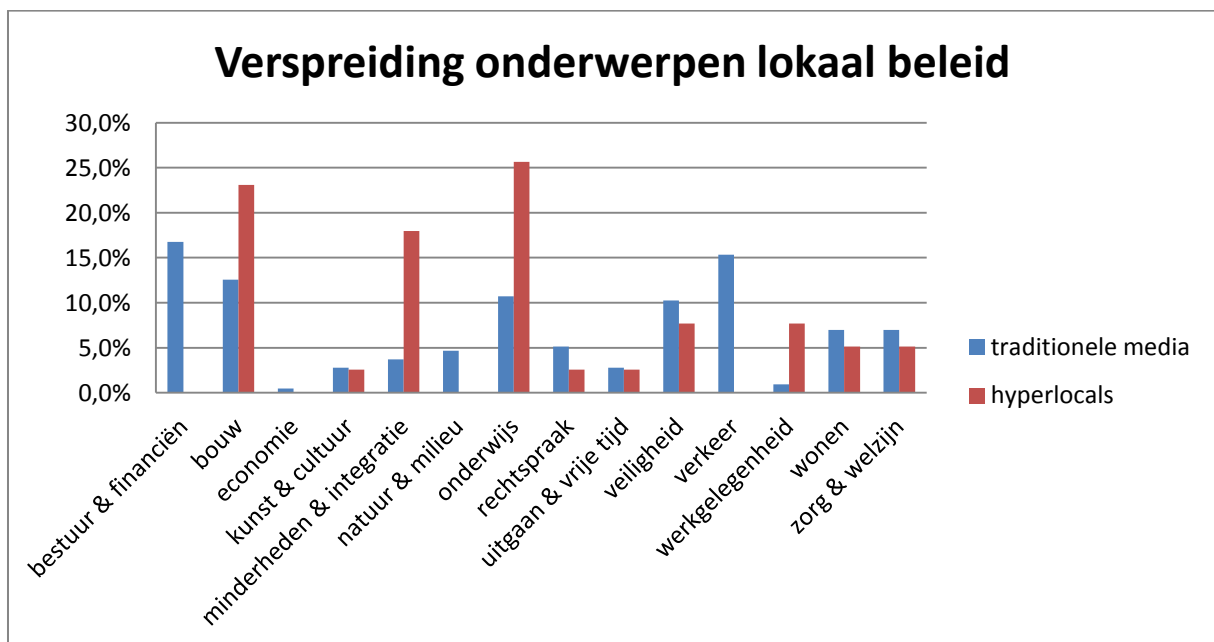

Dat hyperlocals toch een aanvulling kunnen zijn op de traditionele media is ook terug te zien in tabel 17. Hoewel de onderwerpen bij de traditionele media meer gelijk verdeeld zijn – de onderwerpen fluctueren tussen de 0% en 16,7% – zijn het de hyperlocals die minderheden & integratie min of meer op de kaart zetten. Bij hen beslaat het onderwerp 17,9% van de berichten, en staat daarmee in

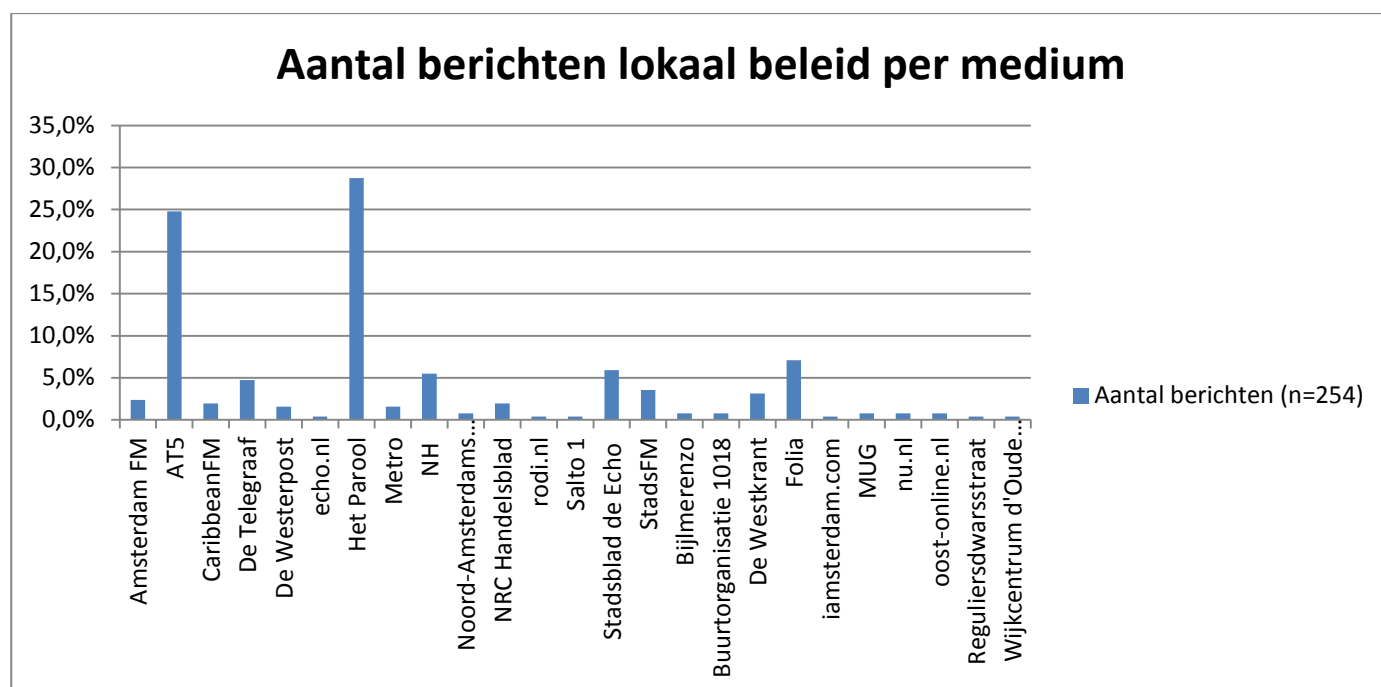
de top drie van populaire onderwerpen onder hyperlocals, terwijl dit bij de traditionele media slechts 3,7% is. Dit is een belangrijke ontwikkeling, want het onderwerp is ondervertegenwoordigd in het nieuws (Landman et al., 2015, p. 70-1). Hieruit blijkt dus dat hyperlocals de taak op zich kunnen nemen om die ondervertegenwoordiging tegen te gaan en minderheden een stem te geven.

Hoewel er tot nu toe werd gesproken over hyperlocals die verantwoordelijk zijn voor het op de kaart zetten van minderheden & integratie, moeten de *credits* eigenlijk gaan naar één hyperlocal. *Folia* is namelijk de enige hyperlocal die dit onderwerp in zijn repertoire heeft zitten. Zoals ook in de vorige paragraaf bleek is *Folia* van onschatbare waarde in het nieuwsecosysteem van Amsterdam. Het medium zorgt voor een diversificatie van het nieuws en heeft tevens een groot aanbod. Dit wordt ondersteund door tabel 18, waarin te zien is dat *Folia* in de top drie behoort van media-aanbieders. Zijn aanbod valt – met zijn 7,1% – enigszins in het niet bij het aanbod van de twee grootste spelers, *Het Parool* (28,7) en *AT5* (24,8), maar *Folia* blijkt toch een aanwezige speler in het Amsterdamse nieuwslandschap.

Tabel 17: De verspreiding van onderwerpen over lokaal beleid in Amsterdam

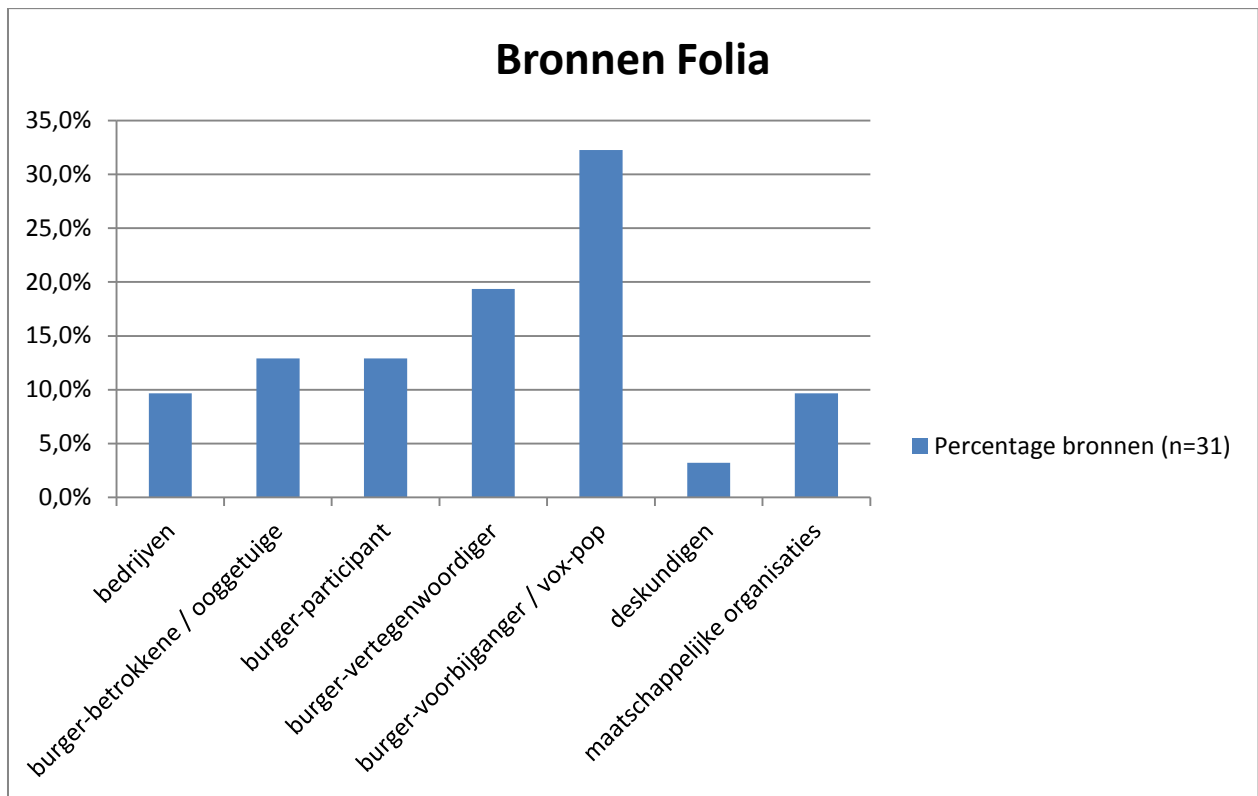

Tabel 18: Percentage berichten over lokaal beleid per Amsterdams medium

Bovendien is *Folia* een dominante speler onder de hyperlocals en biedt hij met zijn repertoire een goede aanvulling op het aanbod van de traditionele media. Dit blijkt bijvoorbeeld uit tabel 19. Eerder was al vastgesteld dat hyperlocals voornamelijk gebruik maken van burgerbronnen in tegenstelling tot traditionele media, die vooral institutionele bronnen aan het woord laten. Ten eerste is *Folia* voor 50,8% verantwoordelijk voor het aanbod van bronnen door hyperlocals en ten tweede is in tabel 19 te zien dat *Folia* dan ook degene is die voornamelijk burgers aan het woord laat: 77,4% van het bronaanbod zijn burgerbronnen. In een ecosysteem waarin traditionele media vooral teruggrijpen naar institutionele bronnen, is het veelvuldig gebruiken van burgerbronnen door het universiteitmedium een belangrijke indicatie dat hyperlocals wel degelijk in staat zijn om traditionele media te complementeren.

Tabel 19: Brongebruik Folia

6.1.2 Conclusie Amsterdam

Amsterdam heeft een aantal onmisbare hyperlocals (*Folia*, *Advalvas* en *De Westkrant*), die onderwerpen aansnijden en bronnen gebruiken die bij de traditionele media onderbelicht blijven. Dit gaat voornamelijk om onderwerpen zoals onderwijs, bouw en minderheden & integratie en om bronnen zoals burger-vertegenwoordiger, burger-participant en burger-voorbijganger. Bij de hyperlocals krijgen burgers dus een actieve rol toebedeeld, terwijl de traditionele media zich voornamelijk richten op institutionele bronnen. Toch volgen hyperlocals voornamelijk het industriële productieproces van de traditionele media. Ze gebruiken vaker nul bronnen per bericht en bieden weinig verdieping; nieuwsberichten en nieuwsverhalen domineren het nieuwsaanbod. Bovendien is de bijdrage van hyperlocals in het nieuwsecosysteem marginaal. Meer dan 90% van het nieuwsecosysteem wordt gedomineerd door de traditionele media.

Het industriële productieproces lijkt minder aanwezig bij berichten over lokaal beleid. Het aanbod is bij beide journalistieke vormen namelijk meer divers. Traditionele media en hyperlocals gebruiken meer bronnen per bericht en verspreiden vaker nieuwsverhalen in plaats van nieuwsberichten. Ook zijn de onderwerpen minder gericht op veiligheid en uitgaan & cultuur. Dit betekent echter niet dat het aanbod van berichten over lokaal beleid 'gezonder' is. De genres nieuwsberichten en nieuwsverhalen domineren bij zowel de traditionele media, als de hyperlocals

het aanbod. Bovendien gebruiken professionele media nog steeds veel institutionele bronnen en hyperlocals gebruiken meer passieve burgerbronnen in berichten over lokaal beleid.

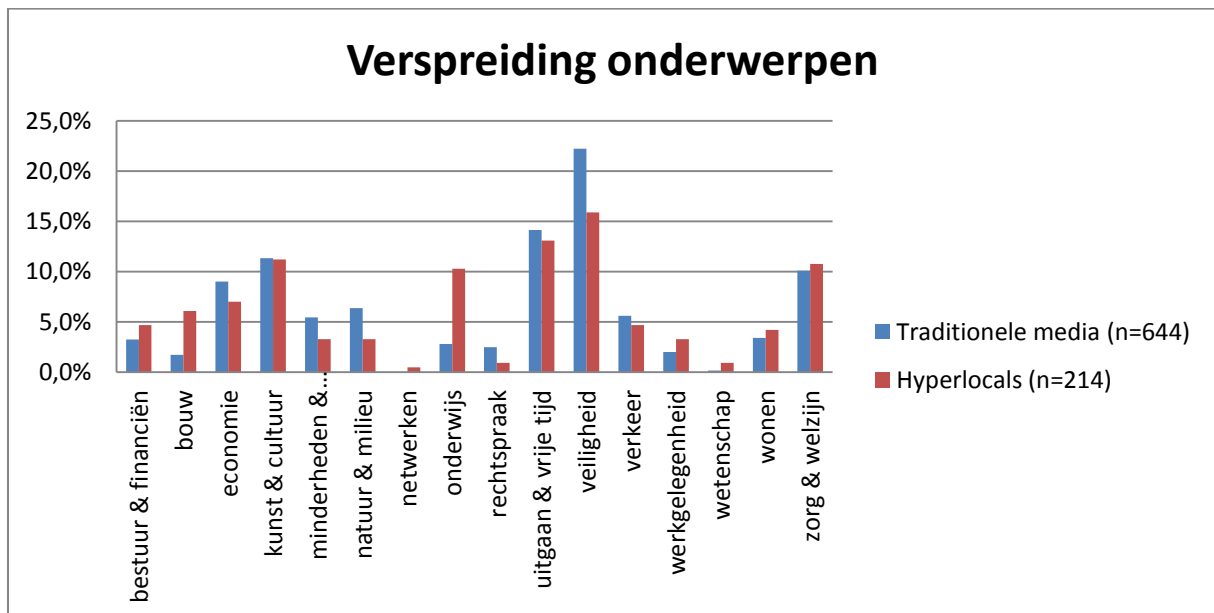
Over het Amsterdamse nieuwsecosysteem valt dus te zeggen dat hyperlocals iets toevoegen op het gebied van onderwerpen en bronnen, maar net zoals de professionele nieuwsmedia weinig context bieden.

6.2 Resultaten Utrecht

In Utrecht zijn er in de onderzochte week in totaal 858 berichten verspreid. Daarvan is 24,9% afkomstig van hyperlocals. Een redelijk grote bijdrage als dit wordt vergeleken met Amsterdam, waar hyperlocals 9,7% van de berichten verspreiden. Er zou gezegd kunnen worden dat er een iets meer gelijke verdeling te bespeuren is in Utrecht, maar ook daar is bijna 50% van de berichten afkomstig van slechts drie traditionele media: *AD/Utrechts Nieuwsblad* (22,8%), *RTV Utrecht* (15,4%) en *Radio M Utrecht* (11,1%). Bovendien is het de vraag of hyperlocals ook daadwerkelijk iets toevoegen aan het Utrechtse nieuwsecosysteem.

Dat laatste lijkt niet het geval als tabel 20, 21 en 22 (bijlage 7) erop worden nageslagen. De tabellen illustreren een nieuwsecosysteem waarin hyperlocals voornamelijk dezelfde soort berichten verspreiden als traditionele media. Als er allereerst wordt gekeken naar de verspreiding van onderwerpen (tabel 20); weer is veiligheid het populairst onder zowel traditionele media en hyperlocals. Weliswaar komen berichten over veiligheid onder de traditionele media vaker voor (22,2% tegenover 15,9% onder hyperlocals) en besteden hyperlocals meer aandacht aan onderwijs (10,3% tegenover 2,8%) en bouw (6,1% tegenover 1,7%), maar in de tabel zijn verder geen grote verschillen tussen beide mediavormen te ontdekken.

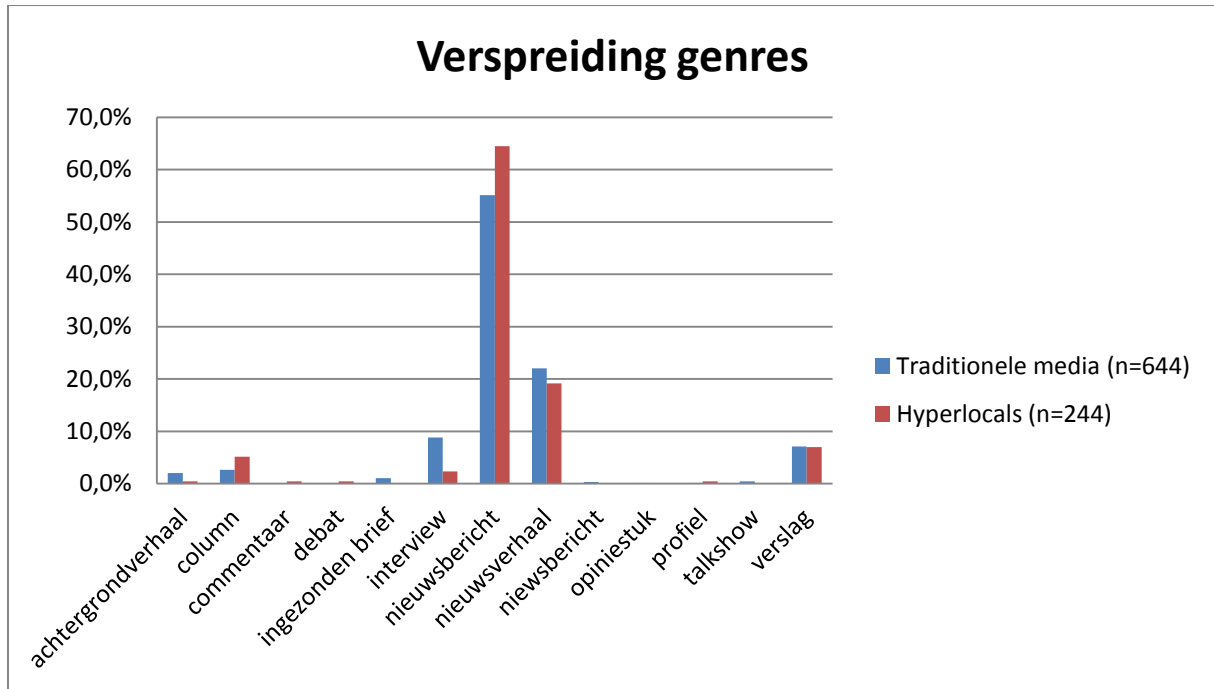
Tabel 20: De verspreiding van onderwerpen in Utrecht

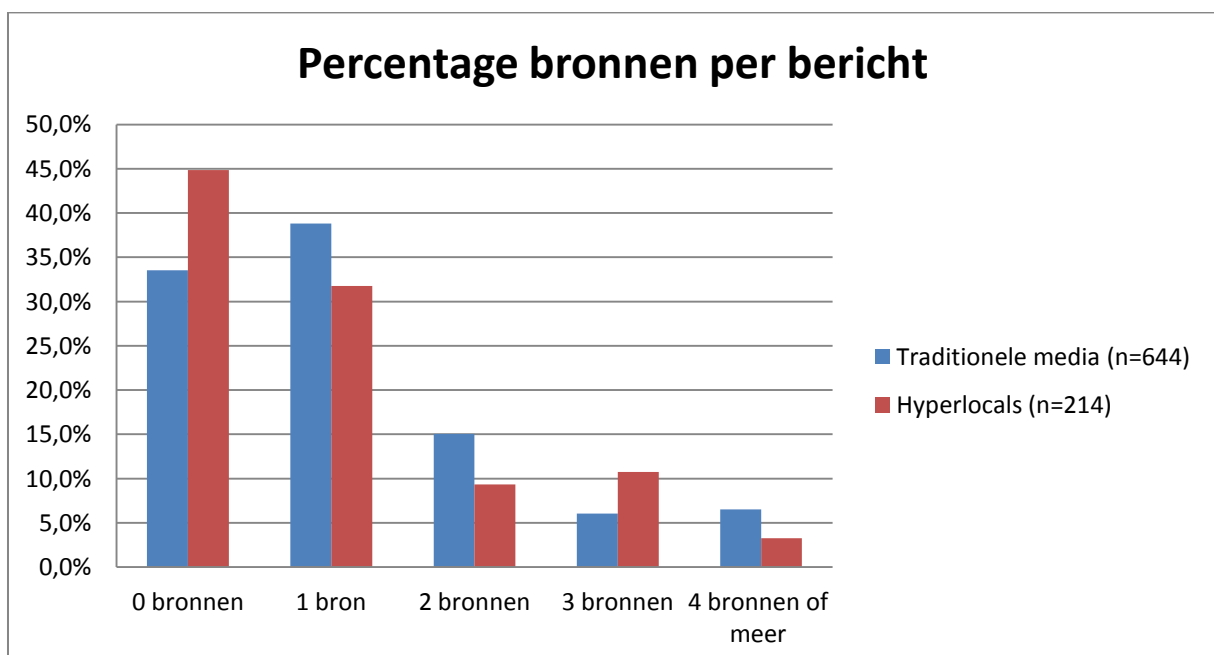
In de andere tabellen (tabel 21 en 22, bijlage 7), waarin de verspreiding van genres en bronnen wordt weergegeven, zijn tevens weinig verschillen te zien en lopen de tabellen in eenzelfde vorm. Dit duidt er dus op dat de soort berichten die traditionele media en hyperlocals verspreiden van hetzelfde kaliber zijn en hyperlocals weinig alternatieven verzorgen in het nieuwsecosysteem. Dit laatste wordt

tevens ondersteund door tabel 23, waarin te zien is dat hyperlocals vaker 0 bronnen gebruiken in een bericht. Sterker nog: gemiddeld gebruiken hyperlocals minder dan 1 (0,97) bron per bericht terwijl dit bij de traditionele media 1,19 is.

Tabel 21: De verspreiding van genres in Utrecht

Tabel 23: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht in Utrecht

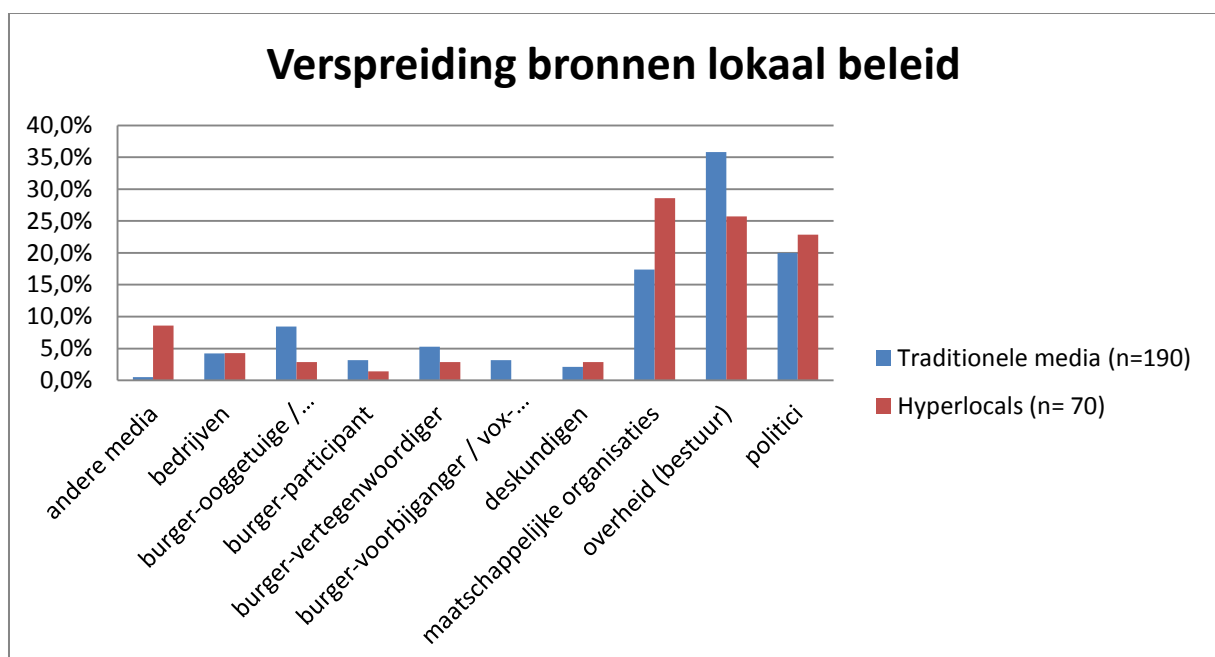

Nu zou de vraag gesteld kunnen worden of het überhaupt nodig is dat hyperlocals het nieuwsecosysteem verrijken – hebben traditionele media niet van zichzelf al een rijk nieuwsaanbod? – maar dit laatste is niet het geval. Veiligheid is het populairste onderwerp onder de traditionele media, wat duidt op snelle nieuwsverslaggeving gebaseerd op plotselinge gebeurtenissen. Deze wetenschap in combinatie met de geringe variatie van genres, suggereert dat er weinig verdiepende artikelen worden geboden. Bovendien komen voornamelijk maatschappelijke organisaties aan het woord in het Utrechtse nieuwslandschap en delven actieve burgerbronnen het onderspit. De hoop is, zoals geschetst in het theoretisch kader, dat de hyperlocals dit opvullen door andere onderwerpen, genres en bronnen te gebruiken, maar de hyperlocals in Utrecht nemen juist een voorbeeld aan hun traditionele collega's en kopiëren als het ware hun aanbod.

6.2.1 Lokaal beleid Utrecht

Dit kopieergedrag is tevens terug te zien in het aanbod van lokaal beleid. In tabel 24 en 25 (bijlage 7), is duidelijk te zien dat traditionele media en hyperlocals dezelfde soort bronnen en genres gebruiken. Dit illustreert de weinige variatie in het nieuwsaanbod van lokaal beleid. Waar burgerbronnen nog enigszins aan het woord komen in het totale aanbod, beperken beide mediavormen zich bij lokaal beleid tot institutionele bronnen. Maatschappelijke organisaties, overheid en politici beslaan maar liefst 73,2% van het bronaanbod van traditionele media. Dit percentage ligt bij hyperlocals zelfs hoger; 77,1% van de gebruikte bronnen wordt vertegenwoordigd door de drie eerdergenoemde bronnen.

Tabel 24: De verspreiding van bronnen in berichten over lokaal beleid in Utrecht

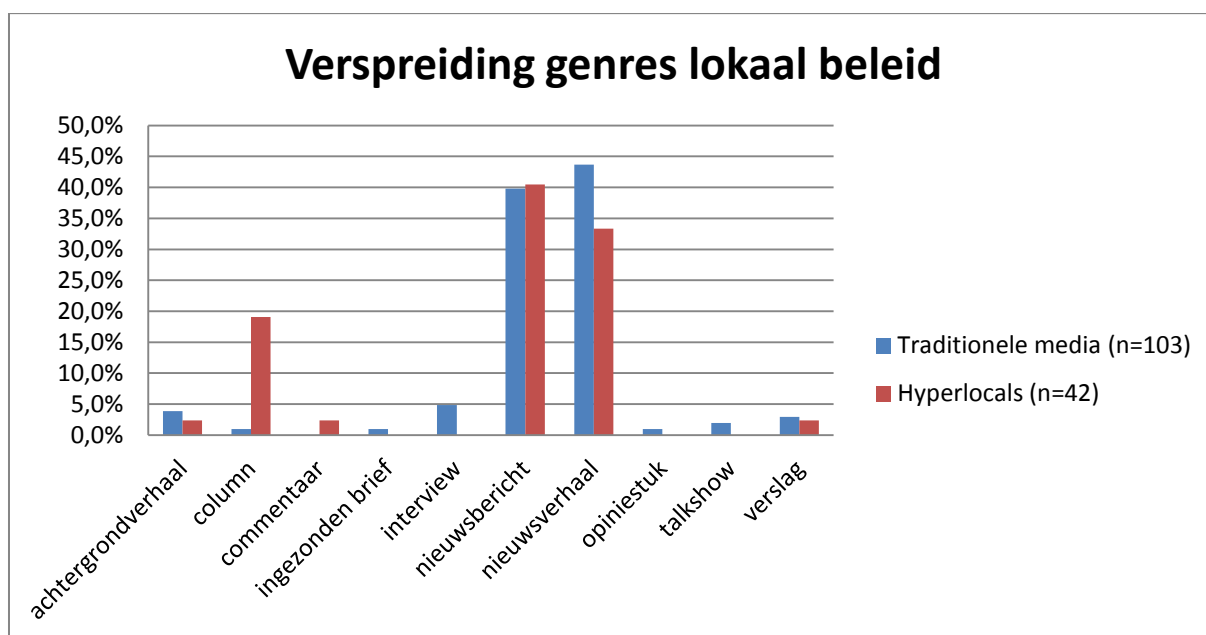
Het is enigszins opmerkelijk te noemen dat institutionele bronnen zo vaak voorkomen bij berichten over lokaal beleid. Natuurlijk is het van belang dat media verslag doen van nieuw beleid en is het logisch dat institutionele bronnen worden gebruikt om dat nieuwe beleid toe te lichten. Maar is het niet ook de burger die de gevolgen van die nieuwe maatregelen ondervindt?

Neem bijvoorbeeld de Utrechtse begroting van 2017, die in de onderzochte week bekend werd gemaakt. Daarin was onder andere opgenomen dat de belastingen werden verlaagd, waardoor een aantal politici zich zorgen maakten over een groeiende ongelijkheid in de stad. In een achtergrondartikel hierover werden alleen politici aan het woord gelaten, van wie er één letterlijk zei: “Dit college bestuurt een bank in plaats van een stad. Alles is er op gericht om de boekhouding te laten kloppen. Maar daarmee verliezen ze het contact met de burger” (RTV Utrecht, 2016). Vooral die laatste zin is opvallend: ‘contact met de burger’. Welk contact? Wat willen de burgers? Hoe kijken zij tegen de groeiende ongelijkheid aan? Hoe kijken zij tegen de nieuwe begroting aan? Dit zijn vragen die de media niet beantwoorden en daarmee laten ze belangrijke invalshoeken liggen. Maar ook voor de democratie is het essentieel dat de mening van de burgers wordt blootgelegd. Hoe weet de politiek anders wat er in de samenleving speelt?

Bij de genres is tevens weinig variatie. In tabel 25 is duidelijk te zien dat de media zich voornamelijk hebben toegelegd op nieuwsberichten en nieuwsverhalen. In de vorige paragraaf bleek al dat dit twee populaire genres zijn en dat media zich steeds meer richten op het snelle nieuws. In Utrecht beslaan de genres samen zo’n 80,6% van het totale aanbod van berichten over lokaal beleid, waarvan traditionele media de nieuwsberichten en nieuwsverhalen iets vaker gebruiken (83,5%) ten opzichte van de hyperlocals (73,8%).

Dit percentage van de hyperlocals kan worden verklaard door een ander opvallend percentage: 19% van het genreaanbod van hyperlocals bestaat uit columns. Bij de traditionele media is dit slechts 1%. Zoals ook in de vorige paragraaf naar voren kwam, kunnen de kleine verschillen tussen traditionele media en hyperlocals soms verklaard worden door één enkel medium dat zich net wat meer richt op een bepaald onderwerp, een bepaalde bron of genre. Dit is ook het geval in Utrecht. Alle columns in het aanbod van de hyperlocals zijn afkomstig van één enkel medium: *Nieuws030*.

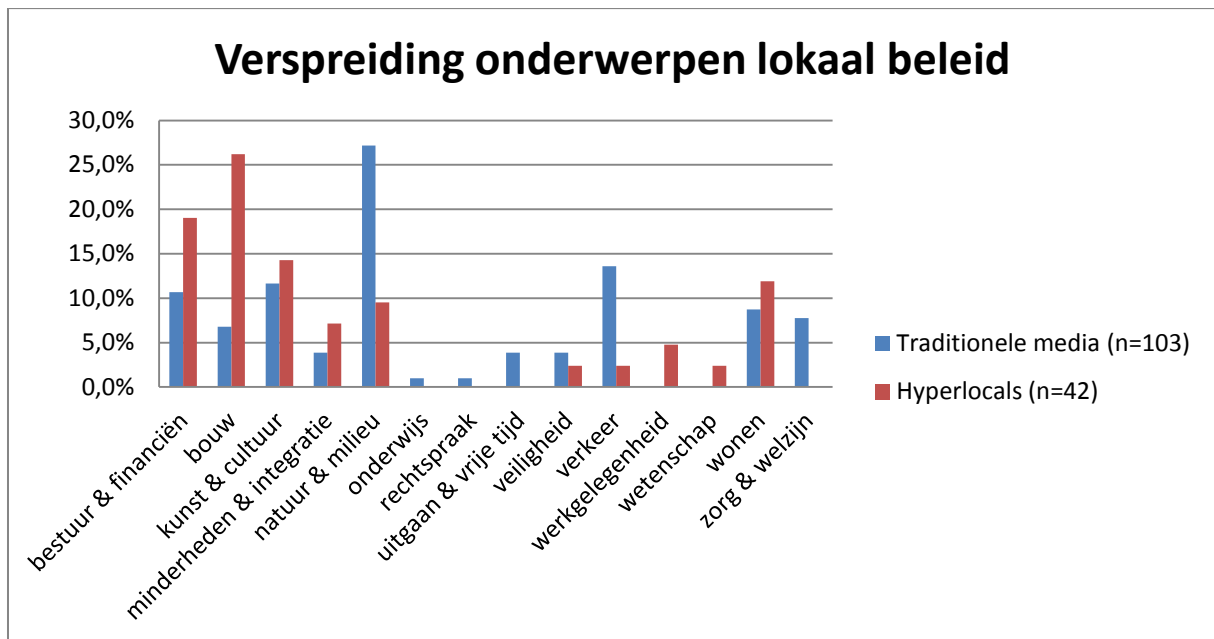
Tabel 25: De verspreiding van genres over lokaal beleid in Utrecht

Het medium “is een uitgave van de stichting *De Nieuwe Utrechter*. Doel is berichtgeving over de stad Utrecht middels nieuwsartikelen, interviews, columns, reportages,” aldus het medium zelf. Voegt het daarmee iets toe aan het nieuwsaanbod in Utrecht? De acht columns die zij in de desbetreffende week hebben verspreid, zijn eigenlijk vier originele berichten – dus niet acht – die zowel online als offline zijn verschenen. Als we die vier als uitgangspunt nemen, komt het genre columns slechts in 10,5% van de berichten van hyperlocals voor en in 2,8% van de totale aantal berichten over lokaal beleid. Dit aantal lijkt marginaal, maar blijkt significant. Media die zichzelf specialiseren in bepaalde categorieën, kunnen dus, zoals ook bleek in de vorige paragraaf bij *Folia*, uitgroeien tot een belangrijk alternatief op de traditionele media.

Waar de pieken en dalen niet te vinden zijn bij de bronnen en genres – alleen gelijkgestemde tabellen – zo zijn ze wel te vinden bij de onderwerpen. Dit zou iets goeds kunnen betekenen, namelijk dat hyperlocals een onderwerp behandelen dat traditionele media niet behandelen en andersom, maar zoals in tabel 26 te zien is, blijven veel onderwerpen onderbelicht. Een aantal onderwerpen komen zowel bij het ene medium, als bij het andere niet tot nauwelijks aan bod. Dit gaat vooral om onderwijs, rechtspraak, uitgaan & vrije tijd, veiligheid, werkgelegenheid en wetenschap. De pieken concentreren zich voornamelijk aan de voorkant van de tabel. Dit betekent wel dat sommige onderwerpen meer voorkomen bij bijvoorbeeld hyperlocals dan bij de traditionele media, maar het zijn wel onderwerpen die bij beide mediavormen redelijk goed vertegenwoordigd worden.

Tabel 26: De verspreiding van onderwerpen over lokaal beleid in Utrecht

Zo is in de tabel te zien dat natuur & milieu met 27,2% een populair onderwerp is bij de traditionele media. Daarna volgen verkeer (13,6%) en kunst & cultuur (11,7%). Bij de hyperlocals wordt vooral het onderwerp bouw goed gedekt met 26,2%. Bestuur & financiën en kunst & cultuur volgen daarna met respectievelijk 19% en 14,3%. Een significant verschil tussen traditionele media en hyperlocals zit bij het onderwerp bouw. Hier zou dus gezegd kunnen worden dat hyperlocals de traditionele media aanvullen, maar voor een werkelijk divers nieuwsaanbod was het beter geweest als één of meerdere van de zes onderwerpen aan bod zouden komen die genoemd zijn in de vorige alinea.

6.2.2 Conclusie Utrecht

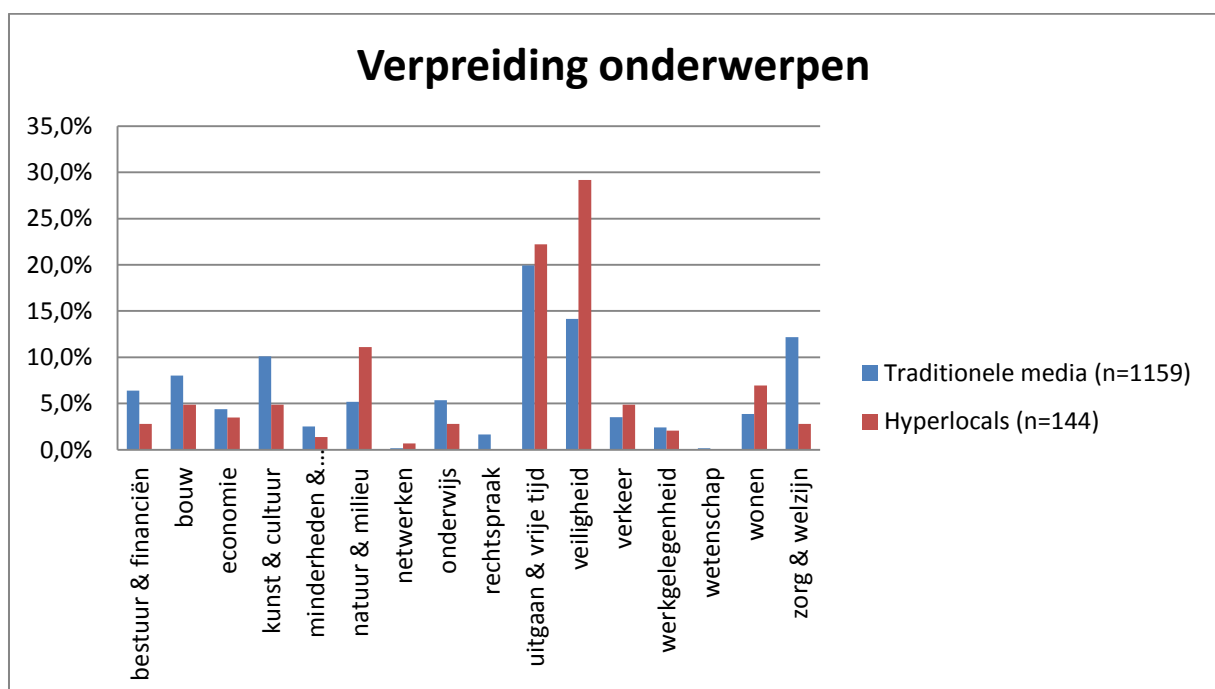
Ook Utrecht heeft dus een hyperlocal die iets significant toe te voegen aan het nieuwsecosysteem. De hyperlocal *Nieuws030* richt zich namelijk specifiek op columns, waardoor het genre bij hyperlocals goed vertegenwoordigd is in berichten over lokaal beleid. Indien men *Nieuws030* weet te vinden, kunnen ze er dus terecht voor een genre dat amper te vinden is bij de traditionele media. Hyperlocals weten verder iets toe te voegen op het gebied van onderwerpen. Ze verspreiden significant meer nieuws over bouw. De meeste hyperlocals volgen echter het nieuwsaanbod van de traditionele media. Beide journalistieke vormen gebruiken voornamelijk institutionele bronnen, weinig bronnen per bericht en de genres nieuwsberichten en nieuwsverhalen. Ook in Utrecht wordt dus weinig verdieping geboden en is het aanbod weinig divers.

6.3 Resultaten Den Haag

In de week van 12 tot en met 18 september 2016 zijn er 1303 berichten verspreid door 34 nieuwsmedia. Veertien daarvan zijn traditionele media, die voor 88,9% het nieuwsaanbod bepalen. De andere 11,1% wordt verzorgd door twintig hyperlocals. Verder wordt het nieuwsecosysteem gedomineerd door *Omroep West* (28,5%), *Den Haag FM* (28,4%) en *AD Haagsche Courant*. Zij hebben in de onderzochte week 72,5% van het totaal aantal berichten verspreid. Deze gegevens illustreren dat het Haagsche nieuwsecosysteem wordt gedomineerd door de traditionele media en de hyperlocals weinig inbreng hebben.

Dit wordt ondersteund door tabellen 27, 28, 29 en 30 (bijlage 8). Op geen enkel gebied lijken de hyperlocals iets toe te voegen aan het nieuwsecosysteem. Zo halen ze bijvoorbeeld dezelfde onderwerpen aan als de traditionele media. In tabel 27 is te zien dat uitgaan & vrije tijd (19,9%) en veiligheid (14,2%) het erg goed doen bij de gevestigde media en dat deze onderwerpen zelfs nog populairder zijn onder de hyperlocals. Bij laatstgenoemde is 29,9% van de berichten gewijd aan veiligheid en 22,2% aan uitgaan & vrije tijd. Dat veiligheid zo populair is onder hyperlocals komt voornamelijk door niche media zoals *Regio15* en *District8*. De berichten, afkomstig van deze media, zijn niet meer dan simpele nieuwsberichten van gemiddeld 81 woorden, waarin het 112-nieuws wordt verteld. Aangezien de eerder besproken onderwerpen al ruimschoots aan bod komen bij de gevestigde nieuwsmedia en de hyperlocals verder geen duiding brengen bij dit soort nieuws, valt dus te stellen dat ze niet iets wezenlijks toevoegen aan het nieuwsecosysteem.

Tabel 27: De verspreiding van onderwerpen in Den Haag

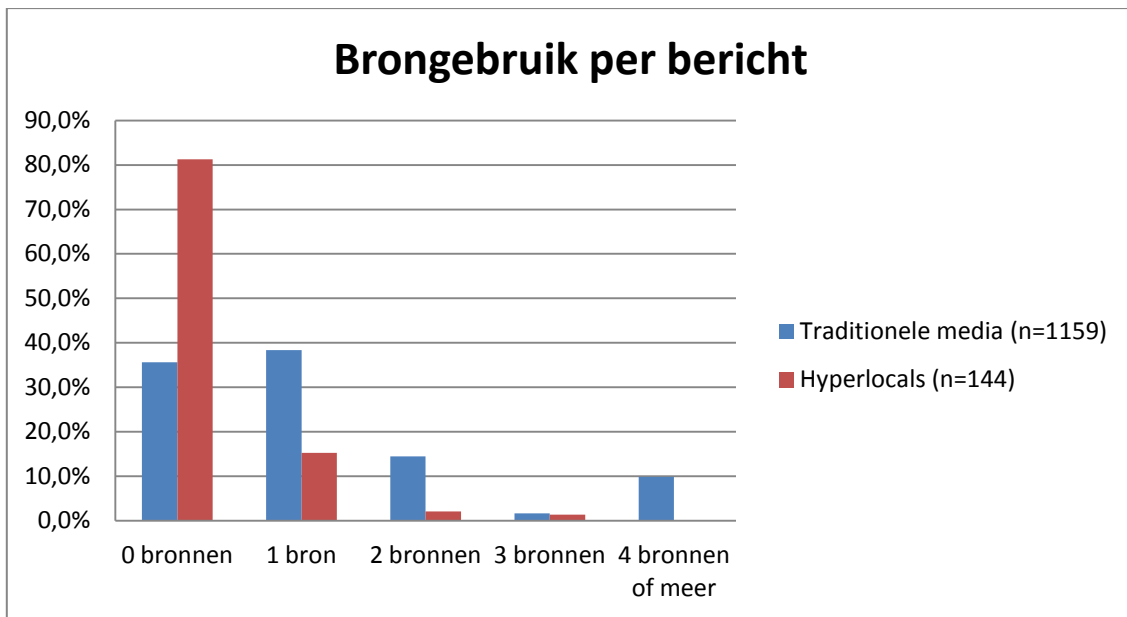
Dit geldt ook voor het gebruik van genres en bronnen. Tabellen 28 en 29 (bijlage 8) tonen dat hyperlocals weinig alternatieven bieden. Sterker nog: dat waar traditionele media op afgebrand worden (namelijk het produceren van te veel kort, snel nieuws en het te veel gebruiken van institutionele bronnen) doen de Haagsche hyperlocals hen nog beter na: 88,2% van de berichten verspreid door hyperlocals zijn nieuwsberichten en nieuwsverhalen. Bij de traditionele media is dit 74,6%. Beide mediavormen bieden dus weinig achtergronden bij het nieuws.

Dit blijkt tevens uit het gegeven dat burgers weinig aan het woord komen, zoals te zien is in tabel 29. Vooral institutionele bronnen, zoals overheid, maatschappelijke organisaties en politici, krijgen een rol toebedeeld. Verder zijn ook bedrijven en andere media bij beide mediavormen populair. Bij de gevestigde media krijgt de burger als betrokkene of ooggetuige nog enigszins het woord, maar dit is wederom een passieve burgerrol. De burger in een actieve rol, zoals een vertegenwoordiger of participant, wordt in minder dan 5% van de berichten aangehaald door traditionele media. Bij hyperlocals is dit zelfs minder dan 3% en de burger als participant krijgt helemaal geen podium.

Wat bovendien opvalt, is het weinige brongebruik van beide mediavormen. Vooral de hyperlocals komen hier bijzonder slecht uit. Zeker als dit wordt vergeleken met de cijfers uit Amsterdam en Utrecht. Zoals te zien is in tabel 30 gebruiken Haagsche hyperlocals geen enkele keer meer dan vier bronnen per bericht en in 81,3% van de berichten gebruiken ze helemaal geen bron. Het is dus niet verwonderlijk dat hyperlocals in Den Haag op een gemiddelde uitkomen van 0,24 bronnen per bericht. De traditionele media doen dit dan toch beter, hoewel ook zij in 74% van de berichten 0 of 1 bron gebruiken. Traditionele media komen echter wel uit op een gemiddelde van meer dan 1 bron per bericht; namelijk 1,17 bronnen per bericht.

De Haagsche hyperlocals vullen dus in geen enkel opzicht de traditionele media aan. Zoals eerder gezegd doen zij juist de dingen waar traditionele media om bekritiseerd worden. De hyperlocals gebruiken nog minder bronnen, verspreiden nog vaker snel, kort nieuws en laten burgers vrijwel niet aan het woord.

Tabel 30: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht in Den Haag

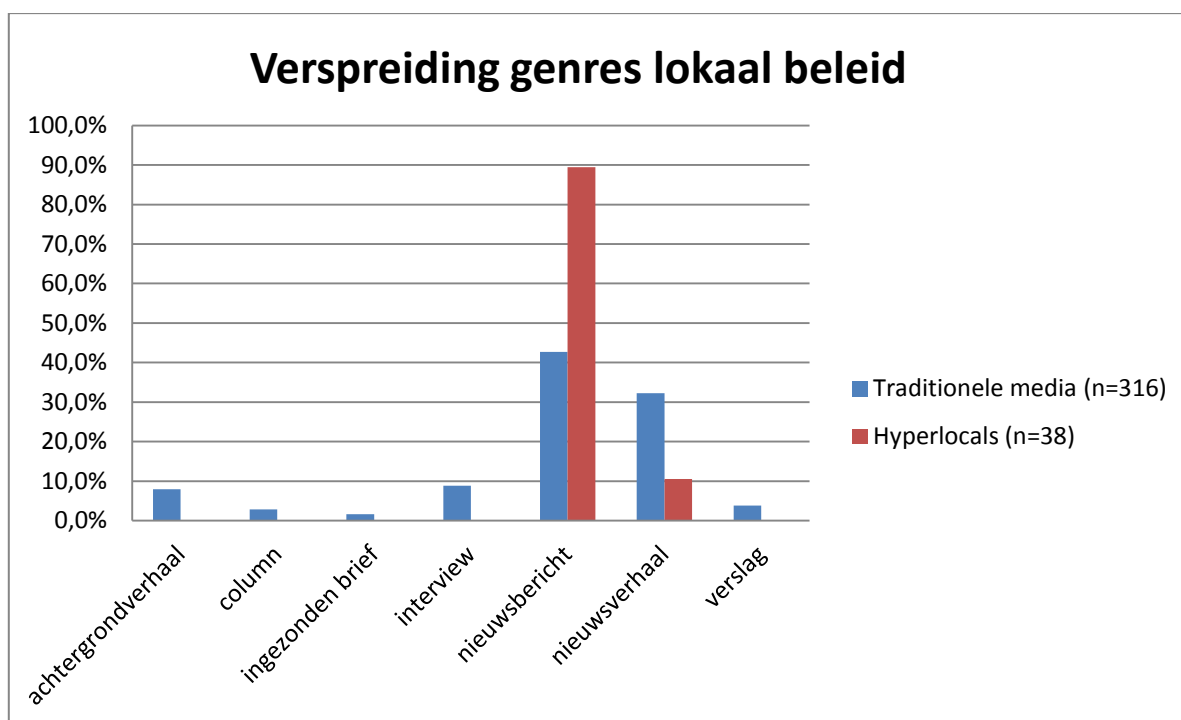

6.3.1 Lokaal beleid Den Haag

Ook in de berichtgeving over lokaal beleid voegen hyperlocals niet iets wezenlijks toe. De verhoudingen qua berichtenaanbod blijven ongeveer hetzelfde. Zo verspreiden traditionele media 89,5% van de 361 berichten over lokale politiek en hyperlocals 10,5%. Hierbij valt wel op dat het aantal traditionele media gelijk blijft bij berichten over lokaal beleid (14), terwijl maar acht hyperlocals berichten over lokale politiek verspreiden. Dit zijn er twaalf minder dan bij het totale aanbod. Dit betekent enerzijds dat weinig hyperlocals lokale politiek in hun repertoire hebben zitten en anderzijds dat er hyperlocals zijn die relatief gezien veel berichten verspreiden over lokale politiek.

Dit betekent echter niet dat deze hyperlocals iets toevoegen aan het nieuwsecosysteem van Den Haag. In tabel 31 is bijvoorbeeld te zien dat hyperlocals alleen nieuwsberichten en nieuwsverhalen verspreiden. Het aandeel nieuwsberichten is zelfs 89,5%. Hoewel ook bij traditionele media het aantal nieuwsberichten en nieuwsverhalen hoog is (75%), ligt het aantal nieuwsberichten een stuk lager (42,7%). Bovendien gebruiken de gevestigde media ook nog andere genres, zoals achtergrondverhalen, columns, ingezonden brieven, interviews en verslagen. Hoewel deze genres schommelen tussen de 1,5% en 10%, valt er te stellen dat traditionele media nog enige duiding geven bij het nieuws, terwijl hyperlocals voornamelijk kale nieuwsfeiten presenteren.

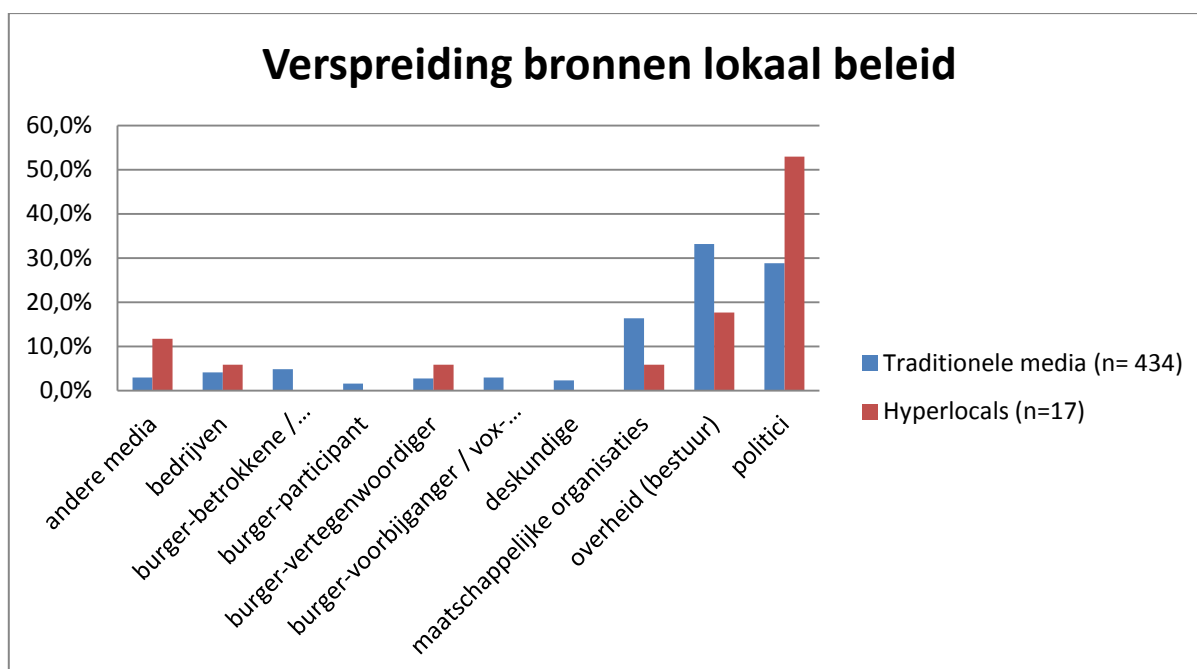
Tabel 31: De verspreiding van genres over lokaal beleid in Den Haag

Dit blijkt ook uit het brongebruik van de hyperlocals bij berichten over lokaal beleid; ze gebruiken niet meer dan twee bronnen per bericht. Ze gebruiken wel vaker één bron per bericht (34,2%) voor politieke verslaggeving in vergelijking met het totale aanbod, waar 15,3% van de berichten één bron had. Het gemiddelde aantal bronnen per bericht valt dus iets hoger uit (0,45 ten opzichte van 0,24), maar is nog steeds erg laag. Zeker wanneer dit wordt vergeleken met de hyperlocals in de twee andere steden, die gemiddeld meer dan één bron gebruiken voor een bericht over lokaal beleid. De traditionele media gebruiken wel vaker één bron, dan geen bron en hun gemiddelde komt dan ook uit op 1,34 bronnen per bericht. Dit is ook iets hoger dan het gemiddelde van 1,17 die in het totale aanbod werd aangetroffen. Dit duidt er wederom op dat traditionele media meer duiding geven bij het nieuws dan de hyperlocals.

De traditionele media gebruiken echter wel veel van dezelfde bronnen in hun verslaggeving over lokaal beleid. In tabel 32 is te zien dat het zwaartepunt bij institutionele bronnen, zoals maatschappelijke organisaties, overheid en politici, ligt. Burgers komen weinig tot niet aan het woord. Zoals ook te zien is in tabel 32 volgen hyperlocals het voorbeeld van hun gevestigde collega's. Ook zij gebruiken voornamelijk institutionele bronnen. Politici komen zelfs in meer dan 50% van de berichten aan het woord. Bij beide media is hier dus weinig variatie te zien, terwijl de hoop zou zijn dat hyperlocals in het gat zouden springen die traditionele media achterlaten. Maar ook hyperlocals baseren zich enkel op institutionele bronnen en laten burgers niet aan het woord.

Tabel 32: De verspreiding van bronnen in berichten over lokaal beleid in Den Haag

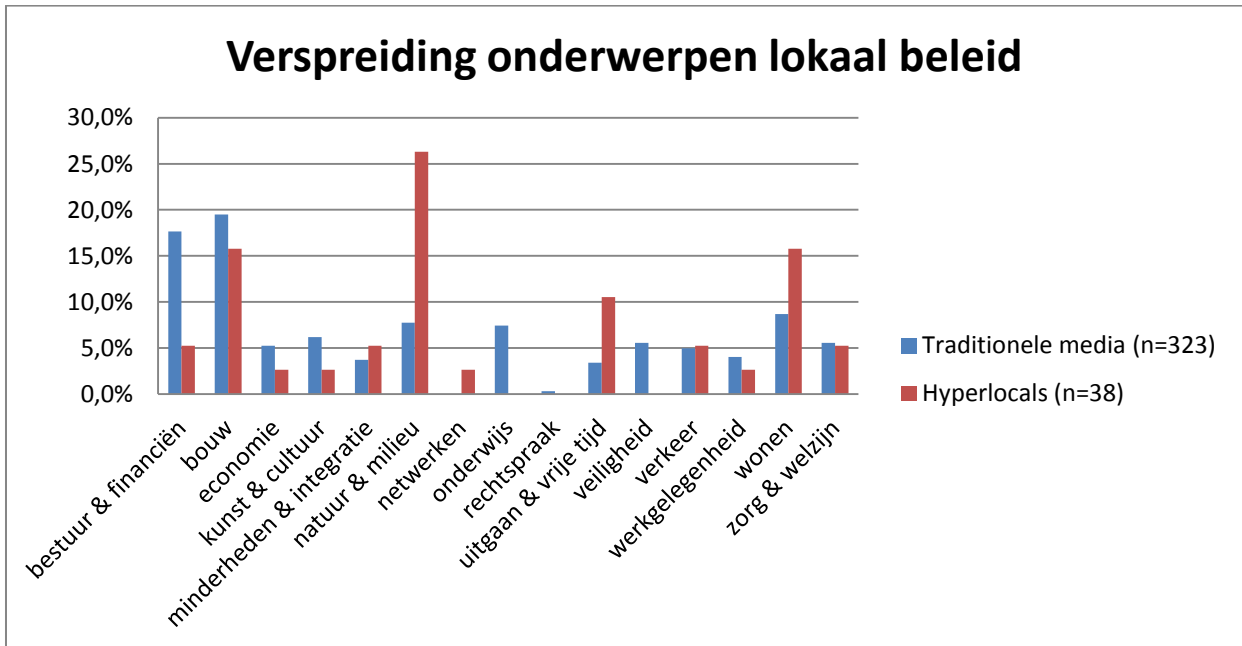

Iets meer variatie is te vinden bij de onderwerpen. Waar in het totale aanbod uitgaan & vrije tijd en veiligheid bij beide media erg populair waren, zijn dat bij de hyperlocals nu vooral natuur & milieu (26,3%), bouw (15,8%) en wonen (15,8%) en bij traditionele media bouw (19,5%) en bestuur & financiën (17,6%). In tabel 34 is te zien dat hier dus meer variatie te bespeuren is, maar ook dat andere onderwerpen, ten opzichte van het totaal aanbod, belangrijk worden gevonden in het kader van lokaal beleid. Of hyperlocals dan ook daadwerkelijk iets aanvullen is moeilijk te zeggen. Ze vertegenwoordigen het onderwerp natuur & milieu goed, het verschil is significant, maar gezien het feit dat ze weinig tot geen bronnen gebruiken en dan voornamelijk politici als bronnen gebruiken, is het discutabel of ze op dit gebied iets toevoegen.

6.3.2 Conclusie Den Haag

Wat vooral opvalt in Den Haag is de ontzettend lage kwaliteit van het aanbod van hyperlocals. Alleen bij het onderwerp natuur & milieu weten ze een significant verschil te scoren, maar voor de rest gebruiken ze schrikbarend weinig bronnen per bericht, voornamelijk institutionele bronnen en verspreiden ze veel nieuwsberichten. De kritiek op de traditionele media die in hoofdstuk 2 is geformuleerd, geldt in Den Haag dus voornamelijk voor de hyperlocals. Het burgerperspectief wordt weinig gerepresenteerd, de nieuwsberichten bieden geen context en de hyperlocals lijken vooral gericht op het verspreiden van snel nieuws. De Haagse hyperlocals voegen dus vrijwel niets toe aan het nieuwsecosysteem van Den Haag.

Tabel 34: De verspreiding van onderwerpen over lokaal beleid in Den Haag

6.4 Conclusie van Resultaten

Amsterdam, Utrecht en Den Haag hebben allen een eigen nieuwsecosysteem met specifieke kenmerken. Zo heeft Amsterdam *Folia*, *Advalvas* en *De Westkrant*, die ervoor zorgen dat de hyperlocals een significante bijdrage leveren op het gebied van onderwerpen en bronnen. Ze zetten bouw en onderwijs op de kaart en gebruiken, in tegenstelling tot Utrecht en Den Haag, vaker burgerbronnen dan institutionele bronnen. In Utrecht is het de hyperlocal *Nieuws030* die ervoor zorgt dat het genre columns een significante plek krijgt in het aanbod van hyperlocals. De nieuwsvoorziening in Den Haag kenmerkt zich juist door zijn weinige diversiteit. Het weinige brongebruik en het hoge aantal nieuwsberichten zijn schrikbarend.

Hoewel deze resultaten, vooral de resultaten van Amsterdam en Utrecht, lijken te suggereren dat hyperlocals een aanvulling vormen op de traditionele media, blijkt dit toch niet het geval. Bovendien blijken de nieuwsecosystemen weinig van elkaar te verschillen. Ze hebben namelijk grote overeenkomsten, die er tevens op duiden dat hyperlocals een geringe bijdrage leveren aan de nieuwsvoorzieningen. Dit gaat om de volgende kenmerken van het aanbod van hyperlocals:

- Ze gebruiken in de meeste gevallen nul bronnen per bericht
- Ze verspreiden voornamelijk nieuwsberichten
- Ze verspreiden voornamelijk 112-nieuws
- Hun aanbod van berichten over lokaal beleid is gering
- Ze gebruiken veel institutionele bronnen

Het aanbod van berichten over lokaal beleid lijkt diverser, zowel bij traditionele media als bij de hyperlocals. De onderwerpen zijn meer verspreid, het aantal berichten over 112-nieuws aanzienlijk minder, er worden meer bronnen per bericht gebruikt en ook de nieuwsverhalen zijn wat populairder. Bij berichten over lokaal beleid wordt dus iets meer context geboden. Maar daarentegen worden er meer institutionele bronnen gebruikt en is het aanbod van hyperlocals zo klein dat er weinig significante verschillen zijn.

Hyperlocals voegen dus wel iets toe op het gebied van onderwerpen en bronnen, maar door de weinige context die ze bij hun berichten geven en hun geringe aanbod, is hun aanvulling minimaal.

7. Conclusie en discussie

7.1 Conclusie

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag van deze thesis: *In welke mate vult de burgerjournalistiek de traditionele media aan ten behoeve van de lokale democratie in Amsterdam, Utrecht en Den Haag?* Om deze vraag te beantwoorden zijn de richtlijnen van de civiele journalistiek en de kritiek op de traditionele media geoperationaliseerd. Dat wil zeggen dat er uit de richtlijnen en de kritiek meetbare waarden zijn gedestilleerd die iets zeggen over de kwaliteit van de nieuwsvoorzieningen in de drie onderzochte steden. Deze waarden zijn vervolgens onderzocht door middel van een kwantitatieve inhoudsanalyse.

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat hyperlocals op het gebied van onderwerpen en bronnen inderdaad een aanvulling vormen op de traditionele media. Ze verspreiden significant meer berichten over onderwijs, bouw en wetenschap en laten de burger-vertegenwoordiger significant meer aan het woord. Echter, de toegevoegde waarde van hyperlocals is marginaal. Ze verspreiden voornamelijk 112-nieuws en nieuwsberichten en beroepen zich voornamelijk op institutionele bronnen. Daarnaast gebruiken ze in de meeste gevallen nul bronnen per bericht. Deze kenmerken sluiten naadloos aan op de kenmerken van hun professionele collega's. De onderzoeksresultaten bevestigen namelijk de theorie dat traditionele media voornamelijk 112-nieuws, institutionele bronnen en nieuwsberichten verspreiden. Hyperlocals volgen dus het industriële productieproces van hun professionele collega's en hebben zelfs een minder divers aanbod dan dat van de *mainstream media*.

Het aanbod van de hyperlocals is niet veel beter wanneer alleen gekeken wordt naar berichten over lokaal beleid. Het aanbod lijkt diverser, omdat het aantal berichten over 112-nieuws aanzienlijk minder is en er meer bronnen per bericht en nieuwsverhalen worden gebruikt, maar het aanbod van hyperlocals is erg gering. Daardoor zijn er weinig significante verschillen te vinden en kan er moeilijker gesproken worden over een aanvulling.

De onderzoeksresultaten tonen dus dat zowel traditionele media als hyperlocals zich voornamelijk richten op snel nieuws dat weinig verificatie behoeft. Ze gebruiken weinig bronnen, weinig verschillende onderwerpen en voornamelijk institutionele bronnen. Daarnaast bieden beide journalistieke vormen weinig verdieping. In dit nieuwsecosysteem voegen hyperlocals wel iets toe, maar van een echte aanvulling kan niet gesproken worden. Daarvoor bieden ze te weinig context en zijn de nieuwsvoorzieningen te constant, terwijl voor een goed functionerende democratie juist een divers nieuwsaanbod nodig is. De hyperlocals in Amsterdam, Utrecht en Den Haag zijn op dit moment dus geen alternatief op de traditionele media en verbeteren de publieke democratische besluitvorming niet.

7.2 Discussie

In de conclusie is vooral gekeken naar de overlappende kenmerken van de nieuwsecosystemen in Amsterdam, Utrecht en Den Haag, maar in de resultaten zijn de drie steden niet voor niets afzonderlijk van elkaar besproken. De hoop was namelijk dat er een aantal goedlopende hyperlocals te vinden waren die aan de verwachting van de burgerjournalistiek, zoals besproken in hoofdstuk 3, voldoen. Amsterdam bleek de onmisbare hyperlocals *Folia*, *Advalvas* en de *Westkrant* te hebben, die een significante bijdrage leveren op het gebied van onderwerpen en bronnen. Vooral *Folia* representeert het burgerperspectief substantieel en zet het onderwerp onderwijs op de kaart. Ook Utrecht heeft de hyperlocal *Nieuws030*, die ervoor zorgt dat het genre columns een plaats krijgt in het nieuwsecosysteem. Deze hyperlocals tonen dus de potentie van de burgerjournalistiek en hoe zij een bijdrage kan leveren aan de democratische kwaliteit van de nieuwsecosystemen. *Nieuws030* richt zich bijvoorbeeld specifiek op het genre columns en *Folia* is een universiteitsmedium dat veel berichten over onderwijs verspreidt. In de grote scala aan berichten binnen een nieuwsecosysteem, kan een hyperlocal zich dus onderscheiden door zich voornamelijk toe te leggen op bepaalde onderwerpen, bronnen en genres die onderbelicht blijven bij traditionele media.

Gezien de onderzoeksresultaten is het echter de vraag of hyperlocals in staat zijn de democratie te verbeteren. Wellicht moet er nagedacht worden over een ander alternatief om de traditionele media te complementeren. De gemeente Leiden heeft zich over dit vraagstuk ontfermd en heeft 30 november 2017 ingestemd met een voorstel om 250.000 euro beschikbaar te stellen voor een onafhankelijk lokaal mediafonds. Het geld is bedoeld voor verdiepende journalistieke projecten, die een impact hebben op Leiden en daadwerkelijk worden gepubliceerd. Het doel is dus om meer verdieping te brengen in het nieuwsecosysteem van Leiden. Ook Tilburg is bezig met een dergelijk project en Breda wacht een landelijk onderzoek af naar de toekomst van onafhankelijke journalistiek, voordat een mediafonds wordt ingesteld.

Een dergelijk fonds zou zeer welkom zijn in Amsterdam, Utrecht en Den Haag. De resultaten bevestigen namelijk de theorie dat traditionele media niet in staat zijn zichzelf te verbeteren, maar ontkrachten de theorie dat hyperlocals nieuwsecosystemen aanvullen. Een investering van buitenaf zou de media dus een duwtje in de goede richting kunnen geven. Zeker omdat in hoofdstuk 2 is gebleken dat bezuinigingen als schuldige worden aangewezen voor de verschraling van de journalistiek. Bovendien investeert het mediafonds van de gemeente Leiden alleen in bestaande media en dus niet in nieuwe journalistieke platformen. Een versterking van de bestaande nieuwsvoorzieningen lijkt mij een goede ontwikkeling, omdat meer nieuwsaanbieders niet per se zorgen voor een gezond nieuwsecosysteem. Zo is in hoofdstuk 4 naar voren gekomen dat hyperlocals vaak een gebrek aan lange adem hebben en blijkt uit de onderzoeksresultaten dat hyperlocals niet voldoen aan de verwachtingen. Daarnaast tonen de resultaten dat de traditionele media in

Amsterdam, Utrecht en Den Haag voor meer dan driekwart de nieuwsvoorzieningen bepalen. Willen gemeentes dus impact bereiken met journalistieke onderzoeksprojecten dan kunnen ze het beste door traditionele media gepubliceerd worden.

Of dergelijke fondsen dan ook daadwerkelijk zorgen voor een meer diverse nieuwsvoorziening en een impact hebben op burgers, zou moeten blijken uit onderzoek. Daarnaast moet voor elke stad of gemeente afzonderlijk bepaald worden of een dergelijk mediafonds nodig is. De onderzoeksresultaten in deze thesis zijn namelijk alleen representatief voor Amsterdam, Utrecht en Den Haag, want elke stad heeft een eigen nieuwsecosysteem met specifieke kenmerken. De verwachting is, naar aanleiding van eerdere onderzoeken van het Stimuleringsfonds van de Journalistiek en de bevestiging van de theorie dat het aanbod van traditionele media verschaalt, dat veel gemeentes te maken hebben met een verslechtering van de nieuwsvoorziening. De mate waarin dit gebeurt, is echter afhankelijk van de stad zelf en de mate waarin een mediafonds nodig is dus ook.

Vervolgonderzoek

De onderzoeksresultaten in deze scriptie laten de vraag open wat burgers van de (democratische) kwaliteit van hun nieuwsvoorziening vinden. In deze scriptie is alleen een kwantitatieve inhoudsanalyse gedaan en op basis daarvan geconcludeerd dat de verschraling van de nieuwsecosystemen ten koste gaat van de democratie. Maar hoe denken burgers hierover? Merken zij bijvoorbeeld dat ze minder weten over de lokale politieke ontwikkelingen in hun gemeente? Of halen zij juist genoeg informatie uit de nieuwsberichten die hen nu worden voorgeschoteld? Kwalitatieve diepte-interviews kunnen hier meer inzicht in verschaffen.

Verder kunnen de onderzoeksresultaten van deze scriptie als basis dienen voor een kwalitatief onderzoek waarbij traditionele media en hyperlocals met diepte-interviews naar hun onderlinge relatie wordt gevraagd. In deze thesis kon door middel van hoofdstuk 4 alleen gegist worden naar motieven waarom de twee journalistieke vormen elkaar niet complementeren. Kwalitatief onderzoek kan meer inzicht verschaffen over de relatie tussen traditionele media en burgerjournalisten. Hoe gebruiken hyperlocals het werk van traditionele media? Hoe implementeren traditionele media het werk van burgerjournalisten? Met een dergelijk onderzoek kan tevens beter in kaart worden gebracht hoe traditionele media burgers als 'contributors'/'sources' gebruiken in hun verslaggeving en of ze reactiesecties gebruiken voor inspiratie en eventuele alternatieve perspectieven.

Bibliografie

- Allan, S., & Thorsen, E. (Eds.). (2009). *Citizen Journalism: Global Perspectives* (Vol. 1). New York: Peter Lang.
- Bakker, P. & Bosch, K. (2011). *Hyperlocal in de praktijk. Lokale Media en Informatievoorziening in Bunschoten en Leusden*. Utrecht: Hogeschool Utrecht.
- Bowman, S. and C. Willis (2003) *We Media: How Audiences Are Shaping the Future of News and Information*. Geraadpleegd op 14 januari 2017, van http://www.hypergene.net/wemedia/download/we_media.pdf
- Broersma, M., & Graham, T. (2013). Twitter as a News Source: How Dutch and British Newspapers Used Tweets in their News Coverage, 2007–2011. *Journalism Practice*, 7(4), 446-464. doi:10.1080/17512786.2013.802481
- Buijs, C. M. (2014). *Regiojournalistiek in Spagaat. De Kwaliteit van het Redactieproces in de Regionale Journalistiek; een Case-Studie*. Den Haag: Boom Lemma.
- Burger, P. (2014). *Monsterlijke Verhalen: Misdaadsagen in het Nieuws en op Webforums als Retorische Constructies*. Boom Lemma: Den Haag.
- Christians, C., Glasser, T., McQuail, D., Nordenstreng, K., & White, R. (2009). *Normative Theories of the Media: Journalism in Democratic Societies*. Champaign: University of Illinois Press. Geraadpleegd op 11 november 2017, van <http://www.jstor.org/stable/10.5406/j.ctt1xcjws>
- Davies, N. (2010). *Gebakken Lucht*. Amsterdam: Lebowski.
- Drok, N. (2016). *Perspectief voor Publiek en Professie: De Waarde van Civiele Journalistiek in het Netwerkmiddel* (Proefschrift). Radboud Universiteit Nijmegen, Nijmegen.
- Eltantawy, N., & Wiest, J. B. (2011). The Arab Spring| Social Media in the Egyptian Revolution: Reconsidering Resource Mobilization Theory. *International Journal of Communication*, 5(18), 1207–1224. Geraadpleegd op 16 januari 2017, van <http://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/1242/597>

- Firmstone, J., & Coleman, S. (2015). Public Engagement in Local Government: the Voice and Influence of Citizens in Online Communicative Spaces. *Information, Communication & Society*, 18(6), 680-695. doi:10.1080/1369118X.2014.986180
- Frissen, P., Drenth, B., Korthagen, I., van der Zwaard, W., & Huysmans, F. (2014). *Meerstemmigheid Laten Klinken: Journalistiek in een Veranderend Medialandschap. Briefadvies*. Den Haag: Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling.
- Fröhlich, R., Quiring, O., & Engesser, S. (2012). Between Idiosyncratic Self-Interests and Professional Standards: a Contribution to the Understanding of Participatory Journalism in Web 2.0. Results from an Online Survey in Germany. *Journalism*, 13(8), 1041-1063. doi:10.1177/1464884912442282
- Goode, L. (2009). Social News, Citizen Journalism and Democracy. *New Media & Society*, 11(8), 1287-1305. doi:10.1177/1461444809341393
- Greiner, J. [JohanGreiner]. (2017, 25 januari). *Dit soort nieuws van naast de deur moeten wij straks dus missen door de bezuinigingen op het @NHDWFL #ditismijnkrant* [Tweet]. Geraadpleegd op 27 januari, van <https://twitter.com/JohanGreiner/status/824199234136264706>
- Harrison, J. (2010). User-Generated Content and Gatekeeping at the BBC Hub. *Journalism Studies*, 11(2), 243-256. doi:10.1080/14616700903290593
- Heeringa, S. (2017, 21 januari). Hoe de Hazen Lopen. *Leidsch Dagblad: Regionaal*, p. 8-9.
- Hermans, L., Schaap, G., & Bardoel, J. (2014). Re-Establishing the Relationship with the Public: Regional Journalism and Citizens' Involvement in the News. *Journalism Studies*, 15(5), 642-654. doi:10.1080/1461670X.2014.894373
- Holt, K., & Karlsson, M. (2015). "Random Acts of Journalism?": How Citizen Journalists Tell the News in Sweden. *New Media & Society*, 17(11), 1795-1810. doi: 10.1177/1461444814535189
- Jansen, T., & Drok, N. (2005). *Op Zoek naar Vertrouwen in de Pers. Christen Democratische Verkenningen*. Amsterdam: Boom Tijdschriften.

Jönsson, A. M., & Örnebring, H. (2011). User-Generated Content and the News: Empowerment of Citizens or Interactive Illusion?. *Journalism Practice*, 5(2), 127-144.
doi:10.1080/17512786.2010.501155

Kaufhold, K., Valenzuela, S., & De Zúniga, H. G. (2010). Citizen Journalism and Democracy: How User-Generated News Use Relates to Political Knowledge and Participation. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 87(3-4), 515-529. doi:10.1177/107769901008700305

Kik, Q., & Landman, L. (Eds.). (2013). *Nieuwsvoorziening in de Regio*. Diemen: AMB.

Koetsenruijter, W., & Van Hout, T. (2014). *Methoden voor Journalism Studies*. Amsterdam: Boom Uitgevers.

Landman, L., Kik, Q., Hermans, E. A. H. M., & Hietbrink, N. R. (2015). *Nieuwsvoorziening in de Regio 2014: "Gelukkig Zijn hier Geen Journalisten"*. Diemen: AMB.

Lasica, J. D. (2003). Blogs and Journalism Need Each Other. *Nieman Reports*, 57(3), 70-74.
Geraadpleegd op 18 januari 2017, van
<http://socialmediacub.pbworks.com/f/blog%20and%20journalism.pdf>

Lasorsa, D. L., Lewis, S. C., & Holton, A. E. (2012). Normalizing Twitter: Journalism Practice in an Emerging Communication Space. *Journalism Studies*, 13(1), 19-36.
doi:10.1080/1461670X.2011.571825

Maat, H. P. (2007). How Promotional Language in Press Releases is Dealt with by Journalists: Genre Mixing or Genre Conflict?. *Journal of Business Communication*, 44(1), 59-95. doi:10.1177/0021943606295780

McQuail, D. (2013). *Journalism and Society*. Los Angeles: Sage

Nip, J. Y. (2006). Exploring the Second Phase of Public Journalism. *Journalism studies*, 7(2), 212-236.
doi:10.1080/14616700500533528

Redactie. (2016, 16 september). Meer Aandacht Tweedeling in Begroting Utrecht. *RTV Utrecht*.
Geraadpleegd op 18 september 2017, van

<https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/1523647/meer-aandacht-tweedeling-in-begroting-utrecht.html>

Robinson, S., & Deshano, C. (2011). Citizen Journalists and their Third Places: What Makes People Exchange Information Online (or Not)?. *Journalism Studies*, 12(5), 642-657.
doi:10.1080/1461670X.2011.557559

Ryfe, D. M., & Mensing, D. (2010). *Citizen Journalism in a Historical Frame*. In J. Rosenberry & B. St. John III (Ed.), *Public Journalism 2.0: The Promise and Reality of a Citizen-Engaged Press* (pp. 32-44). New York: Routledge.

Singer, J. B. (2014). User-Generated Visibility: Secondary Gatekeeping in a Shared Media Space. *New Media & Society*, 16(1), 55-73. doi:10.1177/1461444813477833

Smeets, H. (2014). De Herproletarisering van de Journalist. In F. Becker en M. Hurenkamp (red.), *De Gelukkige Onderneming. Arbeidsverhoudingen voor de 21e eeuw* (pp. 79- 96). Amsterdam: Wiardi Beckman Stichting / Van Gennep.

Vergeer, M. (2006). *Lokale Medialandschappen in Nederland: Onderzoek in Opdracht van het Bedrijfsfonds voor de Pers*. Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen.

Wall, M. (2015). Citizen Journalism: A Retrospective on What We Know, an Agenda for What We Don't. *Digital Journalism*, 3(6), 797-813. doi:10.1080/21670811.2014.1002513

Walraven, R. (2017, 26 januari). Tachtig Jaar Lid. *Haarlems Dagblad*. Geraadpleegd op 27 januari, van http://www.haarlemsdagblad.nl/regionaal/haarlemmermeer/article28976377.ece/Tachtig-jaar-lid_?lref=R2

Zanten, R. van (2015). Het Drama Voltrekt Zich Sluipenderwijs. In Landman, L., Kik, Q., Hermans, E. A. H. M., & Hietbrink, N. R. (2015). *Nieuwsvoorziening in de Regio 2014: "Gelukkig Zijn hier Geen Journalisten"*. Diemen: AMB.

Bijlage 1: Nieuwsmedia Amsterdam

wat?	wie?
dagblad (papier)	<i>Het Parool</i>
dagblad (online)	parool.nl
dagblad (facebook)	<i>Het Parool</i> op Facebook
dagblad (papier)	Metro
dagblad (online)	metro.nl/nieuws/amsterdam
dagblad (facebook)	Metro Amsterdam op Facebook
dagblad (papier)	De Telegraaf
dagblad (papier)	NRC Handelsblad

DAGBLADEN

huis-aan-huisblad (papier)	Stadsblad de Echo Amsterdam Nieuw West
huis-aan-huisblad (papier)	Stadsblad de Echo Amsterdam Noord
huis-aan-huisblad (papier)	Stadsblad de Echo Amsterdam Oost-Diemen
huis-aan-huisblad (papier)	Stadsblad de Echo Amsterdam West
huis-aan-huisblad (papier)	Stadsblad de Echo Amsterdam Zuid
huis-aan-huisblad (papier)	Stadsblad de Echo Amsterdam Zuidoost
huis-aan-huisblad (online)	echo.nl
huis-aan-huisblad (facebook)	Stadsblad de Echo Amsterdam West en Nieuw West op Facebook
huis-aan-huisblad (facebook)	(Stadsblad) De Echo Amsterdam-Noord op Facebook
huis-aan-huisblad (facebook)	Stadsblad de Echo Amsterdam Zuid op Facebook
huis-aan-huisblad (facebook)	Stadsblad de Echo Zuidoost op Facebook

huis-aan-huisblad (papier)	De Brug
huis-aan-huisblad (online)	debrugkrant.nl
huis-aan-huisblad (facebook)	De Brugkrant op Facebook

huis-aan-huisblad (papier)	dé Weekkrant De Westerpost
huis-aan-huisblad (online)	westerpost.nl
huis-aan-huisblad (facebook)	De Westerpost op Facebook

huis-aan-huisblad (papier)	Kompas Regiokrant
huis-aan-huisblad (papier)	Noord Amsterdams Nieuwsblad
huis-aan-huisblad (online)	rodi.nl
huis-aan-huisblad (facebook)	Kompas Regiokrant op Facebook
huis-aan-huisblad (facebook)	Noord Amsterdams Nieuwsblad op Facebook

H-A-H-BLADEN

regionale publieke omroep	NH: Televisie (regionaal)
---------------------------	---------------------------

(televisie)
 regionale publieke omroep (radio) NH: Radio (regionaal)
 regionale publieke omroep (online) nhnieuws.nl
 regionale publieke omroep
 (facebook) NH Utrecht op Facebook

lokale publieke omroep (televisie) AT5: Televisie (lokaal)
 lokale publieke omroep (online) AT5.nl
 lokale publieke omroep (Facebook) AT5 op Facebook
 lokale publieke omroep (YouTube) In Amsterdam

lokale publieke omroep (televisie) SALTO 1: Televisie (lokaal)
 lokale publieke omroep (televisie) SALTO 2: Televisie (lokaal)
 lokale publieke omroep (radio) StadsFM aka 'Amsterdam FM'
 lokale publieke omroep (radio) WereldFM
 lokale publieke omroep (radio) CarribeanFM
 lokale publieke omroep (radio) Razo
 lokale publieke omroep (radio) MokumRadio
 lokale publieke omroep (online) amsterdamfm.nl
 lokale publieke omroep (Facebook) Amsterdam FM op Facebook
 lokale publieke omroep (Facebook) Salto Amsterdam op Facebook

lokale publieke omroep (radio) FunX (Amsterdam)
 lokale publieke omroep (online) funx.nl
 lokale publieke omroep (online) FunX TV
 lokale publieke omroep (Facebook) FunX Amsterdam op Facebook

OMROEPEN

hyperlocal 'algemeen' nu.nl/amsterdam
 hyperlocal 'algemeen' dichtbij.nl/amsterdam
 hyperlocal (Facebook) Amsterdam dichtbij op Facebook

HYPERLOCALS (ALGEMEEN)

magazine *Advalvas*
 hyperlocal 'niche' *Advalvas.nl*
 hyperlocal (Facebook) *Advalvas* op Facebook
 magazine Folia
 hyperlocal 'niche' folia.nl
 hyperlocal (Facebook) Folia op Facebook
 hyperlocal 'niche' amsterdamtoday.eu
 hyperlocal (Facebook) Amsterdam Today op Facebook

magazine	MUG Magazine
hyperlocal 'niche'	mugweb.nl
hyperlocal (Facebook)	MUG Magazine op Facebook
magazine	Uit Krant Amsterdam
magazine	A-mag
hyperlocal 'niche'	iamsterdam.com
hyperlocal (Facebook)	iAmsterdam op Facebook
hyperlocal 'niche'	112amsterdam.nl
hyperlocal (Facebook)	112amsterdam.nl op Facebook
hyperlocal 'niche'	nieuwsgetuige.nl
hyperlocal 'niche'	Volksnieuws uit Amsterdam-Noir
hyperlocal (Youtube)	Amsterdam-Noir op Youtube
hyperlocal (Facebook)	Amsterdam-Noir op Facebook
HYPERLOCALS (NICHE, ONDERWERP)	
hyperlocal 'buurt'	amsterdamcentraal.nl
hyperlocal (Facebook)	Amsterdam Centraal op Facebook
hyperlocal 'buurt'	dewestkrant.nl
hyperlocal (Facebook)	<i>De Westkrant</i> op Facebook
hyperlocal 'buurt'	oost-online.nl
hyperlocal (Facebook)	Oost-Online op Facebook
hyperlocal 'buurt'	bijlmerenzo.nl
hyperlocal (Facebook)	Bijlmerenzo op Facebook
wijkkrant	Buurtorganisatie 1018
hyperlocal 'buurt'	buurtorganisatie1018.nl
hyperlocal (Facebook)	Buurtorganisatie 1018 op facebook
hyperlocal 'buurt'	delflandpleinbuurt.nl
hyperlocal (Facebook)	delflandpleinbuurt op Facebook
hyperlocal 'buurt'	eigenwijks.nl
hyperlocal (Facebook)	Eigenwijks op Facebook
hyperlocal 'buurt'	ilovenoord.nl
hyperlocal (Facebook)	Ilovenoord op Facebook

hyperlocal 'buurt'	ilovezuidoost.nl
hyperlocal (Facebook)	llovezuidoost op Facebook

hyperlocal 'buurt'	jordaaninfo.nl
hyperlocal (Facebook)	Jordaaninfo op Facebook

hyperlocal 'buurt'	oudestadt.nl
hyperlocal (Facebook)	Wijkcentrum d'Oude Stadt op Facebook

hyperlocal 'buurt'	reguliers.net
hyperlocal (Facebook)	Reguliersdwarsstraat op Facebook

hyperlocal 'buurt'	inzuid.amsterdam
hyperlocal (Facebook)	In Zuid op Facebook

hyperlocal 'buurt'	geheugenvanwest.amsterdam
hyperlocal (Facebook)	Geheugen van West op Facebook

hyperlocal 'buurt'	geheugenvanoost.amsterdam
--------------------	---------------------------

hyperlocal (Facebook)	Spaarndammerbuurt op Facebook
-----------------------	-------------------------------

hyperlocal (Facebook)	Zeeheldenbuurt op Facebook
-----------------------	----------------------------

hyperlocal 'buurt'	westersite.nl
hyperlocal (Facebook)	Westersite op Facebook

HYPERLOCAL (NICHE, STADSDEEL / BUURT)

Bijlage 2: Nieuwsmedia Utrecht

wat?	wie?
dagblad (papier)	AD Utrechts Nieuwsblad
dagblad (online)	ad.nl/utrecht
dagblad (facebook)	AD Utrechts Nieuwsblad op Facebook
dagblad (papier)	De Telegraaf

DAGBLADEN

huis-aan-huisblad (papier)	Stadsblad Zuidwest
huis-aan-huisblad (online)	stadsbladutrecht.nl
huis-aan-huisblad (facebook)	Stadsblad Utrecht op Facebook
huis-aan-huisblad (papier)	De Brug
huis-aan-huisblad (online)	brugutrecht.nl
huis-aan-huisblad (facebook)	Brug Utrecht op Facebook
huis-aan-huisblad (papier)	VAR NWS, ed. Leidsche Rijn
huis-aan-huisblad (online)	varnws.nl
huis-aan-huisblad (facebook)	VAR NWS op Facebook

H-A-H-BLADEN

regionale publieke omroep (televisie)	<i>RTV Utrecht</i> : Televisie (regionaal)
lokale publieke omroep (televisie)	UStad: televisie (lokaal)
regionale publieke omroep (radio)	<i>Radio M Utrecht</i> (regionaal)
lokale publieke omroep (radio)	Bingo FM: radio (lokaal)
regionale publieke omroep (online)	rtvutrecht.nl
regionale publieke omroep (facebook)	<i>RTV Utrecht</i> op Facebook
lokale publieke omroep (facebook)	Bingo FM op Facebook
lokale publieke omroep (radio)	FunX (Utrecht)
lokale publieke omroep (online)	funx.nl
lokale publieke omroep (video)	FunX TV
lokale publieke omroep (Facebook)	FunX Utrecht op Facebook

OMROEPEN

krant	De Utrechtse Internet Courant (DUIC)
hyperlocal 'algemeen'	duic.nl
hyperlocal 'algemeen' (video)	DUIC TV
hyperlocal (Facebook)	DUIC op Facebook

hyperlocal 'algemeen'	nu.nl/utrecht
hyperlocal 'algemeen'	<i>Nieuws030.nl</i>
hyperlocal (Facebook)	NIEUWS 030 op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	destadutrecht.nl
hyperlocal (Facebook)	DeStadUtrecht.nl op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	utrecht.nieuws.nl
hyperlocal (Facebook)	utrecht.nieuws.nl op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	leidsche-rijn.nieuws.nl
hyperlocal (Facebook)	leidsche-rijn.nieuws.nl op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	regioleidscherijn.nl
hyperlocal (Facebook)	Regio Leidscherijn op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	Utrecht dichtbij
hyperlocal (Facebook)	Utrecht dichtbij op Facebook

HYPERLOCALS (ALGEMEEN)

hyperlocal 'niche'	dub.uu.nl
hyperlocal (Facebook)	DUB op Facebook
magazine	Trajectum
hyperlocal 'niche'	trajectum.hu.nl
hyperlocal (Facebook)	Trajectum op Facebook
magazine	Uit Agenda Utrecht
hyperlocal 'niche'	uitagenda utrecht.nl
hyperlocal (Facebook)	Uit Agenda Utrecht op Facebook
hyperlocal 'niche'	indebuurt.nl/utrecht
hyperlocal (Facebook)	Indebuurt Utrecht op Facebook
hyperlocal 'niche'	uut.nl
hyperlocal (Facebook)	UUT op Facebook
hyperlocal 'niche'	112provincieutrecht.nl
hyperlocal (Facebook)	112 Provincie Utrecht op Facebook
hyperlocal 'niche'	bouwpututrecht.nl
hyperlocal (Facebook)	Bouwput Utrecht op Facebook
hyperlocal 'niche'	stadspodiumutrecht.nl

hyperlocal (Facebook) Stadspodium Utrecht

HYPERLOCALS (NICHE, ONDERWERP)

wijkkrant (Wijkkrant) Aanzet

hyperlocal 'buurt' aanzetnet.nl

hyperlocal (Facebook) Aanzet op Facebook

magazine Binnenstadskrant

hyperlocal 'buurt' binnenstadskrantutrecht.nl

hyperlocal (Facebook) Binnenstadskrant op Facebook

hyperlocal 'buurt' bollunetten.nl

magazine Dreefnieuws

hyperlocal 'buurt' echtovervecht.nl

hyperlocal (Facebook) Dreefnieuws op Facebook

hyperlocal 'buurt' Eigen Leidsche Rijn

hyperlocal (Facebook) Eigen Leidsche Rijn op Facebook

hyperlocal 'buurt' lombox.nl

hyperlocal (Facebook) Lombox op Facebook

hyperlocal 'buurt' noordsepark.nl

hyperlocal (Facebook) Noordse Park op Facebook

wijkkrant De Noordwester

hyperlocal 'buurt' www.denoordwester.com

hyperlocal (Facebook) De Noordwester op Facebook

wijkkrant Oostkrant

hyperlocal 'buurt' Oostkrant.com

hyperlocal (Facebook) Oostkrant op Facebook

wijkkrant Votulastkrant

hyperlocal 'buurt' votulastkrant.nl

hyperlocal (Facebook) Votulastkrant op Facebook

hyperlocal 'buurt' wijkkrantwittevrouwen.nl

hyperlocal (Facebook) Wijkkrant Witte Vrouwen op Facebook

hyperlocal 'buurt' zoiszuilen.nl

hyperlocal (Facebook) Zo is Zuilen op Facebook

hyperlocal 'buurt'	hartjeutrecht.com
hyperlocal (Facebook)	Hartje Utrecht op Facebook

hyperlocal 'buurt'	vinexvrouwkje.blogspot.nl
--------------------	---------------------------

HYPERLOCALS (NICHE, BUURT)

Bijlage 3: Nieuwsmedia Den Haag

wat?

dagblad (papier)
dagblad (online)
dagblad (facebook)

wie?

AD Haagse Courant
ad.nl/den-haag
AD Haagsche Courant op Facebook

dagblad (papier)

De Telegraaf

dagblad (papier)
dagblad (online)
dagblad (facebook)

Den Haag Centraal
denhaagcentraal.nl
Den Haag Centraal op Facebook

DAGBLADEN

huis-aan-huisblad (papier)
huis-aan-huisblad (online)
huis-aan-huisblad (facebook)

De Posthoorn
deposthoorn.nl
De Posthoorn op Facebook

huis-aan-huisblad (papier)

Haags Nieuwsblad

huis-aan-huisblad (papier)
huis-aan-huisblad (online)
huis-aan-huisblad (facebook)

Zuidwesterkrant
haagmedia.nl
Haagswijknieuws

huis-aan-huisblad (papier)
huis-aan-huisblad (online)
huis-aan-huisblad (facebook)

De Loosduinse Krant
loosduinsekrant.nl
Loosduinse Krant op Facebook

huis-aan-huisblad (papier)
huis-aan-huisblad (online)

HaagWest Nieuws
haagwestmedia.nl

huis-aan-huisblad (papier)
huis-aan-huisblad (online)
huis-aan-huisblad (facebook)

Scheveningsche Courant
krant1.haagsekustmedia.nl
Scheveningsche Courant op Facebook

HUIS-AAN-HUISBLADEN

regionale publieke omroep (televisie)
regionale publieke omroep (radio)
regionale publieke omroep (online)
regionale publieke omroep (Facebook)

Omroep West: Televisie (regionaal)
Omroep West: Radio (regionaal)
omroepwest.nl
Omroep West op Facebook

lokale publieke omroep (televisie)
lokale publieke omroep (radio)
lokale publieke omroep (online)
lokale publieke omroep (Facebook)

Den Haag FM: Televisie (lokaal)
Den Haag FM: radio (lokaal)
denhaagfm.nl
Den Haag FM op Facebook

lokale publieke omroep (radio)	FunX: Radio (Den Haag)
lokale publieke omroep (online)	funx.nl/den-haag
lokale publieke omroep (televisie)	FunX TV
lokale publieke omroep (Facebook)	FunX Den Haag op Facebook

lokale publieke omroep (televisie)	cineacdenhaag.tv
lokale publieke omroep (Facebook)	(Vrienden van) Cineac Den Haag op Facebook

OMROEPEN

hyperlocal 'algemeen'	Den Haag Direct
hyperlocal (Facebook)	Den Haag Direct op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	Den Haag Dichtbij
hyperlocal (Facebook)	Den Haag Dichtbij op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	Edjes Vlog
hyperlocal (Facebook)	Edjes vlog op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	Haagsallerlei
hyperlocal 'algemeen'	Haagspraak
hyperlocal (Facebook)	Haagspraak op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	Hagazine
hyperlocal 'algemeen'	Omroep Scheveningen
hyperlocal 'algemeen'	WTFTV
hyperlocal (Facebook)	WTFTV op Facebook
hyperlocal 'algemeen'	Hart van Scheveningen
hyperlocal (Facebook)	Scheveningsnieuws op Facebook

HYPERLOCALS ALGEMEEN

hyperlocal 'niche'	Link
hyperlocal 'niche'	The Hague Online
hyperlocal (Facebook)	TheHagueOnLine op Facebook
hyperlocal 'niche'	Straatnieuws Den Haag
hyperlocal (Facebook)	Straatnieuws Den Haag op Facebook
hyperlocal 'niche'	070magazine

hyperlocal 'niche'	Leuk in Den Haag
hyperlocal (Facebook)	Leuk in Den Haag op Facebook
hyperlocal 'niche'	<i>District8.net</i>
hyperlocal (Facebook)	<i>District8</i> op Facebook
hyperlocal 'niche'	Nieuws op beeld
hyperlocal (Facebook)	Nieuws op beeld op Facebook
hyperlocal 'niche'	<i>Regio15</i>
hyperlocal (Facebook)	<i>Regio15</i> op Facebook

HYPERLOCALS 'NICHE'

hyperlocal (Facebook)	Archipelbuurt Den Haag
hyperlocal (Facebook)	Benoordenhout Den Haag
hyperlocal (Facebook)	Bezuidenhout Den Haag
hyperlocal (Facebook)	Bohemen Den Haag
hyperlocal (Facebook)	Bomen en Bloemenbuurt Den Haag
hyperlocal (Facebook)	CentrumDH
hyperlocal (Facebook)	DuindorpDH
hyperlocal (Facebook)	Thuis in Duinoord
hyperlocal (Facebook)	Geuzenkwartier
hyperlocal (Facebook)	Groente & Fruitmarkt
hyperlocal (Facebook)	Heesterbuurt
hyperlocal (Facebook)	Houtwijk
hyperlocal (Facebook)	Kijkduin
hyperlocal (Facebook)	Kortenbos
hyperlocal (Facebook)	Kraayenstein
hyperlocal (Facebook)	Laakkwartier
hyperlocal (Facebook)	Leidschenveen
hyperlocal (Facebook)	Leyenburg Den Haag
hyperlocal (Facebook)	Loosduinen
hyperlocal (Facebook)	Mariahoeve
hyperlocal (Facebook)	Marlot
hyperlocal (Facebook)	Meer en Bos
hyperlocal (Facebook)	MoerwijkDH
hyperlocal (Facebook)	MorgenstondDH
hyperlocal (Facebook)	Notenbuurt
hyperlocal (Facebook)	Regentessekwartier
hyperlocal (Facebook)	Rivierenbuurt
hyperlocal (Facebook)	RustenburgOostbroek
hyperlocal (Facebook)	ScheveningenDH
hyperlocal (Facebook)	Schildersbuurt
hyperlocal (Facebook)	Spoorwijk
hyperlocal (Facebook)	Statenkwartier

hyperlocal (Facebook)	Stationsbuurt
hyperlocal (Facebook)	Transvaalkwartier
hyperlocal (Facebook)	Valkenboskwartier
hyperlocal (Facebook)	Van Stolkwijk
hyperlocal (Facebook)	Vogelwijk
hyperlocal (Facebook)	BouwlustVrederust
hyperlocal (Facebook)	Vruchtenbuurt
hyperlocal (Facebook)	Wateringseveld
hyperlocal (Facebook)	YpenburgDH
hyperlocal (Facebook)	Zeeheldenkwartier
hyperlocal (Facebook)	Zuiderpark
hyperlocal (Facebook)	Zuidwal

hyperlocal 'niche'

archipelwillemspark

hyperlocal (Facebook)

Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark

hyperlocal (Facebook)

Het Oude Centrum

hyperlocal (Facebook)

Moerbeiplein

hyperlocal 'niche'

Reinkenstraat

hyperlocal (Facebook)

Reinkenstraat op Facebook

hyperlocal 'niche'

Schilderwijk.nl

hyperlocal 'niche'

Ypenburgsche Courant

hyperlocal 'niche'

Wijkparknieuws

hyperlocal (Facebook)

Wijkpark Transvaal

hyperlocal 'niche'

Zeeheldennieuws

hyperlocal (Facebook)

Zeeheldennieuws

HYPERLOCALS 'NICHE'/FACEBOOK

Bijlage 4: Codeerinstructie

Onderzoek Nieuwsecosystemen G4-steden (2016-2017)

Stimuleringsfonds voor de Journalistiek

Codeerinstructie (handleiding coderen deelonderzoek 1)

Inhoudsopgave

<i>1) Inleiding</i>	<i>p. 67</i>
<i>2) Algemene informatie</i>	<i>p. 68</i>
<i>3) Handleiding bij het codeersjabloon</i>	<i>p. 76</i>
<i>4) Praktische informatie</i>	<i>p. 88</i>

1. Inleiding

Beste onderzoeker,

Onderliggende handleiding dient als naslagwerk bij de codeerwerkzaamheden die je najaar 2016 zult uitvoeren voor het onderzoeksproject 'Nieuwsecosystemen van G4-steden'. Dit project borduurt voort op eerder onderzoek van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek: Onder de overkoepelende titel 'Nieuwsvoorziening in de regio' bracht we in de jaren 2012 t/m 2015 de stand van de lokale journalistiek in kaart: 1)infrastructuur voor lokaal nieuws; 2)lokaal nieuws online; 3)aanbod en gebruik van lokaal nieuws in 'kleine' en 'grote' gemeenten (>50.000 inwoners); 4)lokaal nieuws in regionale dagbladen, 2004 vs. 2014.

Deze codeerinstructie beperkt zich tot het eerste van vier deelonderzoeken, dat een antwoord moet geven op de vraag 'Welk lokaal nieuws wordt door nieuwsmedia gebracht?' Voor het tweede deelonderzoek ('Hoe worden lokale nieuwsgebeurtenissen verslagen?') waaraan je een bijdrage zult leveren, krijg je te zijner tijd een aanvulling op deze handleiding.

Bij dit eerste deelonderzoek ga je lokaal nieuws coderen op de offline en online platformen van regionale dagbladen, huis-aan-huisbladen, regionale en lokale publieke omroepen en niet-landelijke commerciële omroepen. Afgezien van deze traditionele nieuwsmedia worden ook particuliere nieuwssites in dit onderzoek meegenomen, de zogeheten 'hyperlocals'. Je codeert zowel audio en video (radio en televisie), als geschreven nieuwsberichten die je aantreft in printuitgave en digitaal: website, app & nieuwsbrief. NB: in het tweede deelonderzoek – waarbij de focus komt te liggen op enkele grote nieuwsgebeurtenissen – wordt ook de berichtgeving op facebook¹, twitter en youtube onder de loep genomen.

Welke titels en kanalen je precies moet coderen vind je terug in het infosheet van de te analyseren stad: hierin vind je eveneens terug in welke vorm en via welke aanvliegroute de nieuwsberichten in een medium worden geïnventariseerd. Radioprogramma's beluister je bijvoorbeeld niet live, maar laten we als mp3 via wetransfer opsturen door de omroep, zodat we die desgewenst later kunnen herbeluisteren. Toegang tot papieren kranten wordt digitaal verkregen, hiervan codeer je de ePaper (= replica van de papieren krant). Hoewel de inhoudsanalyse overwegend kwantitatief van aard is,

¹ Voor zover een nieuwsmedium gebruik maakt van *instant articles* worden berichten ook meegenomen in het eerste deelonderzoek. In het infosheet vind je terug in hoeverre hiervan bij het betreffende medium sprake is.

biedt het coderen van nieuwsproducties – het tellen van berichten en het indiceren ervan op onderwerp, genre, brongebruik en originaliteit mogelijkheden om de kwaliteit van lokaal nieuws te beoordelen.

Om inzicht te krijgen in de kwantiteit en de kwaliteit van lokaal nieuws gaan we na hoeveel en wat voor lokaal nieuws er in G4-steden voor handen is, waaruit het aandeel van hyperlocals in de nieuwsvoorziening bestaat en welke rol is weggelegd voor verspreiding van lokaal nieuws via social media door media en niet-media (deelonderzoek 3). Dit doen we om een inzichtelijk te kunnen maken wat de eventuele toegevoegde waarde is van hyperlocals en social media binnen het nieuwecosysteem, ten opzichte van kranten en omroepen.

In deze handleiding vind je veel praktische informatie waarop je kunt terugvallen bij het coderen: wat te coderen, hoe het codeersjaboon in te vullen en hoe je ingevulde sjablonen (excelbestanden) upload naar de gezamenlijke dropbox die speciaal voor dit doel wordt ingericht. Het is zeker niet de bedoeling dat je onderstaand stuk uit je hoofd leert. Wel is het raadzaam dit stuk een aantal keer grondig door te lezen voorafgaand aan de codeurstrainingen op 10, 15 en 23 augustus.

Stimuleringsfonds voor de Journalistiek / email: quintkik@svdj.nl / telefoon: 06 55 14 50 69

2. Algemene informatie

Voor dit onderzoek ga je voor de aan jouw team toegewezen stad al het zelf geproduceerde nieuws coderen dat gedurende een volledige, aaneengesloten week zowel online als offline de revue passeert via de kanalen die zijn opgenomen in het infosheet.

Onder punt 2.1-2.6 volgt nadere toelichting.

2.1 Een volledige, aaneengesloten week

Onder een volle week verstaan we bij dit onderzoek alle afzonderlijke dagen (ma-di-wo-do-vr-za-zo) in de periode van 12 t/m 18 september 2016. Het excelbestand 'Infosheet [G4-stad]'² bevat een verdeling van nieuwsmedia over jou en je mede-onderzoekers, alsmede uitleg bij het verkrijgen van toegang tot deze nieuwsmedia (kolom E: instructies) en eventuele aandachtspunten (kolom F: bijzonderheden). Voor de selectie van te analyseren radio- en televisieprogramma's op regionale en lokale omroepen is een apart tabblad aangemaakt.

Voor zowel offline als online nieuwsmedia geldt: wacht met coderen bij voorkeur niet langer dan maximaal 3 dagen. De meeste media – ook de offline kranten en programma's – kun je benaderen via de website van het nieuwsmedium. Let op: Sommige media beperken hun archief functie voor pdf-krant of uitzending gemist-functie (UGF) tot hooguit één of enkele weken. Het infosheet maakt hier altijd melding van.³ Hetzelfde geldt voor offline kranten of programma's die niet online beschikbaar en derhalve achteraf moeten worden opgestuurd. Tip: Neem de tijd om het infosheet eerst grondig te bestuderen en plan je codeerwerkzaamheden vooruit.

2.2 online / offline

Soms lijkt de scheidslijn tussen offline en online niet altijd even helder. In de praktijk benader je bijna alle nieuwsproducties in digitale vorm, ook offline kranten, radio- en televisieprogramma's. Houdt er echter rekening mee dat nieuws dat je aantreft in een ePaper (pdf) en programma's die je via uitzendinggemist op de website (of als mp3) terugkijkt en –luistert, dient te beschouwen als offline nieuwsmedia. Radionieuwsbulletins en televisiejournaals en talkshows / debatten op radio en televisie splits je op in afzonderlijk te coderen 'nieuwsberichten'.

Veel omroepen plaatsen geschreven nieuwsberichten op hun website, sommige vullen dit aan met een audio- en/of videofragment (afkomstig uit een al dan niet eerder uitgezonden radionieuwsbulletin of televisiejournaal). Het geschreven bericht dien je te coderen als online nieuws; het audio- en/of videofragment heb je mogelijk al voorbij zien of horen komen in het offline televisie- of radioprogramma van diezelfde dag en gecodeerd als offline nieuws. Probeer dit vast te stellen en maak van een audio- of videofragment dat je niet hebt kunnen traceren melding in het codeersjabloon, kolom U (opmerkingen).

² Werk in uitvoering: de infosheets worden pas in de tweede helft van augustus voltooid.

³ Soms maken specifieke radioprogramma's geen deel uit van een 'uitzendinggemist-archief'; in die gevallen laten we ze als mp3 via wettransfer opsturen door de omroep.

Zorg ervoor dat je bij het coderen van geschreven nieuws op websites 'incognito' te werk gaat. In de browser Chrome vind je rechts bovenin het scherm het menu 'Google Chrome aanpassen en beheren'; selecteer de optie 'Nieuw incognitovenster' (= Ctrl + Shift + N). Hiermee voorkom je dat Google naar verloop van tijd zoekresultaten 'op maat' gaat het aanbieden (= aan de orde bij het vaststellen van de originaliteit / herkomst van een bericht).

Wacht met het coderen van online nieuws tenminste 24 uur, zodat het aantal reacties (kolom T) onder een bericht zo volledig is.

2.3 Nieuwsmedia

Binnen lokale medialandschap van een gemeente valt onderscheid te maken tussen lokale en regionale nieuwsmedia.

Lokale media zijn weekbladen, lokale omroepen en particuliere nieuwssites (hyperlocals).

- Een **weekblad** kan een gratis huis-aan-huisblad zijn maar ook een betaald of onbetaald nieuwsblad. Weekbladen kennen een verschijningsvorm van één of twee maal per week. Veel (maar lang niet alle) offline weekbladen hebben een website. Het nieuws wordt ofwel dagelijks ververst, dan wel het wordt eenmaal per week met het verschijnen van de papieren krant online gepubliceerd. Daarnaast bieden veel weekbladen via hun website toegang tot een ePaper of pdf-versie van de offline krant. Nogmaals: Een online geplaatste pdf dient te worden gecodeerd als offline nieuws; het betreft immers replica van de papieren krant. Het op zichzelf staande nieuws op de website codeer je uiteraard als online nieuws. NB: in een uitzonderlijke geval moet een fysiek exemplaar van een weekblad worden opgevraagd.
- Een **lokale (publieke) omroep** beschikt over tenminste één, maar dikwijls meerdere kanalen (radio, televisie, website) waarop nieuws kan worden aangetroffen. Offline nieuws verschijnt meestal in de vorm van dagelijks televisiejournaal en/of radionieuwsbulletins op halve uren, sporadisch worden ook programma's met achtergronden bij het nieuws uitgezonden. In het infosheet vind je op een separaat tabblad terug welke programma's beluistert en / of bekeken dienen te worden. Radio en televisie zijn offline nieuwsmedia, geschreven berichten op de website dien je als online nieuws te coderen.⁴ Bij de meeste lokale publieke omroepen

⁴ Sommige lokale omroepen ontberen in het geheel lokaal nieuws op hun kanalen of plaatsen het nieuws van andere media door. In de G4-steden hoef je hier echter niet op bedacht te zijn.

bestaat een deel van het programma uit televisie zonder bewegend beeld, ofwel teksttv. Uit praktische overwegingen is dit, evenals teletekst, buiten dit onderzoek gehouden.

- Een particuliere nieuwssite of **hyperlocal**: de naam is ongelukkig gekozen aangezien het hier niet altijd om extreem lokale media gaat die op stadsdeel- of wijkniveau opereren. Met hyperlocals worden online nieuwskanalen bedoeld die niet horen bij de traditionele nieuwsmedia (uitgevers en omroepen), maar zelfstandig daarvan opereren. Dikwijls betreft het een nieuwssite of –blog van een gepensioneerde, ontslagen of voor zich begonnen journalist (of collectief), even zo vaak zijn het goedwillende amateurs of hobbyfotografen met een fetisj voor hulpdiensten (brandweer, politie of ambulance - 112).

Op een aantal van dit soort nieuwssites wisselen eigen content en doorgeplaatste (pers)berichten van andere media of de gemeente, lokale politieke partijen, middenstand, verenigingen, etc. elkaar af in wisselende verhoudingen, een praktijk waar overigens ook veel weekbladen en lokale omroepen zich online schuldig aan maken. Dit gebeurt lang niet altijd met bronvermelding: Van dergelijke vormen van plagiaat dien je melding te maken in het codeersjabloon, kolommen Q (originaliteit) en R (URL oorspronkelijke herkomst). Hoe je hierbij te werk gaat, is terug te lezen in hoofdstuk 3. en hyperlocals hebben niet de professionele standaard die je van een journalistiek medium zou verwachten.

Bovengenoemde media zijn in de meeste gevallen volledig gericht op één gemeente. Je kunt er vanuit gaan dat al het nieuws dat je hier aantreft, gecodeerd dient te worden.

Naast lokale nieuwsmedia zijn er in een gemeente ook regionale nieuwsmedia actief. Op hun kanalen tref je nieuws uit meerdere gemeenten aan. Afhankelijk van de dateline – in sommige gevallen ook de strekking van het bericht – codeer je het hier gevonden nieuws.

- Een **regionaal dagblad** is van oudsher het meest prominent aanwezige medium in een gemeente. Je zal dit met name merken aan de hoeveelheid berichten en de professionele uitstraling van de website/krant in vergelijking met veel lokale media. Vrijwel alle regionale dagbladen kennen een groot aantal edities; inlegkranten met een zelfstandige editietitel die gericht zijn op één of meerdere gemeenten. Voor de grotere gemeenten – rond de 100.000 inwoners en meer – geldt dat je hier verreweg de meeste nieuwsberichten zal aantreffen.
- In sommige gemeente heeft het **landelijk dagblad** een **regio-editie of –pagina**. Zo kent de Telegraaf een Metropool-pagina voor elk van de G4-steden, verschijnen van gratis krant Metro aparte edities in Amsterdam en Rotterdam (ook de website maakt dit onderscheid), heeft NRC een bijlage voor Rotterdam en maken de Volkskrant en Trouw gebruik van

correspondenten voor afzonderlijke G4-steden: Volkskrant voor Amsterdam, Rotterdam / Den Haag en Utrecht en Trouw alleen één voor Rotterdam en één voor Den Haag.

- Een **regionale (publieke) omroep** is op alle kanalen (radio, televisie, website) actief met regionaal (provincie) en lokaal nieuws, hoewel dit laatste zich veelal beperkt tot de gemeente waar de redactie is gevestigd; meestal is dit de provinciehoofdstad. Offline nieuws verschijnt in de vorm van een dagelijks televisiejournaal en/of radionieuwsbulletins op halve uren, een aantal regionale omroepen heeft daarnaast ook programma's met achtergronden. Radio en televisie zijn offline nieuwsmedia, geschreven berichten op de website dienen als online nieuws te worden gecodeerd.
- Een **niet-landelijke commerciële omroep** is in tegenstelling tot lokale en regionale publieke omroepen niet door de overheid gefinancierd. In de praktijk zal je dit medium niet of nauwelijks tegenkomen, aangezien maar weinig van deze omroepen lokaal of regionaal nieuws verzorgen. NB: een aantal niet-landelijke commerciële omroepen beschikt over een televisiezender zonder bewegend beeld, ofwel kabelkrant. Evenals zijn publieke tegenhanger teksttv is dit mediumtype buiten het onderzoek gehouden.
- **Niche media**, specifiek gericht op **minderheden of expats**: voor zover deze kranten, omroepen en websites Nederlandse content bevatten gericht op bevolkingsgroepen in de te onderzoeken G4-steden worden zij in het onderzoek betrokken.
- **Niche media**, specifiek gericht op **één of enkele onderwerpen**: cultuur, economie, onderwijs etc.: denk aan Universiteitsbladen en daarvan afgeleide websites, uit-magazines of websites over gebiedsontwikkeling. Een voorwaarde is dat zij kunnen bogen op een onafhankelijke redactie en een wekelijkse verschijningsfrequentie.

2.4 Nieuws

Het Stimuleringsfonds heeft voor de G4-steden een definitieve lijst opgesteld (= infosheet) met actieve nieuwsmedia die meegaan in het onderzoek. Deze voldoen aan een aantal criteria:

1. Territoriumvereiste: het nieuwsmedium moet in aanleg gericht zijn op de te onderzoeken gemeente. Regionale omroepen en regionale dagbladen (& landelijke dagbladen met regio-edities) opereren op regio- of provincieniveau, maar berichten over daarbinnen liggende

gemeenten en gaan om die reden mee in dit onderzoek. Neem ook de volgende aandachtspunten in acht:

- a. In eerste instantie selecteer je relevante nieuwsberichten op het voorkomen van de gemeentenaam in de dateline van het bericht. Tegelijkertijd moet je er op bedacht zijn dat de te coderen gemeente ook kan figureren in een bericht waarin een andere plaatsnaam figureert (of provincie, of zelfs helemaal geen aanduiding van de plaats waar het nieuws zich afspeelt).
 - b. In het geval van 'Utrecht' moet je extra alert zijn op het onderscheid tussen 'nieuws over de stad' en 'nieuws uit de gelijknamige provincie'.
 - c. Verder zijn in provinciehoofdsteden (Utrecht, Rotterdam) instellingen gevestigd als provinciaal bestuur, intergemeentelijke instanties en rechtbanken; nieuwsberichten met rechtsbankverslagen mogen bijvoorbeeld alleen gecodeerd worden als incident, dader en / of slachtoffer een link hebben met de te coderen gemeente.
 - d. Houdt ook rekening met het voorkomen in datelines van binnen de gemeente voorkomende stadsdelen (Amsterdam, Rotterdam) en wijken.
 - e. Het komt voor dat een dateline een gemeente vermeldt, maar dat in het te coderen bericht geen aanknopingspunten te vinden zijn voor nieuws over deze gemeente. In dat geval laat je het bericht links liggen.
2. Originaliteitsvereiste: Sommige media verweven gekopieerde content (bijv. persberichten, nieuwsberichten van andere media) met eigen nieuws; als basisregel geldt dat, om bij dit onderzoek te worden meegenomen, het nieuwsmedia voor een aanzienlijk deel eigen nieuws vervaardigen. Die selectie is overigens vooraf gemaakt.
 3. Frequentievereiste: het medium moet ten minste wekelijks nieuwe berichten plaatsen over de te onderzoeken gemeente.

2.5 Politiek nieuws

Nieuws over de lokale politiek: Indien de gemeente (Raad, B&W, ambtelijk apparaat, semi-overheid) een duidelijk te identificeren rol speelt in een nieuwsitem, geldt dat bericht als 'lokaal beleid' (codeersjabloon, kolom H). Dit betreft bestuurlijke (uitvoerende en wetgevende c.q. controlerende) aangelegenheden van lokale overheid. Je vindt hieronder een vijftal criteria waaraan je kunt afmeten of een bericht over lokale politiek c.q. beleid gaat:

1. Verslagen, voorbeschoouwingen, commentaren en reacties die te maken hebben met bijeenkomsten van gemeenteraad, raadscommissies en politieke partijen.

2. Artikelen die voorgenomen gemeentelijk beleid betreffen zoals bestemmingsplannen, subsidieaanvragen of verkeersmaatregelen. NB: de gemeentepagina in huis-aan-huisbladen gaat nooit mee! Dit zijn namelijk persberichten van de gemeente zelf.
3. Berichten die protesten of kritiek van inwoners of betrokkenen tegen het daadwerkelijke gemeentelijke beleid betreffen.
4. Artikelen over het beleid van provincies, waterschappen en intergemeentelijke en regionale instanties (o.a. stadsregio/stadsgewest, veiligheidsregio's, natuurbeheer), voor zover deze te maken hebben met het gemeentelijke beleid.
5. Berichten over het beleid van 'semi-overheid': dit zijn instanties die wettelijke taken of beleid van algemeen belang uitvoeren en die deels of geheel bestaan bij de gratie van publieke financiering: bedrijven uit de zogeheten quartaire sector (openbaar bestuur, openbare orde en veiligheid, sociale zekerheid, onderwijs en onderzoek, zorg en welzijn, cultuur en recreatie, maatschappelijke organisaties, infrastructuur, milieudienstverlening en volkshuisvesting).

Let op: Het figureren van de burgemeester, een wethouder of raadslid in een nieuwsbericht betekent niet automatisch dat het bericht over lokaal beleid gaat. Komt een gedragsdrager op een bijeenkomst om 'lintjes te knippen' en doet deze in het artikel verder geen nadere mededelingen over een specifiek beleidsterrein, dan geldt het bericht niet als lokaal beleid.

2.6 Informatie (≠ nieuws) die niet gecodeerd dient te worden

Onder het lokale nieuws dat meegaat in dit onderzoek, bevinden zich berichten die zich ophouden in een grijs gebied tussen nieuws en informatie. Indien je hier onzeker over bent, maak bij het betreffende bericht een aantekening in het codeersjabloon, kolom u (opmerkingen) en bespreek dit met de projectleider. Een aantal typen berichten dien je daarom bij voorbaat links te laten liggen:

1. Berichten zonder evident journalistieke input: familieberichten, (rouw)advertenties, horoscopen, weerberichten, verkeersinformatie, beurskoersen, prijsvragen, puzzels / sudoku's, recepten, programmaoverzichten, berichten met een service-achtig karakter, etc. NB: Berichten met journalistieke input zoals recensies codeert u alleen indien het lokale

aangelegenheden betreft (rubrieken over boeken, cd's, films in bioscoop en op televisie etc. die (inter)nationaal zijn verschenen codeert u dus niet, een bespreking van een voorstelling in de plaatselijke schouwburg codeert u juist wél).

2. Alle typen nieuws waar een commercieel belang aan vast zit; hieronder vallen ook de 'prikbordberichten' ofwel sec aankondigingen. Denk hierbij ook aan reclames, advertenties, als zodanig aangemerkte advertorials, vacatures, aanbiedingen van cursussen, trainingen, workshops, etc. Als een artikel (veelal éénkolommer) eindigt met aanvangstijden, (entree-)prijzen en website-links, dan gaat het meestal om een advertorial of doorgeplaatst persbericht en kun je het artikel links laten liggen. Weeg zo zorgvuldig mogelijk het bericht, soms staat er voldoende nieuws in waardoor de balans naar de goede kant doorslaat. Probeer zo mogelijk vast te stellen dat het daadwerkelijk om een 1-op-1 doorgeplaatste content gaat (voor een toelichting hoe je hierbij te werk gaat, zie hoofdstuk 4, kolom Q (originaliteit) en R (URL herkomst)).
3. In dit onderzoek worden sportnieuws buiten beschouwing gelaten: Sportkaternen en wedstrijdverslagen worden niet gecodeerd. Mocht je echter een nieuwsbericht over sport aantreffen dat tevens de financiële of organisatorische aangelegenheden van een sportclub betreft – de aanleg van een nieuws sportveld, de exploitatie van horeca bij de sportaccommodatie – dan codeer je dit bericht wél. Dergelijke berichten hebben betrekking op sport, maar gaan in feite over bouw of economie.
4. Foto's zonder tekst: In principe kan een foto een enorme nieuws waarde hebben, maar zonder duiding van plaats, tijd en omstandigheden is een foto simpelweg niet te coderen. Staat er in het onderschrift voldoende informatie (zoals hierboven vermeld), dan wordt het bericht/de foto wel meegenomen.
5. Een historisch verslag is geen nieuwsbericht, tenzij het aanhaakt bij of opgehangen is aan een actueel nieuwsfeit. Het historisch verslag is een geliefd type bericht bij sites die een sterk regionaal karakter hebben. Vaak wordt naar aanleiding van een oude foto of iets dergelijks een bericht gepubliceerd over hoe het vroeger was in die regio. Dit zijn berichten zonder actualiteit en worden dus niet meegenomen in het onderzoek. Archeologische vondsten en dergelijke worden natuurlijk wél meegeteld.
6. Human interest-verhalen zijn geen nieuwsberichten, tenzij ze aanhaken bij een actueel nieuwsfeit en daarmee van algemeen belang zijn. Ter illustratie: een portret van een persoon, die al twintig jaar met hartproblemen kampt, is niet van algemeen belang. Hangt een dergelijk portret echter samen met een lokale inzamelingsactie ten behoeve van hartpatiënten in de te coderen gemeente, dan telt het weldegelijk mee als een nieuwsbericht.

7. Informatie van de gemeente: Deze persberichten van de gemeenten zelf (bekendmakingen, vergunningen, berichten van huishoudelijke aard, etc.), waaraan in sommige weekbladen hele pagina's zijn gewijd, zijn geen onafhankelijke journalistieke producties. In de meeste gevallen zijn ze te herkennen aan afwijkende typografie. Soms zijn hiervan afgeleide berichten te vinden (al dan niet bewerkt) op de websites van nieuwsmedia. In geval van twijfel over de herkomst – dit wil zeggen: je kunt niet onomstotelijk vaststellen dat het om een persbericht gaat – codeer je het bericht in de veronderstelling dat het een onafhankelijk nieuwsbericht betreft.

3. Handleiding bij het codeersjabloon

Algemene opmerkingen bij het codeersjabloon:

- De invulvelden zitten op slot. Probeer je iets in te voeren dat niet in overeenstemming is met het format, dan verschijnt de melding (dialoogvenster) *onjuiste invoer*. Druk vervolgens op *annuleren* en vul alsnog een geldige invoer in.
- Indien van toepassing: Mocht je vanwege eigen onderzoek extra zaken willen coderen dan in het huidige codeboek mogelijk is, dan kun je na of achter de laatste kolom (U / Algemene opmerkingen) zelf thema's toevoegen.
- Verander onder geen beding iets aan de door ons klaargezette kolommen en/of de volgorde daarvan! Houd je je hier niet aan, dan levert dit later problemen op bij het overzetten naar één totaalbestand en wordt je vriendelijk doch dringend verzocht je veranderingen ongedaan te maken.

Kolom A – Naam codeur

Vul je voor- en achternaam in. Tip: Een handigheidje van Excel is dat je zichzelf herhalende informatie maar één keer hoeft in te voeren; kopieer je naam in regel naar regel 3 en 4 en selecteer vervolgens cellen A2 t/m A4 en sleep de cursor zo ver naar beneden als het aantal berichten dat je na 7 dagen in zijn totaliteit hebt gecodeerd. Deze tip heeft ook betrekking op kolommen B t/m E.

Kolom B – Gemeentenaam

Vermeld de naam van de gemeente (G4-stad) waarover je een nieuwsbericht codeert.

Kolom C – Mediumtype

Je vindt hier een dropdownmenu: kies uit de lijst het juiste mediumtype. Elk afzonderlijk excelbestand bevat de gecodeerde berichten van hooguit één mediumtype.

Kolom D – Titel nieuwsmedium

Vul de naam van het medium in, bijv. 'AD-Utrechts Nieuwsblad'. Als het om een online medium gaat, vermeld dan de URL t/m de '.nl'- extensie, bijvoorbeeld 'parool.nl' of rtvutrecht.nl (= 'www' of 'http' laat je hierbij achterwege).

Kolom E – Naam editie of programma

Indien je te maken hebt met een bepaalde editie van een dagblad (bijv. AD-Utrechts Nieuwsblad, editie stad), vul je in deze kolom 'editie stad' in. Bij het coderen van nieuwsberichten bij omroepen noteer je de naam van het radio- of tv-programma waarin je het bericht hebt aangetroffen (bijv. RTVNH, *NH Nieuws* = kolom D 'RTVNH', kolom E '*NH Nieuws*'). NB: Bij het coderen van nieuwsberichten op websites laat je kolom E leeg.

Kolom F – Datum publicatie

Je vindt hier een dropdownmenu: kies uit de lijst de juiste datum.

Kolom G – Onderwerp

Een journalistieke productie kan vallen onder één van de zestien onderstaande onderwerpen. Achter het onderwerp staan tussen haakjes nadere toelichtingen. Je zult in het Excelbestand een dropdownmenu zien als je in een van de velden van kolom G gaat staan. De onderwerpen kunnen zijn:

- Bestuur & financiën: Nieuws dat de gemeentelijke begroting of bezuinigingen 'in het algemeen' betreft, anders gezegd het 'huishoudboekje'. Gaat het om uitgaven m.b.t. één specifiek beleidsterrein (bijv. zorg, onderwijs, verkeer, etc.), dan dient het bericht het bij dit onderwerp behorende etiket opgeplakt te krijgen. Onder 'bestuur' wordt verder verstaan: fusie- en herindelingskwesties, beter bestuur (gedragscode), dienstverlening (bijv. aanstaande gemeenteraadsverkiezingen, openstelling gemeentehuis, afhalen paspoort, rijvaardigheidscursussen voor ouderen etc.) en personalia B&W, raadsleden en lokale afdelingen politieke partijen.
- Bouw: Nieuws over ruimtelijke ordening in de zin van bestemmingsplannen met betrekking tot terreinen, panden en monumenten. Het ter sprake brengen van vergunningen is hier een

belangrijke aanwijzing. NB: het dikwijls onder ruimtelijke ordening geschaarde 'natuur & milieu' wordt als afzonderlijk onderwerp aangemerkt.

- Economie: Nieuws over de lokale economie en de invloed die groot-, midden en kleinbedrijf daarop hebben, zoals blijkt uit jaarcijfers (omzet, winst & verlies), nieuwe producten en innovaties, maar ook verhalen over de lokale middenstand, agrarische sector of familiebedrijven die sinds jaar en dag in de gemeente zijn gevestigd.
- Kunst & cultuur: nieuws over uiteenlopende kunstuitingen (o.a. beeldende kunst, literatuur, architectuur), musea en tentoonstellingen, archeologische vondsten en (nieuwe) media. Ook een bespreking van een voorstelling valt hieronder; het verschil met het onderwerp 'uitgaan & cultuur' is dat bij kunst & cultuur dieper op een stroming of product wordt ingegaan, met veel oog voor detail.
- Minderheden & integratie: Nieuws waarin migrantengroepen c.q. nieuwe Nederlanders een hoofdrol vervullen en dat ingaat op integratievraagstukken (komst asielzoekerscentra, bouw moskeeën, religieus onderwijs, hoofddoekjes). Ook vluchtelingenopvang maakt hiervan deel uit. Onder 'minderheid' wordt verstaan: *"Een groep die geringer van aantal is dan de rest van de bevolking van een gemeente, waarvan de leden andere etnische, religieuze of linguïstische kenmerken vertonen en een solidariteit tonen gericht op het voortbestaan van hun cultuur."*
- Natuur & milieu: Nieuws betreffende bos- en natuurbeheer, groenvoorziening / plantsoendienst, volkstuintjes, kinderboerderijen, duurzaamheid (afvalscheiding zonnepanelen, windmolens, etc.). Ook het ter sprake brengen van gemeentelijke regelgeving m.b.t. ruimtelijke ordening waar het de leefomgeving binnen en buiten de bebouwde kom aangaat (denk aan luchtvervuiling, geluidsoverlast) vormt een belangrijke aanwijzing voor dit onderwerp.
- Netwerken: Nieuws inzake gas-, water- & elektriciteit-, riolering- & communicatie (kabel, glasvezel, 4G).
- Onderwijs: Nieuws over lager/middelbaar/hoger/bijzonder onderwijs en opvoeding.
- Rechtspraak: Rechtbankverslagen, deze codeer je echter alleen wanneer dader en / of slachtoffer afkomstig zijn uit de te onderzoeken gemeente of wanneer het incident waarvoor iemand terecht staat hier heeft plaatsgevonden.
- Uitgaan en vrije tijd: binnen- en buitenrecreatie, toerisme (van hotels tot campings), pretparken, festivals, kermis, carnaval (e.a. lokale folklore en gebruiken), eten & drinken,

verenigingsleven (inclusief amateursport, voor zover het randvoorwaarden en geen verslagen/uitslagen betreft).

- Veiligheid: alle 112-meldingen waaraan hulpdiensten als politie, brandweer en ambulance te pas komen (ongevallen, inslaande brand, inbraken, alcohol- en snelheidscontroles, arrestaties). Net als bij rechtspraak geldt: dergelijke berichten codeer je echter alleen wanneer dader en / of slachtoffer afkomstig zijn uit de te onderzoeken gemeente of wanneer het incident hier heeft plaatsgevonden. Ook terroristische dreiging en voorzorgsmaatregelen tegen aanslagen vallen hieronder.

- Verkeer: Nieuws betreffende infrastructuur via land, water en lucht. In de eerste plaats wegen en bereikbaarheid: Wegwerkzaamheden en aanpassingen aan verkeerssituaties zoals gevaarlijke kruisingen, plaatsing van verkeerslichten, een onverlichte tunnel of onbewaakte spoorwegovergang en parkeergelegenheid in de gemeente. Ook openbaar vervoer (trein, tram, metro, bus) vallen hieronder, alsmede taxibedrijven en luchthaven / vliegverkeer.

- Werkgelegenheid: Al het nieuws waarin zaken voorbij komen als lonen, pensioenen, werkloosheidsuitkeringen & uitkeringsinstanties (UWV), vakbonden & werkgeversorganisaties, reorganisaties, arbeidsomstandigheden & arbo-wetgeving en uitzendbureaus.

- Wetenschap: Nieuws over onderzoek aan universiteiten, gevestigd in de gemeente.

- Wonen: Nieuws met huisvesting als onderwerp, bijvoorbeeld koop- en huurwoningen, hypotheek, corporaties en huurtoeslag.

- Zorg & welzijn: Nieuws over medische zorg (huisarts, tandarts, psychische zorg, ziekenhuizen, GGD), verzorgingstehuizen, uitvaart/crematoria/begraafplaatsen, kinderopvang, verslaafden- en daklozenopvang, liefdadigheid (inzamelingsacties, sponsorlopen, etc.) en welzijn / (volks)gezondheid van de lokale bevolking. Denk hierbij ook aan de overheveling van zorgtaken van het Rijk naar de gemeente (Wet Maatschappelijke Ondersteuning, WMO) en het persoonsgebonden budget (pgb).

Let op: Sommige nieuwsberichten gaan over meer dan één onderwerp. Ga in die gevallen uit van het dominante onderwerp of de dominante invalshoek. Dit kun je afmeten aan het onderwerp waaraan de meeste regels worden gewijd en/of het onderwerp dat uit de kop (intro, lead) af te lezen valt. Hieronder een voorbeeldlijst met lastig in te delen onderwerpen:

- kerken, religie (afhankelijk van de context: kunst & cultuur, bouw of zorg & welzijn)
- land- en tuinbouw (economie of milieu & natuur)
- begraafplaatsen (bouw, zorg & welzijn of bestuur & financiën)
- groene energie (netwerken of natuur & milieu)
- afvalverwerking (netwerken of natuur & milieu)
- speelplaatsen (bouw of zorg & welzijn)
- vrijwilligerswerk (zorg & welzijn of economie)

Bovenstaande lijst is natuurlijk niet uitputtend, maar bedoeld om je een idee te geven van de verschillende ‘smaken’ die in nieuwsproducties kunnen voorbijkomen.

Kolom H - Lokaal beleid

In deze kolom vermeld je of het nieuwsitem betrekking heeft op lokaal beleid over de gemeente. Hiervoor is een aantal criteria opgesteld (zie paragraaf 2.5). Vermeld een ‘1’ (= ja) of een ‘0’ (= nee).

Kolom I - Titel artikel/item

Hier vermeld je de titel van het nieuwsitem. De titel dient in zijn geheel te worden overgenomen (d.w.z.: Geen afkortingen of weglating van woorden of zinsdelen). Mocht het nieuwsitem geen titel hebben (omdat het bijvoorbeeld voorbij komt in een radio- of televisieprogramma), creëer dan zelf een kort en bondige titel voor het item. Tip: Je kunt eventueel ook op de website van de omroep op zoek gaan naar het bijbehorende, geschreven bericht en de titel hiervan overnemen.

Tip bij het knippen en plakken van titels: kies bij plakken voor optie ‘plakken speciaal’ en selecteer vervolgens ‘niet-opgemaakte tekst’, zodat de geplakte tekst het lettertype en de puntgrootte van het sjabloon overneemt. Indien het vak na het knippen meerdere regels beslaat (= het vak wordt na het plakken door Excel groter gemaakt), druk dan op de knop ‘tekstterugloop’ (= onder menubalk, tabblad Start) om er weer één regel van te maken.

Kolom J - Aantal woorden

Vermeld hier het aantal woorden waaruit een geschreven nieuwsbericht bestaat; laat hierbij titel en dateline & mogelijk aanwezige streamer of quote uit het bericht buiten beschouwing; tussenkopjes, inzet / kader en onderschriften bij foto's worden wel meegeteld. Bij het coderen van online nieuwsmedia en digitale replica's van offline dagbladen kun je voor het tellen van woorden de tekst online selecteren en in een leeg Word-document plakken. Word geeft altijd onderin je scherm in de statusbalk aan hoeveel woorden het document bevat. Maak je gebruik van een Apple computer, houd er dan rekening mee dat het aantal woorden standaard te hoog uitvalt. Apple computers lezen namelijk koppeltekens als aparte woorden. Maak in dit geval gebruik van het online hulpmiddel wordcounttool.com.

Bij een fysieke papieren krant of bij een website of ePaper waarvan de content *op slot* zit, probeer je het aantal woorden zo nauwkeurig mogelijk te schatten. Dit doe je door het aantal woorden per regel te tellen van de eerste vijf regels van het bericht; vervolgens tel je het aantal regels, dit vermenigvuldig je met het eerder vastgestelde gemiddeld aantal woorden per regel. NB: je hoeft bij het schatten niet aan te geven of een artikel 187 of 189 woorden telt; een schatting in eenheden van 50 woorden volstaat hier (150, 200, 250, etc.)

Codeer je een video,- of audio-item, dan laat je dit veld leeg.

Kolom K - Aantal seconden

Vermeld hier het aantal seconden waaruit een audio- of video-item bestaat. Ook hier geldt, mocht je niet exact kunnen zien hoe lang een nieuwsitem is, beperk je dan tot een schatting afgerond op 30 seconden. Reken de tijd om in seconden: Een correcte invulling van het veld is simpelweg: 260. Een niet-correcte variant is '4 min 20 sec'; het codeersjabloon zal in dit laatste geval dan ook een foutmelding tonen.

Kolom L – Genre

Een nieuwsbericht of –productie kan vallen onder één van de voor dit onderzoek onderscheiden genres:

- Nieuwsbericht: kort bericht ('kortje', 'éénkolommer': indicatie is 100 woorden of 15-30 seconden), met alleen de nieuwsfeiten op een rijtje. Tenminste aan bod komen de vragen wie, wat, waar een wanneer, soms is er ook ruimte voor de vragen waarom en hoe. Sec aankondigingen tellen niet als nieuwsbericht (zie paragraaf 2.6 Informatie ≠ nieuws).

- Nieuwsverhaal: iets uitgebreider bericht (ca. 250-400 woorden of 30-90 seconden), zakelijk en feitelijk (wie, wat, waar en wanneer). De hoe- en waarom-vraag komen net iets vaker aan bod dan bij 'gewone' nieuwsberichten – en dan hooguit in 1 alinea – maar lang niet altijd. Een nieuwsverhaal kent meer dan één bron en bevat dikwijls een citaat. Een follow-up stuk is vaak in de vorm van een nieuwsverhaal. Het actuele nieuws is de invalshoek c.q. het nieuws is leidend. Samengevat: Het verschil met een nieuwsbericht zit hem in de lengte, een grotere kans op beantwoording van de waarom en hoe-vraag en er wordt meer dan één bron geraadpleegd (citaat).

- Achtergrondverhaal / nieuwsanalyse: een langer artikel – vanaf 400 à 500 woorden (indicatief!) – waarin context bij en duiding aan nieuwsgebeurtenissen wordt gegeven. Achtergronden bij het nieuws leggen verband tussen oorzaken en gevolgen; het beantwoorden van de hoe- en waaromvraag is in dergelijke berichten cruciaal, de lezer/kijker/luisteraar moet het nieuws beter kunnen begrijpen en zich er een mening over kunnen vormen. Minstens zo cruciaal is het aanhalen van minstens twee (impliciete of expliciete) bronnen. Een variant op het achtergrondverhaal is de nieuwsanalyse, die zich onderscheidt door de journalist zelf meer aan het woord te laten in de rol van neutrale deskundige. Samengevat: het verschil met een nieuwsverhaal zit hem in de lengte, onontkoombaarheid van de beantwoording van de waarom en hoe-vraag en het raadplegen van tenminste twee bronnen.

- Verslag / reportage: Bericht over een gebeurtenis, bijeenkomst, evenement of incident, gemaakt vanuit de positie van de journalist als ooggetuige op locatie. Bestaat uit een selectie van eigen waarnemingen van de journalist, zo nodig aangevuld met reacties (quotes) van aanwezigen. Een meer uitgebreide variant is de reportage, waarbij de journalist streeft naar een zo volledig mogelijk beeld van de gebeurtenis door zijn verhaal naast eigen waarneming te baseren op research en verschillende bronnen.

- Interview / profiel / portret: (uitgebreid) vraaggelicht met één persoon (soms ook meerdere personen), naar aanleiding van een nieuwsfeit. De geïnterviewde geeft een toelichting op een actuele nieuwsontwikkeling of achtergrondinformatie bij al langer lopende nieuwskwesties. Een variant hierop is het profiel, waarbij in het interview de focus wordt gelegd bij de betrokkene zelf in plaats van het nieuwsfeit; voorts is er het portret waarin een schets wordt gegeven van het leven, denken en werken van een persoon. Actuele nieuwsgebeurtenissen vormen de aanleiding voor een profiel, terwijl een portret een afgewogen, analyserende beschrijving achteraf is.

- Debat: vraag- en antwoordgesprek, waarbij aan meerdere gasten dezelfde stellingen worden voorgelegd. Bij het coderen van een debat knip je het programma op in losse

debatonderwerpen; elk van deze onderwerpen codeer je op een afzonderlijke regel in het codeersjabloon.

- Talkshow: live of opgenomen programma met twee of meer gasten die met elkaar en/of met de presentator in gesprek gaan. Bij het coderen van een talkshow knip je het programma op in losse gespreksitems; elk van deze items codeer je op een afzonderlijke regel in het codeersjabloon.
- Commentaar: (hoofdredactioneel) commentaar c.q. mening van het medium zelf (d.w.z. niet noodzakelijk van de redacteur).
- Opiniestuk: betoog / opiniërend stuk van de hand van een van buiten het medium afkomstige auteur. Het gaat om meningen, niet om feitelijke berichtgeving.
- Column: Persoonlijke ontboezeming over van alles en nog eens wat, meestal haaks staand op het nieuws. Een column wordt alleen meegenomen indien deze verband houdt met nieuws uit de te coderen gemeente en voor zover de column aanhaakt bij een actueel nieuwsfeit.
- Ingezonden brief: reactie c.q. mening van een lezer op een eerder in het medium verschenen publicatie. Een brief wordt alleen meegenomen indien deze verband houdt met nieuws uit de te coderen gemeente en voor zover de brief aanhaakt bij een actueel nieuwsfeit.
- Samengestelde producties: dien je op te splitsen in losse bestanddelen en vervolgens als afzonderlijke nieuwsberichten te coderen. Houdt rekening met artikelen / producties in kranten die op de voorpagina (van de editie) worden ingezet (dikwijls d.m.v. een nieuwsbericht) en die verderop in de krant worden 'vervolgd' (d.m.v. een nieuwsverhaal, reportage, achtergrondartikel etc.). Je dient deze artikelen in samenhang te lezen en ook als zodanig te coderen (d.w.z. overal hetzelfde onderwerp en, voor zover vermeld, ook dezelfde bronnen). Soms loopt het stuk door en wordt het letterlijk elders in de krant 'vervolgd' (= het verhaal loopt door), dit dien je als één nieuwsbericht te beschouwen.

Kolom M t/m P – Opgevoerde bronnen

Je kunt hier maximaal vier verschillende bronnen per nieuwsitem aangeven (per kolom één). Het figureren van actoren in het nieuwsbericht betekent lang niet altijd dat het hier om opgevoerde bronnen gaat. Opgevoerde bronnen zijn te herkennen aan expliciete quotes van betrokken actoren, maar er kan ook gebruik worden gemaakt door impliciete quotes (= parafrasering van de journalist / auteur van het artikel). Naast fysieke bronnen (in de vorm van personen) telt bijvoorbeeld een document (beleidsstuk, rapport, brief, etc.) als bron, aangezien hieruit kan worden ge-quote. Wel moet uit het nieuwsitem duidelijk naar voren komen wie of wat de bron is: Wees alert op werkwoorden als 'zegt', 'wil', 'vindt', etc.

Je kunt bij het coderen kiezen uit tien verschillende soorten opgevoerde bronnen, te weten:

- Overheid (bestuur): ‘uitvoerende macht’ = het college van Burgemeester en Wethouders en het bijbehorende ambtenarenapparaat en vaste commissies waarbinnen (deel)beleid wordt besproken (bijv. welstandscommissie). Op provincieniveau behoren gedeputeerden tot dit type bron, landelijk reken je ook de premier, ministers en staatssecretarissen en hun ministeries hiertoe. Persberichten afkomstig van de gemeente en onderzoeksrapporten in opdracht van de (lokale) overheid vallen er eveneens onder.
- Politici: ‘wetgevende macht’ = de gemeenteraad en leden & medewerkers van lokale afdelingen van politieke partijen en de lokale rekenkamers. Ook bronnen als partijprogramma’s, persberichten of andere publicaties van politieke partijen worden hiertoe gerekend.
- Bedrijven: Individu dat vanuit zijn functie binnen een commercieel bedrijf iets zegt, van industrie in de regio tot boeren en lokale middenstand (winkeliers, horeca) die in die hoedanigheid worden bevraagd. NB: advocaten worden aangemerkt als ‘bedrijven’)
- Maatschappelijke organisaties: Particuliere organisaties in de samenleving die verschillende groepen, meningen en belangen vertegenwoordigen en een brugfunctie vervullen tussen individuele burgers en overheid. Denk bijvoorbeeld aan kerken, vakbonden / werkgeversverenigingen, milieubeweging en andere pressiegroepen, uiteenlopende sociale organisaties (NB: het gaat in dit geval om professionals, vrijwilligers worden ingedeeld bij de ‘actieve burgerbronnen’). Ook ‘semi-overheid’ onder deze bron geschaard: alles wat behoort tot de zogeheten quartaire sector⁵ ofwel niet-commerciële dienstverlening die deels of geheel wordt gesubsidieerd door de overheid: ziekenhuizen, verpleeghuizen, brandweer, justitie (politie en rechter, maar niet de advocaat: deze wordt tot ‘bedrijven’ gerekend), defensie, sociaal werk, cultuursector, wetenschapsector en scholen. Tot slot horen UWV, openbaar vervoer, woningbouwcorporaties en netwerkbeheer op het gebied van gas, water, elektriciteit, riolering en communicatie tot de maatschappelijke organisaties (= voor zover het NUTS-voorzieningen betreft, indien het geprivatiseerde instellingen betreft dienen zij als ‘bedrijven’ te worden aangemerkt).

⁵ Sociaal Cultureel Planbureau: *Tot de quartaire sector worden een aantal maatschappelijke functies gerekend, te weten: openbaar bestuur, openbare orde en veiligheid, sociale zekerheid, onderwijs en onderzoek, zorg en welzijn, cultuur en recreatie, maatschappelijke organisaties, infrastructuur, milieudienstverlening en volkshuisvesting. Genoemde functies sporen min of meer met bedrijfstakken. Aldus afgebakend omvat de quartaire sector de gehele collectieve sector alsmede alle (private) non-profitorganisaties. De commerciële producenten die tot de quartaire sector worden gerekend behoren grotendeels tot twee categorieën: 1) producenten die voor een belangrijk deel uit collectieve middelen worden gefinancierd zoals vrijgevestigde medische beroepsbeoefenaren, apothekers en het openbaar vervoer, en 2) commerciële diensten die substituten zijn voor publieke of non-profitdiensten zoals particulier onderwijs en commerciële omroeporganisaties.*

- Deskundigen: Individuen of organisaties die vanuit beroep, functie of ervaring veel van een bepaald onderwerp afweten. Een bron wordt gecodeerd als 'deskundige' indien de vragen die deze beantwoord inhoudelijk betrekking hebben op het onderwerp en mits deze onafhankelijk is.
- Andere media: Een quote uit of verwijzing naar een ander nieuwsmedium of een journalist die wordt geïnterviewd, of deelneemt aan een talkshow of debat.

Voor dit onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen vier rollen waarin burgers kunnen worden opgevoerd als bron, variërend van passief tot actief. In de passieve rollen is de inhoudelijke inbreng van de opgevoerde burger beperkt, in de actieve rollen hebben burgers een belangrijke inhoudelijke rol of voorbeeldfunctie:

- burger als voorbijganger (vox-pop): Passieve rol bij uitstek. Deze personen zijn willekeurig gekozen en niet op grond van inhoudelijke overwegingen. Het is op voorhand onzeker of ze een zinvolle bijdrage aan het nieuwsbericht leveren.
- burger als betrokkene of ooggetuige: Eveneens een passieve rol. In dit geval staat de burger in verband met de nieuwsaanleiding. Aangezien deze burger op enigerlei wijze betrokken is bij het nieuwsfeit kan deze wel enige inhoudelijke informatie geven.
- burger als vertegenwoordiger: Hier wordt de burger opgevoerd als vertegenwoordiger namens een groep. Het gaat hierbij niet om een formele organisatie en de burger wordt niet opgevoerd in de hoedanigheid van een professional; is dit wel het geval, dan wordt deze bron ingedeeld bij maatschappelijke middenveld. De journalist heeft deze burger niet willekeurig gekozen en spreekt de vertegenwoordiger aan als lid van een groep. De burger als vertegenwoordiger zorgt voor een inhoudelijke bijdrage aan het nieuws en vervult daarmee een actieve rol.
- burger als participant: De participerende burger is net als de vertegenwoordiger een vrijwilliger en kan iemand zijn die protesteert, een probleem aankaart, de publiciteit zoekt of op een of andere wijze een voorbeeldrol vervult. Ook hier is sprake van een actieve rol. Belangrijk verschil met de burger als vertegenwoordiger is dat de participant namens zichzelf spreekt; de journalist spreekt hem of haar aan als individu.

Let op! Mochten er meer dan vier bronnen in het item voorkomen, dan kun je in het vak 'algemene opmerkingen' (kolom U) melding maken van de extra opgevoerde bronnen. Vermeldt de bronnen

zoveel mogelijk in de volgorde waarin zij in het nieuwsbericht voorkomen; zo voorkom je dat je bij het coderen mogelijk bronnen over het hoofd ziet.

Kolom Q – herkomst online nieuwberichten

Veel nieuwsberichten blijken gedeeltelijk bewerkte persberichten. Vooral online komt het nogal eens voor dat een nieuwsbericht 1-op-1 is overgenomen van derden zoals overheden, politieke partijen, bedrijven, politie.nl en / of organisaties uit het maatschappelijk middenveld. Dit gebeurt met citaten en al, lang niet altijd is daarbij sprake van bronvermelding. Dergelijke berichten moeten tijdens het coderen worden 'ontmaskerd' zodat zij later in de analysefase alsnog kunnen worden 'gediskwalificeerd'.

Bij het coderen van online nieuws moet je – in het bijzonder op de websites van lokale media (huis-aan-huisbladen, lokale omroepen en hyperlocals) – van elk nieuwsbericht zekerheidshalve nagaan of het niet geknipt en geplakt blijkt te zijn van de websites van derden. Je doet dit door een deel van het bericht te selecteren en vervolgens te plakken in het zoekvak van Google. Wees erop alert dat je hiervoor een zo opvallend mogelijke passage selecteert, bij voorkeur een met een citaat. Google toont in zijn resultaten waar het bericht is aangetroffen; dikwijls (maar niet altijd) staat bij elk bericht vermeldt wanneer het online werd geplaatst (= '3 uur geleden', '2 dagen geleden', etc.). Hoe langer geleden, des te aannemelijker het is dat deze website het bericht als eerste bracht.

Je vult in kolom Q een '1' in indien het bericht door het nieuwsmedium zelf is vervaardigd (= 'origineel'). Blijkt het bericht niet van het medium zelf afkomstig te zijn, dan vul je hier een '0' in. Neem bij het controleren de volgende aanwijzingen in acht:

- Kijk goed wat je knipt en plakt: Sommige websites zijn zo geprogrammeerd dat je met het knippen en plakken, afgezien van de door jouw geselecteerde passage, onbedoeld ook de URL van de website meekopieert. Vanzelfsprekend komt dan de website waarvan je het bericht kopieert als eerste bovendrijven.
- Voor het knippen en plakken selecteer je bij voorkeur niet de lead / intro van het artikel, maar een verderop in het artikel gelegen passage.
- Indien je de mogelijkheid hebt om een quote te knippen en plakken, maak hier dan gebruik van. Quotes worden in 'gejatte' artikelen vaak één-op-één overgenomen, terwijl andere delen van het artikel slechts worden omgebouwd.

- Tip: mocht je het bericht niet kunnen vinden via een Google-check, maar je voelt aan dat het een persbericht is, kijk dan vooral eens op de websites van (gemeentelijke) overheden, lokale afdelingen van politieke partijen, bedrijven, politie.nl of ander in het bericht genoemde instanties. Vaak vind je hier een bevestiging van je donkerbruine vermoeden.
- Het vaststellen van de herkomst beperk je in principe tot online geschreven nieuws (tenzij je het online gecodeerde item vrijwel 1-op-1 tegenkomt in de offline tegenhanger van het gecodeerde online medium).
- De praktijk van 'leentjebuur spelen' wordt verhoudingsgewijs vaker aangetroffen bij lokale media dan bij hun regionale tegenhanger. Ook deze laatste bouwen persberichten van derden om, maar bij hen is de journalistieke bewerking toch net iets zichtbaarder dan de websites van huis-aan-huisbladen, lokale omroepen en hyperlocals laten zien.
- *Kun je de originaliteit niet vaststellen, dan krijgt het nieuwsbericht het voordeel van de twijfel en vul je een '1' in.*

Kolom R – URL herkomst online berichten

Indien een bericht niet van het onderzochte nieuwsmedium afkomstig blijkt te zijn (= je hebt in kolom Q een 0 ingevuld), kopieer dan in kolom R de volledige URL van de oorspronkelijke vindplaats; deze link dient later als bewijslast.

Kolom S – Reactievak

Indien een online nieuwsmedium de nieuwsconsument mogelijkheden biedt een reactie achter te laten, coderen we hier een '1', anders een '0'. Bij offline media kunt u dit niet nagaan: laat in dit geval deze kolom LEEG.

Kolom T – Aantal reacties

Als er een reactieveld aanwezig is, noteert u hier het aantal reacties op het moment van inventariseren. Dit getal kan natuurlijk variëren al naar gelang het moment van inventariseren. Daarom vragen wij u een online nieuwsmedium pas 24 uur na het verschijnen van een nieuwsbericht te inventariseren. Bij offline media kunt u dit niet nagaan: laat in dit geval deze kolom LEEG.

Kolom U - Algemene opmerkingen

Hierin kun je alles kwijt dat nadere aandacht verdient tijdens de gezamenlijke bespreking aan het eind van iedere week. Van nieuwsberichten waarbij je tijdens het coderen tegen onduidelijkheden aanloopt, maak je hier een aantekening.

4. Praktische informatie

Ieder nieuwsmedium wordt in een afzonderlijk excelbestand gecodeerd: de zogeheten codeersjablonen. Voor offline en een online kanalen van een en dezelfde nieuwstitel maak je aparte codeersjablonen aan; binnen offline omroep werk je voor televisie en voor radio eveneens binnen aparte sjablonen. Hierin codeer je de nieuwsproducties voor elk van de zeven afgesproken dagen.⁶ De door jou ingevulde codeersjablonen zullen na de inventarisatieperiode worden samengevoegd tot twee totaalbestanden, 1 offline en 1 online, zodat we hier later gebruik van kunnen maken bij deelonderzoek 2.

4.1 Dropbox

De codeersjablonen maak je zelf aan door een leeg codeersjabloon te downloaden en dit voorafgaand aan het coderen eerst op te slaan onder de volgende bestandsnaam:

[naam van medium (editie)]_[online óf offline]_NESG4.xls

NESG4 = Nieuwsecosystemen grote 4 steden

- Achter 'naam van medium' vermeldt je voor zover hiervan sprake is '(de editie)'.
- Achter 'offline' vermeldt je bij een omroep of het '(radio)' of '(tv)' betreft.
- Achter 'online' vermeldt je voor zover hiervan sprake is '(app)', '(video)', '(nieuwsbrief)' of '(facebook)'.

Voorbeelden:

Utrecht_AD (UN, ed. stad)_offline_NESG4

Rotterdam_RTV Rijnmond_online (facebook)_NESG4

Amsterdam_AT5_offline (radio)_ NESG4

⁶ Wanneer je op een van de te coderen dagen geen nieuws aantreft en dit niet samenhangt met de frequentie waarmee een nieuwsmedium verschijnt of de frequentie waarmee een programma wordt uitgezonden, maak je hiervan een aantekening in kolom U (algemene opmerkingen) / cel 2. Zie ook de toelichting in hoofdstuk 3, onder kolom F (datum publicatie) en hoofdstuk 4, Belangrijke aandachtspunten.

Ieder teamlid krijgt toegang tot de dropboxmap 'Nieuwsecosystemen G4'. Een leeg codeersjabloon vind je in de submap:

Dropbox/.../G4-onderzoek 2016-2017/uitvoering/codeersjabloon nieuwsecosystemen

Zodra het codeerwerk voor een medium c.q. dag is voltooid, upload je de bestanden naar het hiervoor bestemde dropbox-submap:

Dropbox/.../G4-onderzoek 2016-2017/uitvoering/upload [gemeente]

- Upload na voltooiing van de codeerwerkzaamheden voor een medium c.q. een dag te allen tijde de gecodeerde bestanden (óók als je nog niet alle dagen af hebt) naar de dropbox en maak met enige regelmaat ook lokale kopieën (back-up) van je werk. Hiermee voorkom je dat je bij een eventuele computer-crash, stroomuitval, vergissingen bij het opslaan etc. al het werk voor niets is geweest (en dus in je eigen tijd moet gaan repareren).
- De te coderen week loopt van maandag 12 t/m zondag 18 september. Voor het codeerwerk staan 3 á 4 weken ingepland.

Dropbox/.../G4-onderzoek 2016-2017/uitvoering/analyse totaalbestanden is de submap waarmee we na zondag 2 oktober aan de slag gaan voor deelonderzoek 2: de cases. Hierin vind je een totaalbestand offline en een totaalbestand online terug.

In de map:

Dropbox/.../G4-onderzoek 2016-2017/uitvoering/infosheet nieuwsecosystemen

vind je een Excelbestand met een overzicht van welke titels en kanalen (offline & online / print, radio & televisie / website, digitale nieuwsbrief, app & facebook⁷) je de nieuwsproducties moet coderen: welke dagbladeditie, welke weekbladen (= de dag waarop ze verschijnen) en welke radio- en

⁷ In het eerste deelonderzoek codeer je berichten op facebookpagina's van een nieuwsmedium alleen indien hierbij gebruik is gemaakt van de functionaliteit 'instant articles'.

televisieprogramma's met nieuws en actualiteiten. Hierin vind je eveneens terug in welke vorm en via welke aanvliegroute de nieuwsberichten in een medium worden geïnventariseerd. Lees deze bestanden grondig door voordat je begint met coderen en houd hiermee rekening bij de verdeling en planning van de codeerwerkzaamheden.

De codeerinstructie vind je in de map:

Dropbox/.../G4-onderzoek 2016-2017/uitvoering/codeerinstructie nieuwsecosytemen

4.2 Belangrijke aandachtspunten

- Verschijnings- en uitzendfrequentie: Dagbladen verschijnen bijna elke dag, weekbladen verschijnen doorgaans één keer per week op een vaste dag, radio- en televisieprogramma's worden volgens een vast schema⁸ uitgezonden. Websites en radio- en televisieprogramma's kunnen ook op zondag nieuwe berichten bevatten.
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid: Hoewel er in de laatste jaren veel ervaring is opgedaan met coderen en de inschatting van de hoeveelheid werk per mediumtype redelijk is te benaderen, is het is goed mogelijk dat bij nieuwsmedia in G4-steden veel meer nieuws wordt aangetroffen dan we tot dusver gewend waren. Voor het coderen van één week nieuws over de betreffende stad staan 3 weken tot jullie beschikking. Er is getracht het codeerwerk zo eerlijk mogelijk te verdelen. Aangezien je gezamenlijk verantwoordelijk bent voor het codeerwerk, spring je bij als duidelijk wordt dat je groepsgenoot onevenredig veel codeerwerk heeft liggen.
- Coderen in groepsverband: We hebben afgelopen jaren gemerkt dat het voordelen oplevert wanneer je – zeker in het begin – in groepsverband codeert. Je kunt bij elkaar te raden gaan en elkaar op de hoogte houden van de vorderingen bij het coderen, alsmede tijdig achterstanden signaleren en deze gezamenlijk oplossen.
- Geen nieuws aangetroffen: Geef in het codeersjabloon van het betreffende medium altijd blijk ervan dat je elk van de afgesproken dagen hebt geïnventariseerd op aanwezigheid van nieuws, ook al tref je op sommige dagen geen nieuws aan. Noteer in het laatste geval in

⁸ De zogeheten 'horizontale programmering': Op werkdagen beginnen op vaste tijdstippen dezelfde programma's.

kolom U (Algemene Opmerkingen) / cel 2 'geen nieuws aangetroffen [op de volgende dagen]'. NB: Laat geen witregels tussen de dagen.

- Twee halve artikelen: Dagbladen opteren er nogal eens voor om een artikel op de voorpagina te laten beginnen en dit elders door te laten lopen. Wees alert op zinsneden als 'Zie ook p. x' of 'Vervolg op p. y'. Afhankelijk van de inhoud dien je dit te coderen als één bericht dan wel twee separate berichten. Vuistregels hierbij zijn: als de items afzonderlijk van elkaar te begrijpen zijn en een afgerond geheel vormen, dan codeer je ze afzonderlijk. Een artikel dat begint op de voorpagina en letterlijk wordt voortgezet elders in de krant codeer je daarentegen als één artikel. NB: kranten plaatsen weliswaar vaak een nieuwe kop boven het tweede stuk over hetzelfde onderwerp, maar dat hoeft dus lang niet altijd op een nieuw artikel te duiden.
- 'Help, ik kom er niet uit': Mocht je bij het coderen van een nieuwsitem tegen problemen aanlopen – dit kan elk van de te coderen eenheden betreffen – maak hiervan dan een aantekening in kolom U (Algemene Opmerkingen). Al naar gelang de behoefte is er aan het einde van iedere week een live of telefonisch spreekuur om in dergelijke gevallen lastige knopen door te hakken.

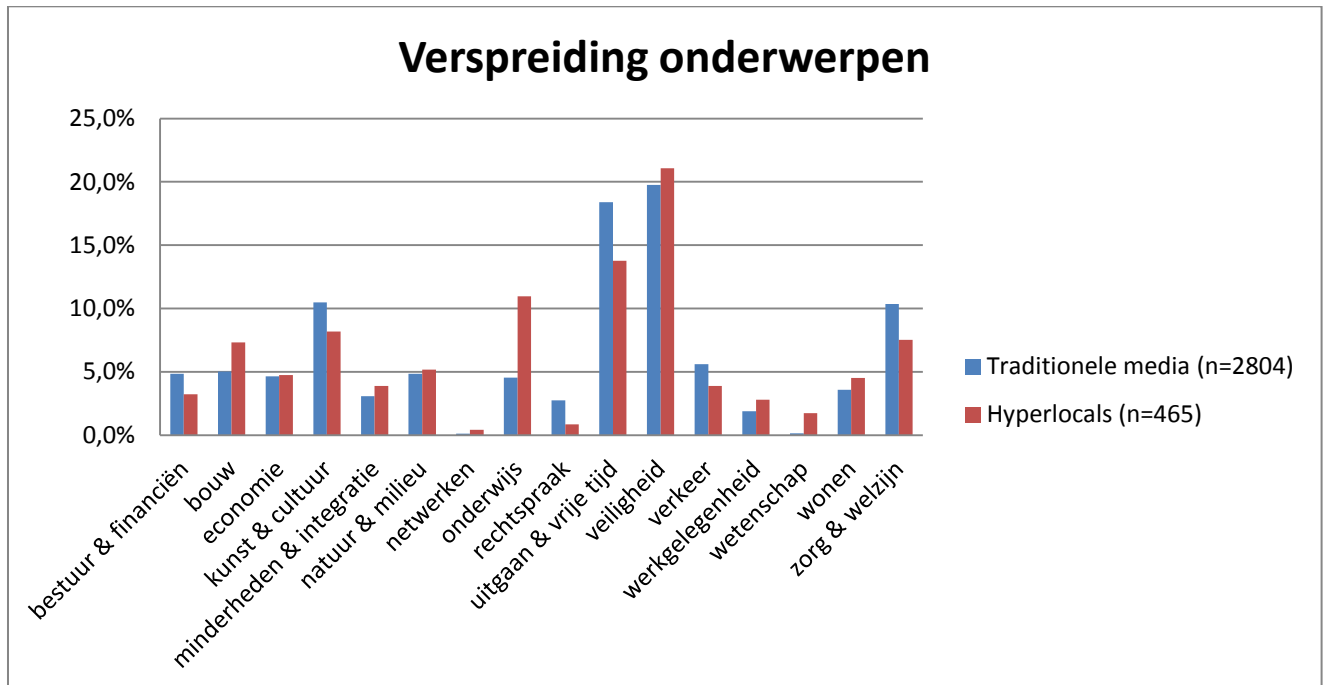
4.3 Intercodeursbetrouwbaarheid (ICB)

- Week van 3-7 oktober, houdt rekening met een dag werk
- 10% van het gecodeerde materiaal hercoderen volgens een vaste verdeling (ntb)
- Nadere toelichting volgt in laatste week van september

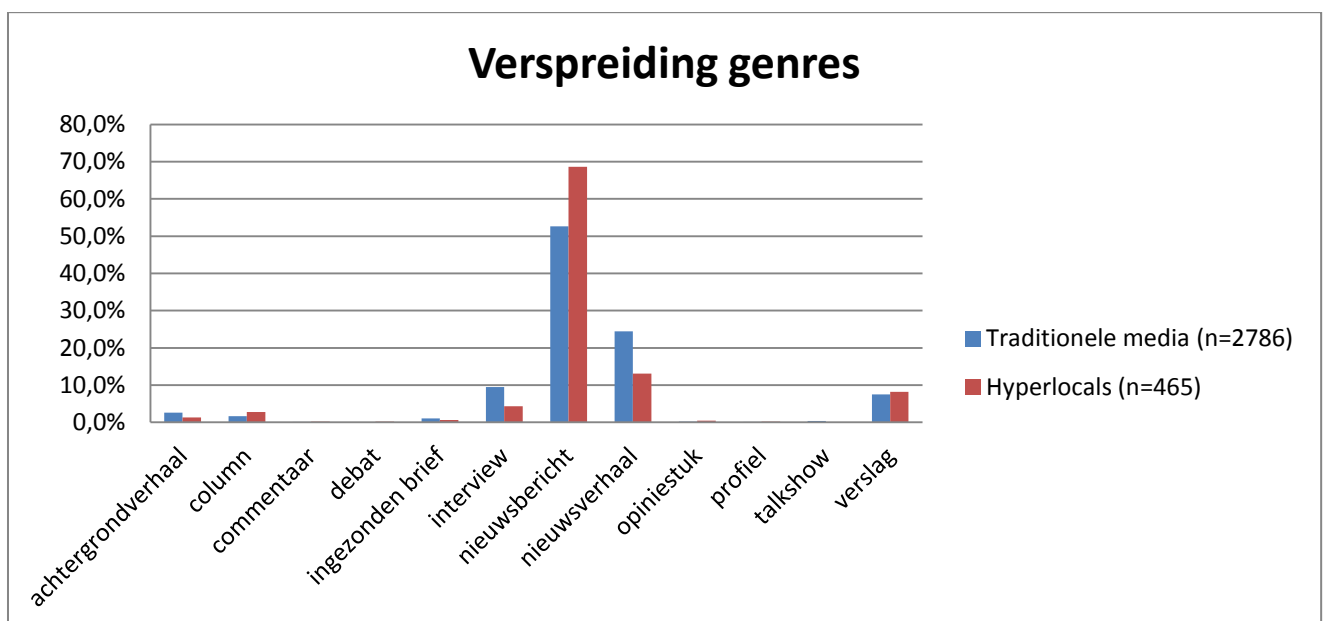
Bijlage 5: Grafieken drie steden samengevoegd

Grafieken waarin de data van de drie steden is samengevoegd

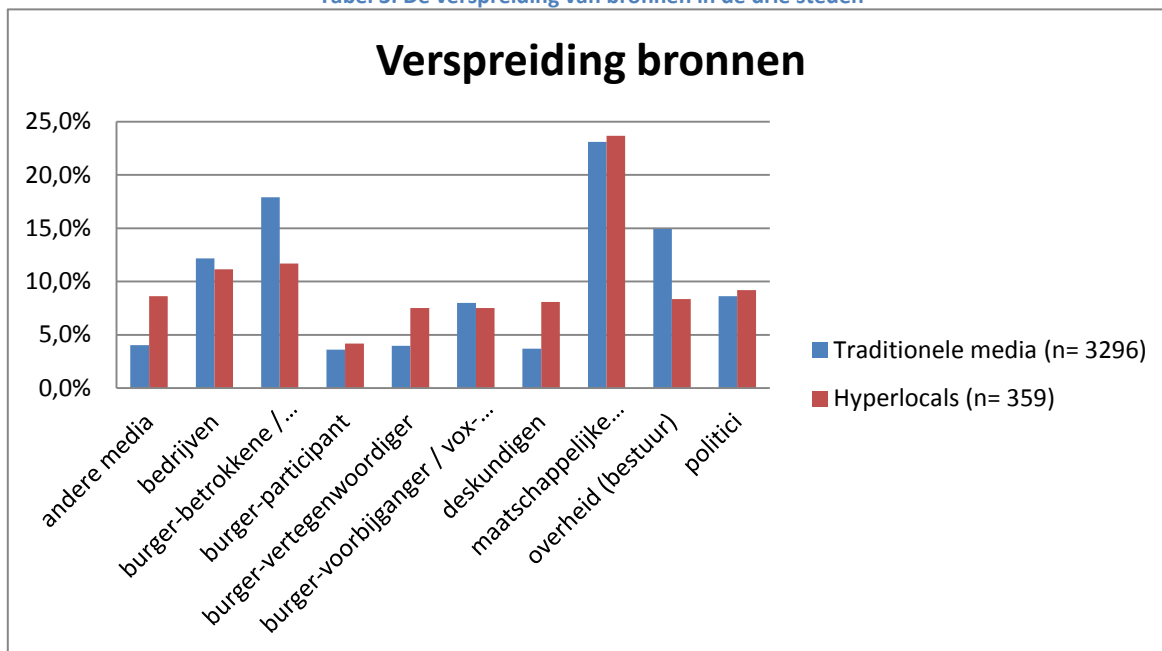
Tabel 1: De verspreiding van onderwerpen in de drie steden

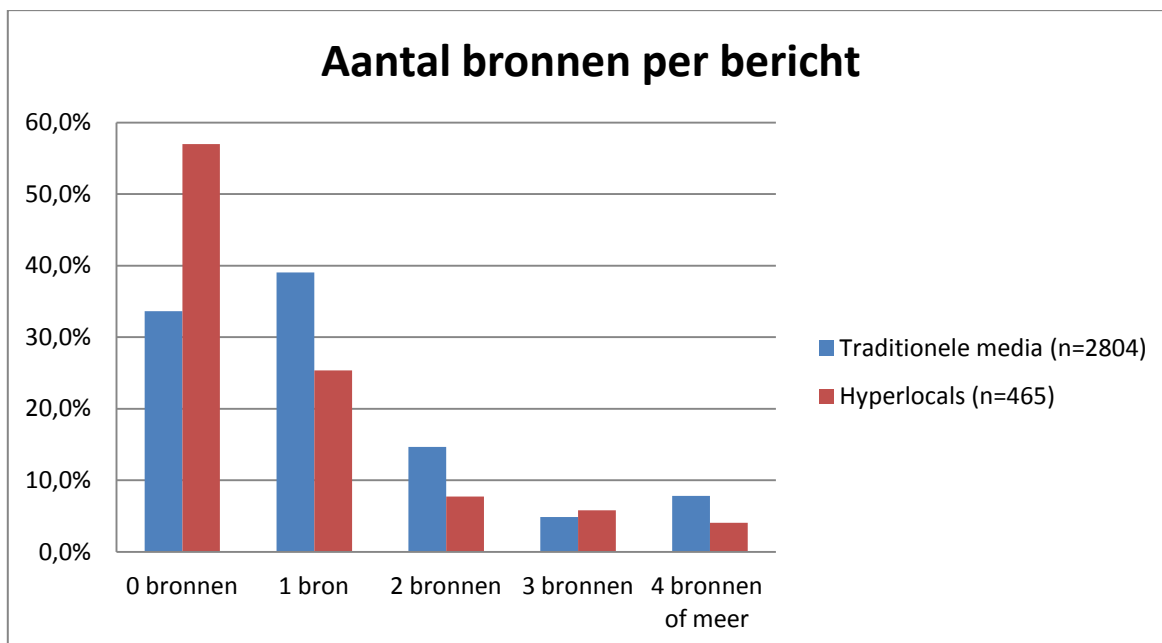
Tabel 2: De verspreiding van genres in de drie steden

Tabel 3: De verspreiding van bronnen in de drie steden

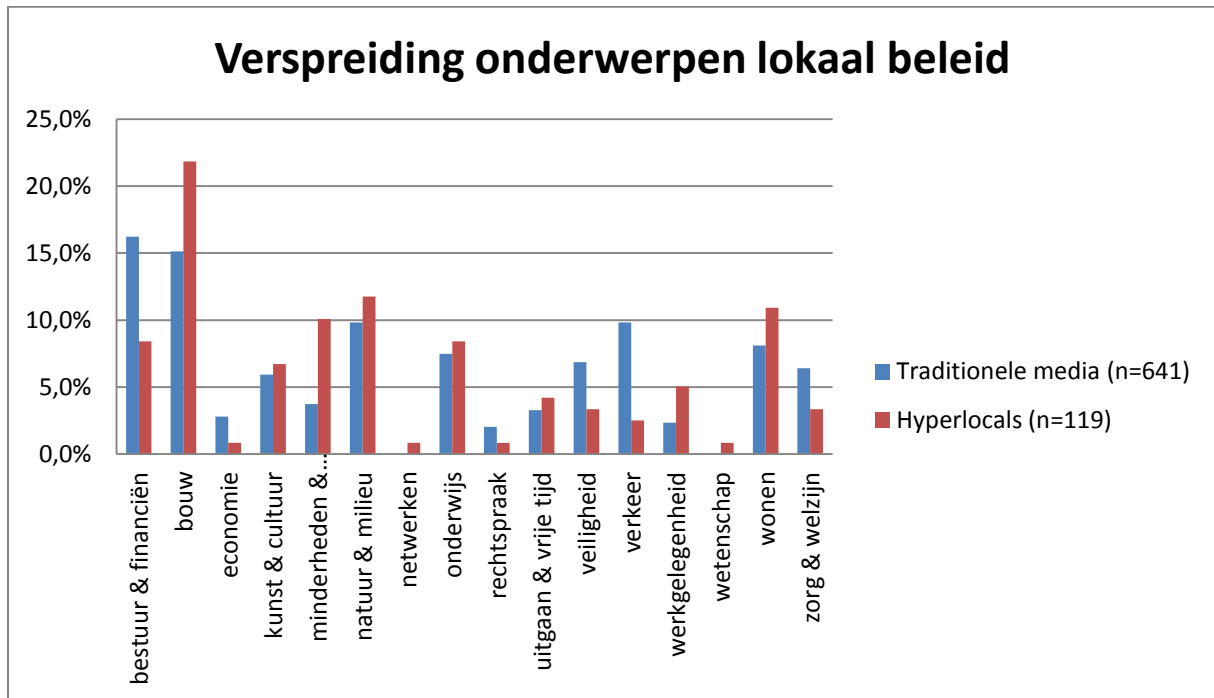
Tabel 4: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht

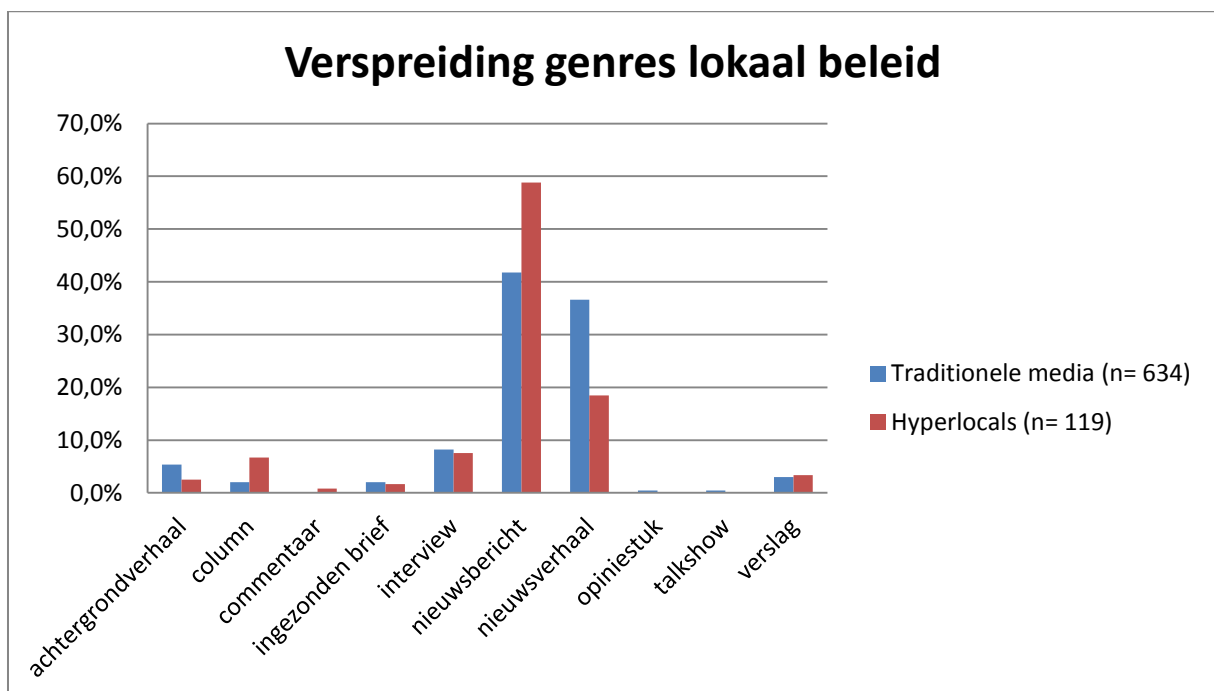
Grafieken lokaal beleid drie steden

Grafieken waarin de berichten over lokaal beleid in Amsterdam, Utrecht en Den Haag zijn samengevoegd

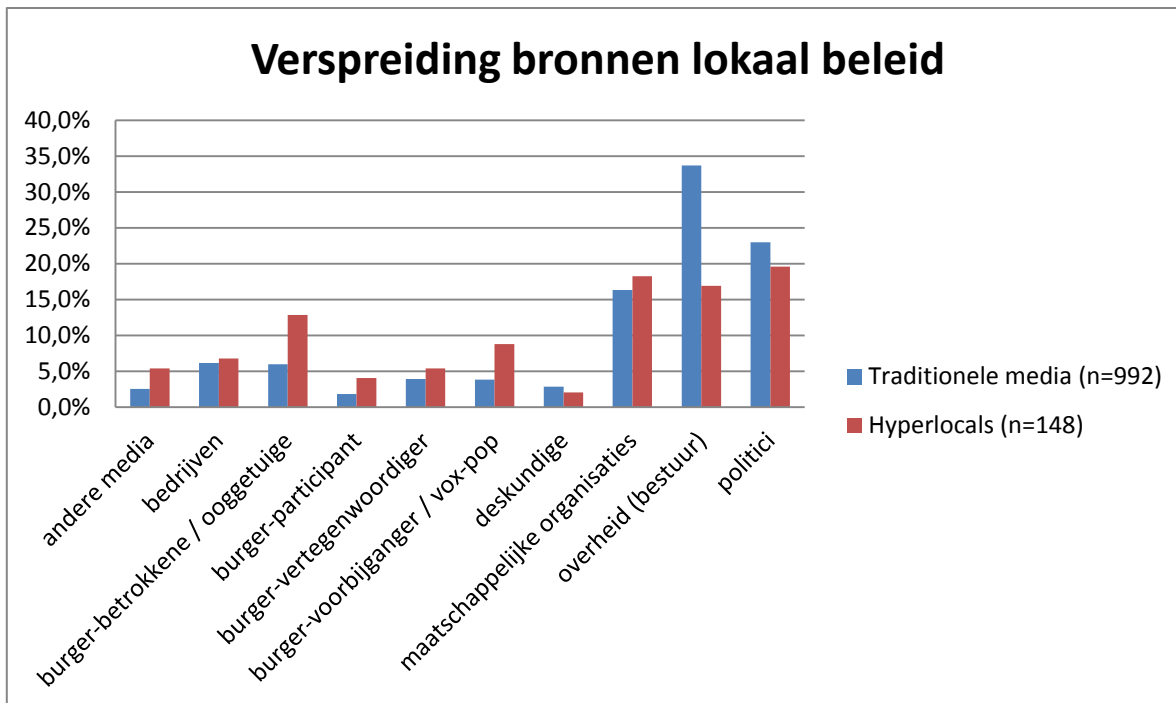
Tabel 5: De verspreiding onderwerpen over lokaal beleid in de drie steden

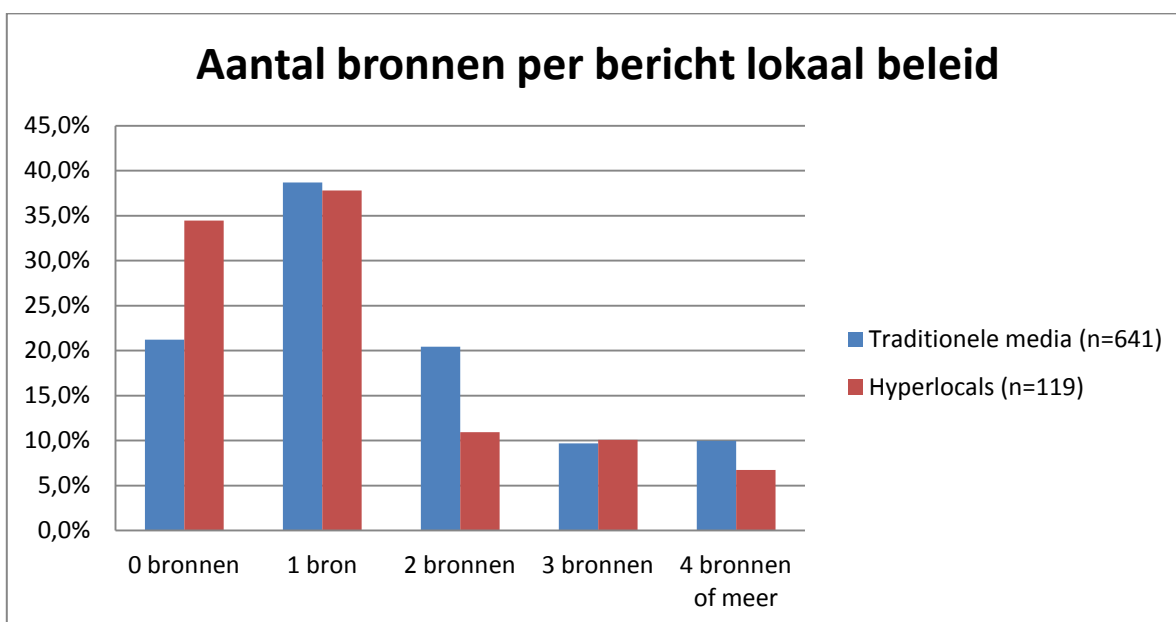
Tabel 6: De verspreiding genres over lokaal beleid in de drie steden

Tabel 7: De verspreiding bronnen in berichten over lokaal beleid in de drie steden

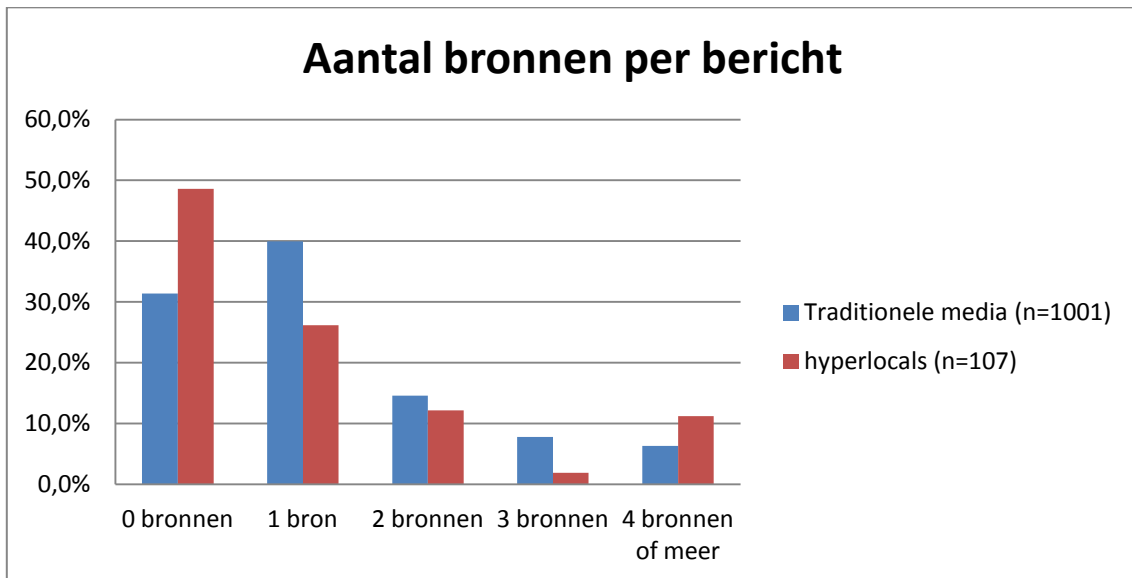

Tabel 8: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht over lokaal beleid

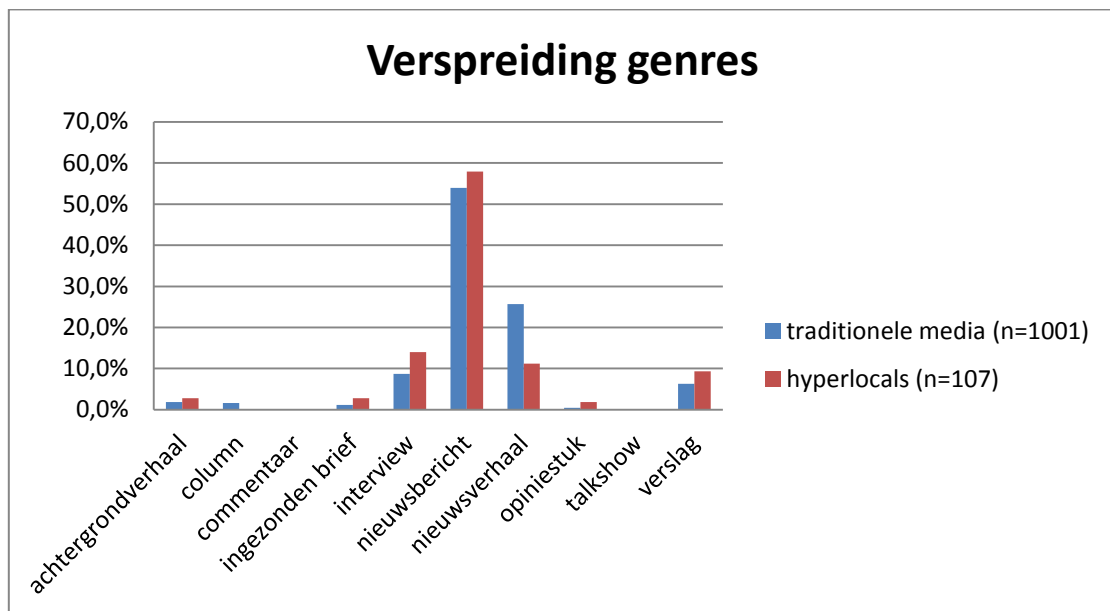

Bijlage 6: Grafieken Amsterdam

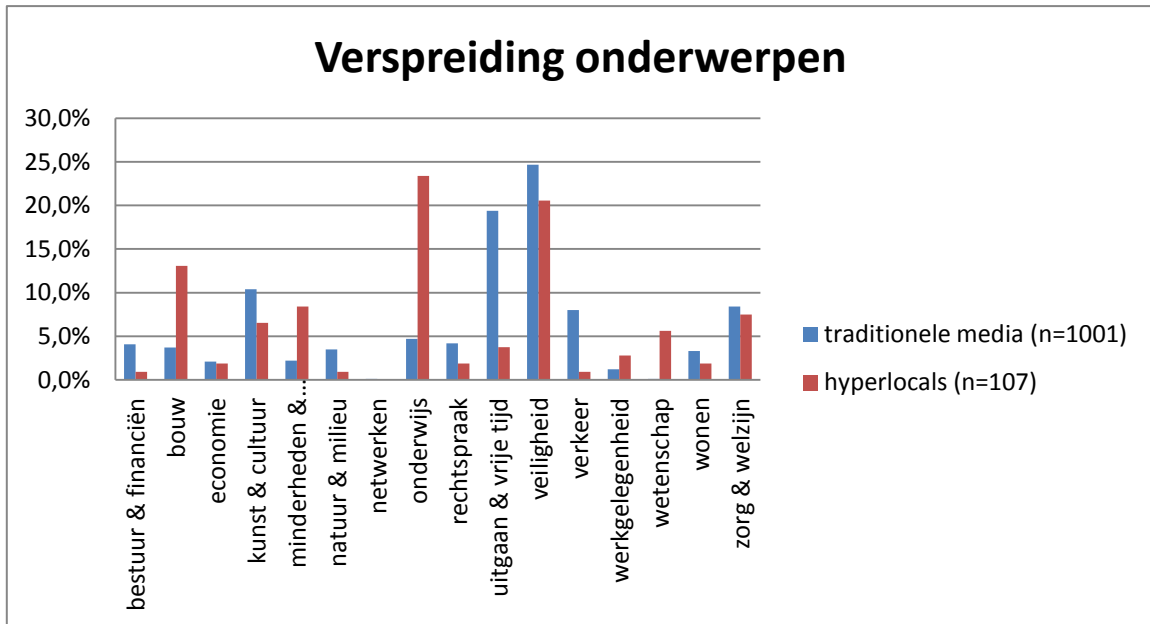
Tabel 9: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht in Amsterdam

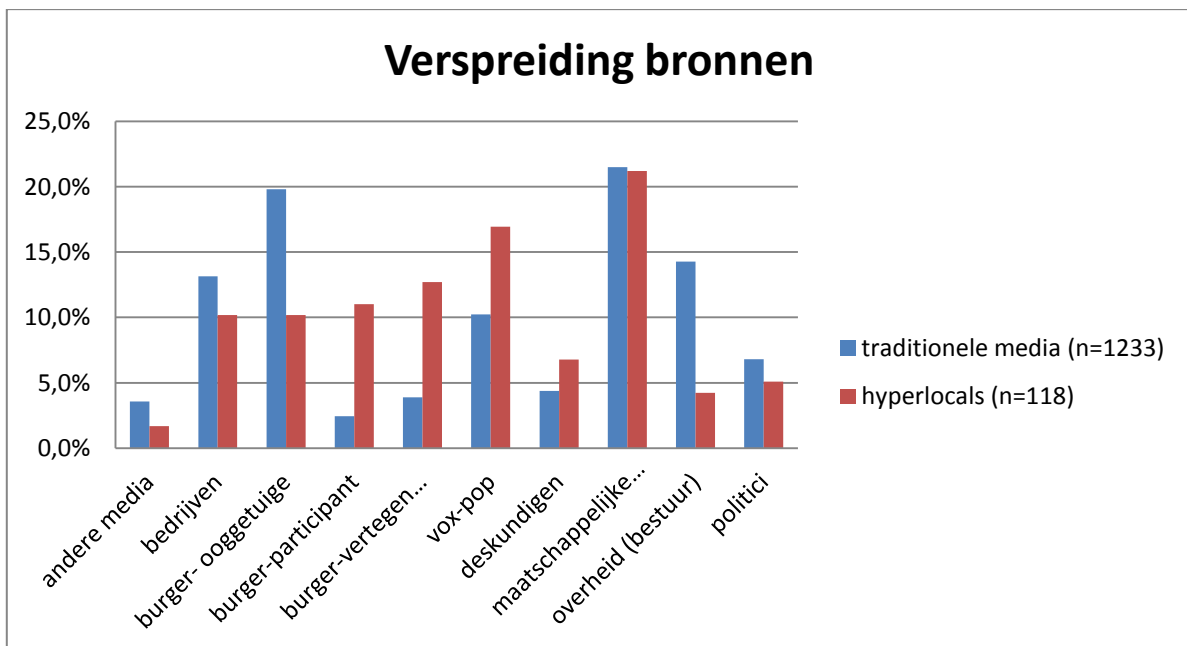
Tabel 10: De verspreiding van genres in Amsterdam

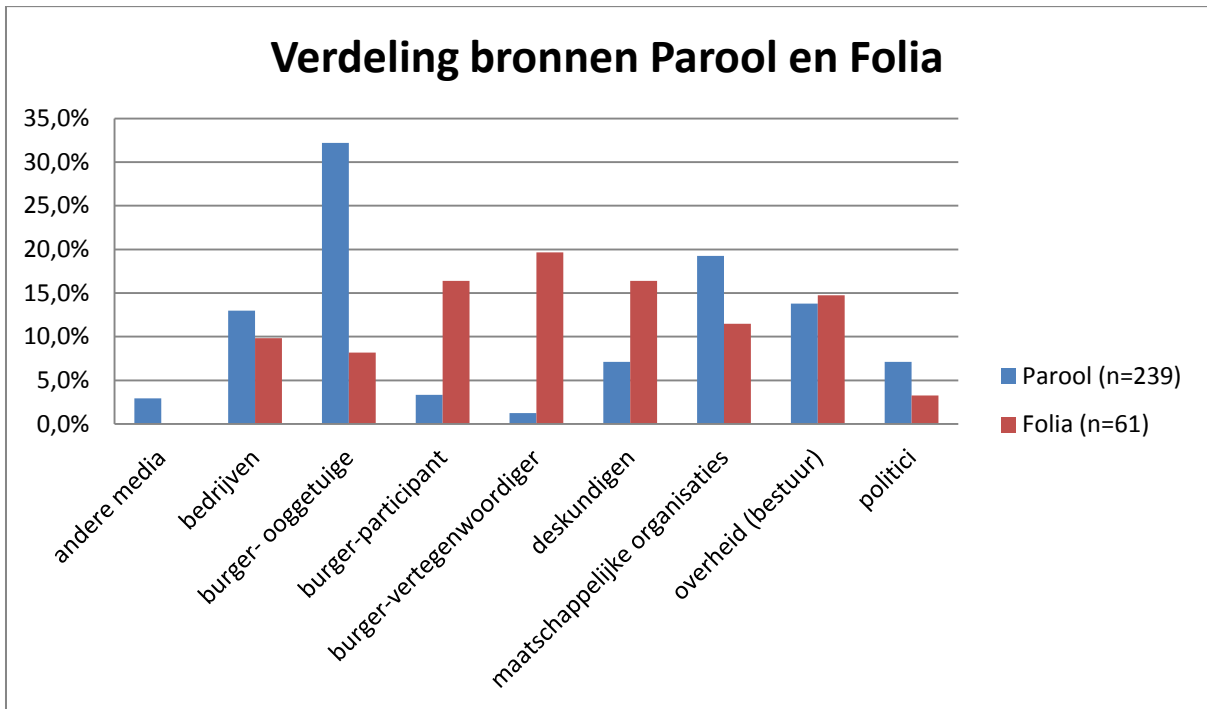
Tabel 11: De verspreiding van onderwerpen in Amsterdam

Tabel 12: De verspreiding van bronnen in Amsterdam

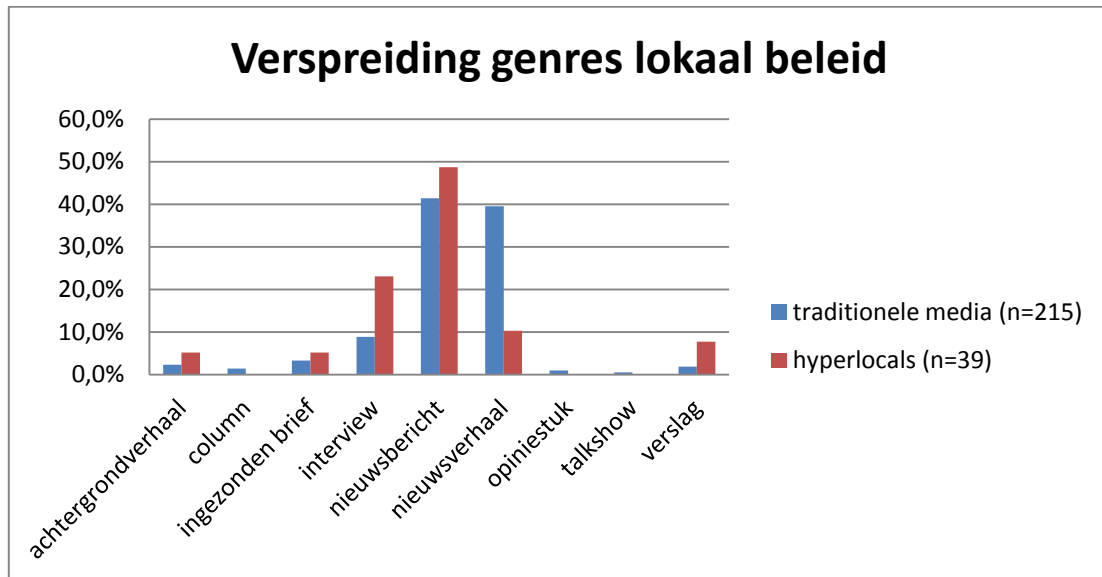

Tabel 13: Brongebruik per bericht door Parool en Folia

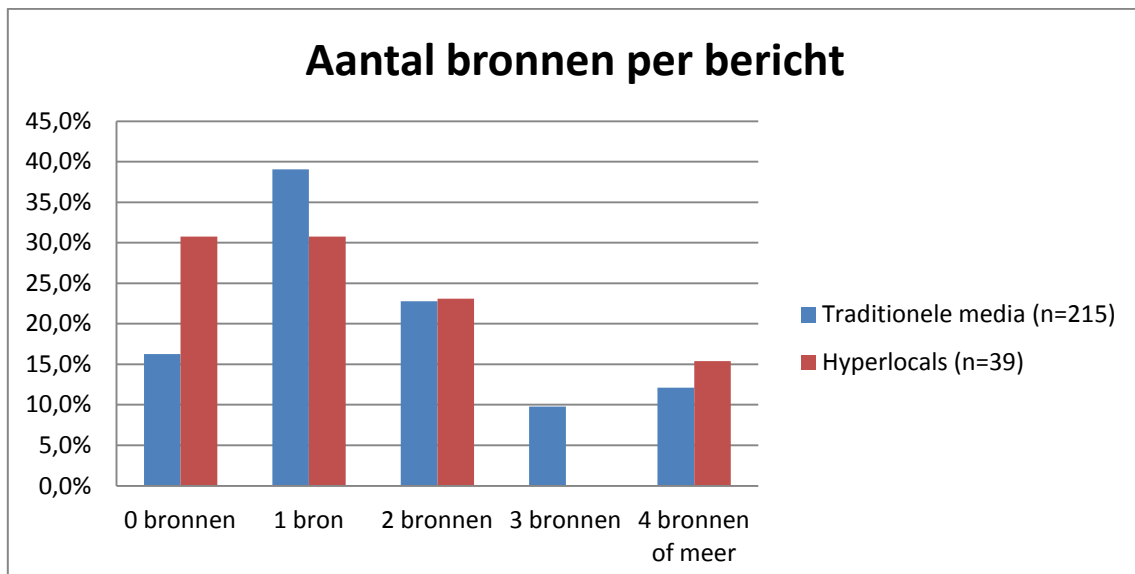

Grafieken Amsterdam lokaal beleid

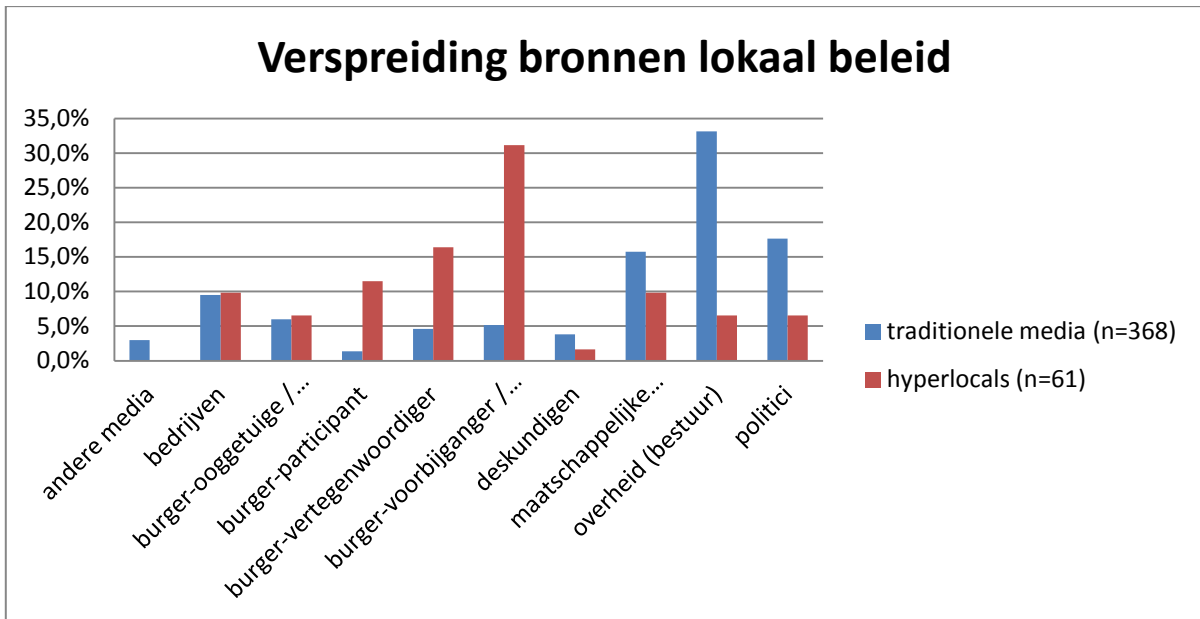
Tabel 14: De verspreiding van genres over lokaal beleid in Amsterdam

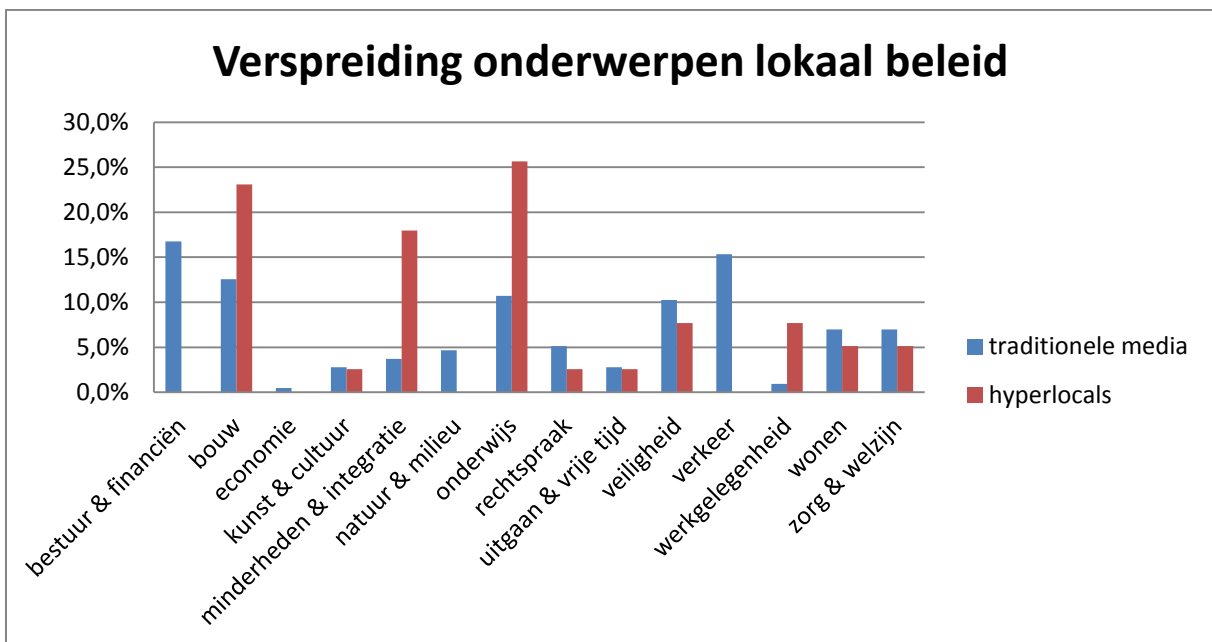
Tabel 15: Percentage berichten over lokaal beleid in Amsterdam met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht

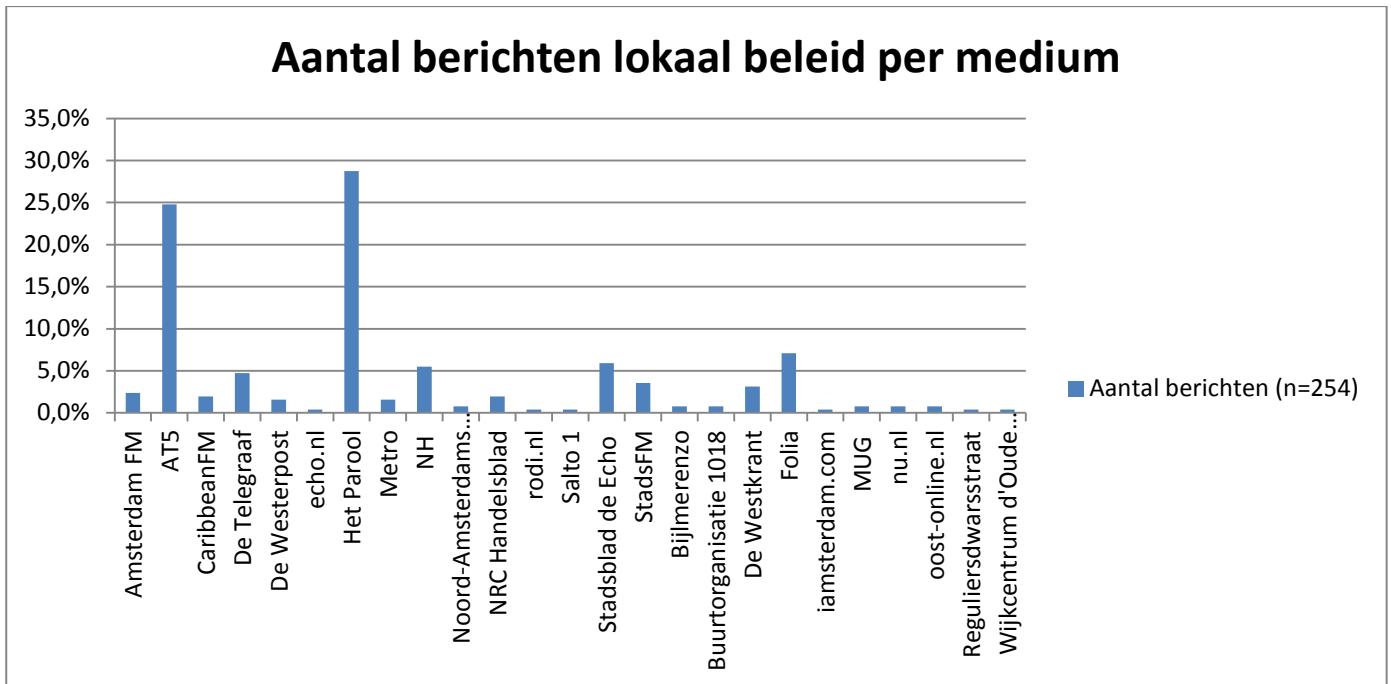
Tabel 16: De verspreiding bronnen in berichten over lokaal beleid in Amsterdam

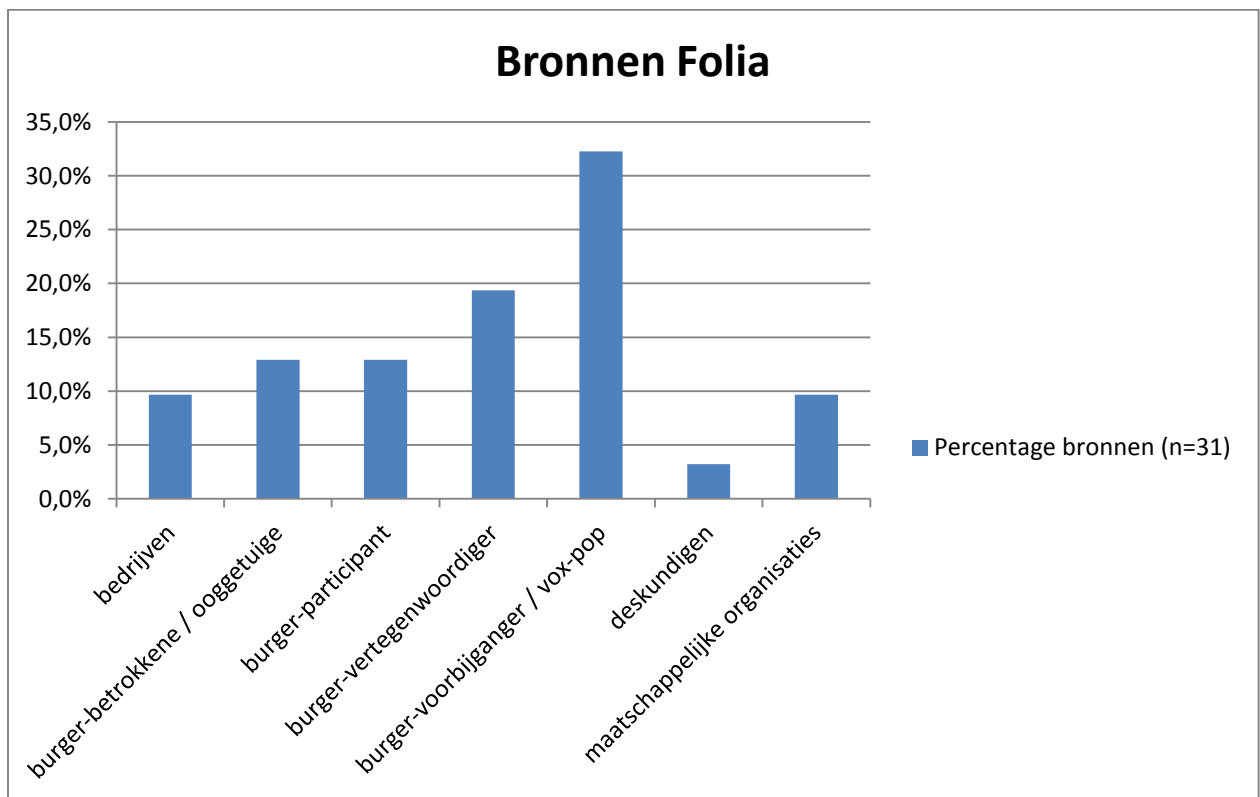
Tabel 17: De verspreiding van onderwerpen over lokaal beleid in Amsterdam

Tabel 18: Percentage berichten over lokaal beleid per Amsterdams medium

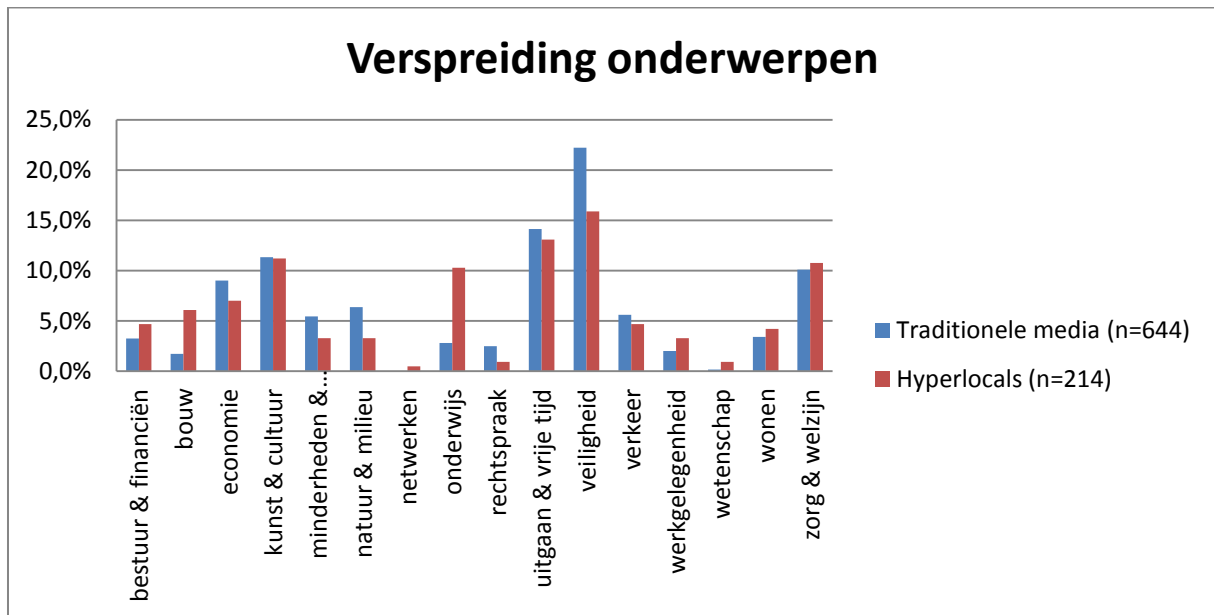

Tabel 19: Brongebruik Folia

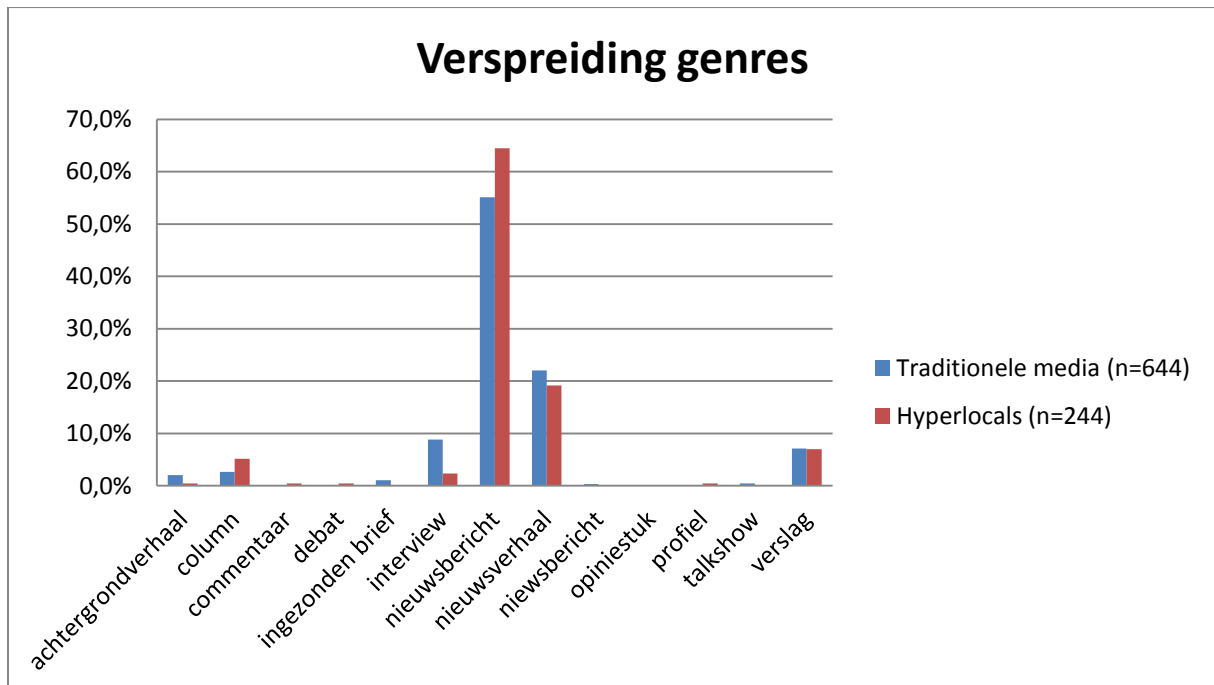

Bijlage 7: Grafieken Utrecht

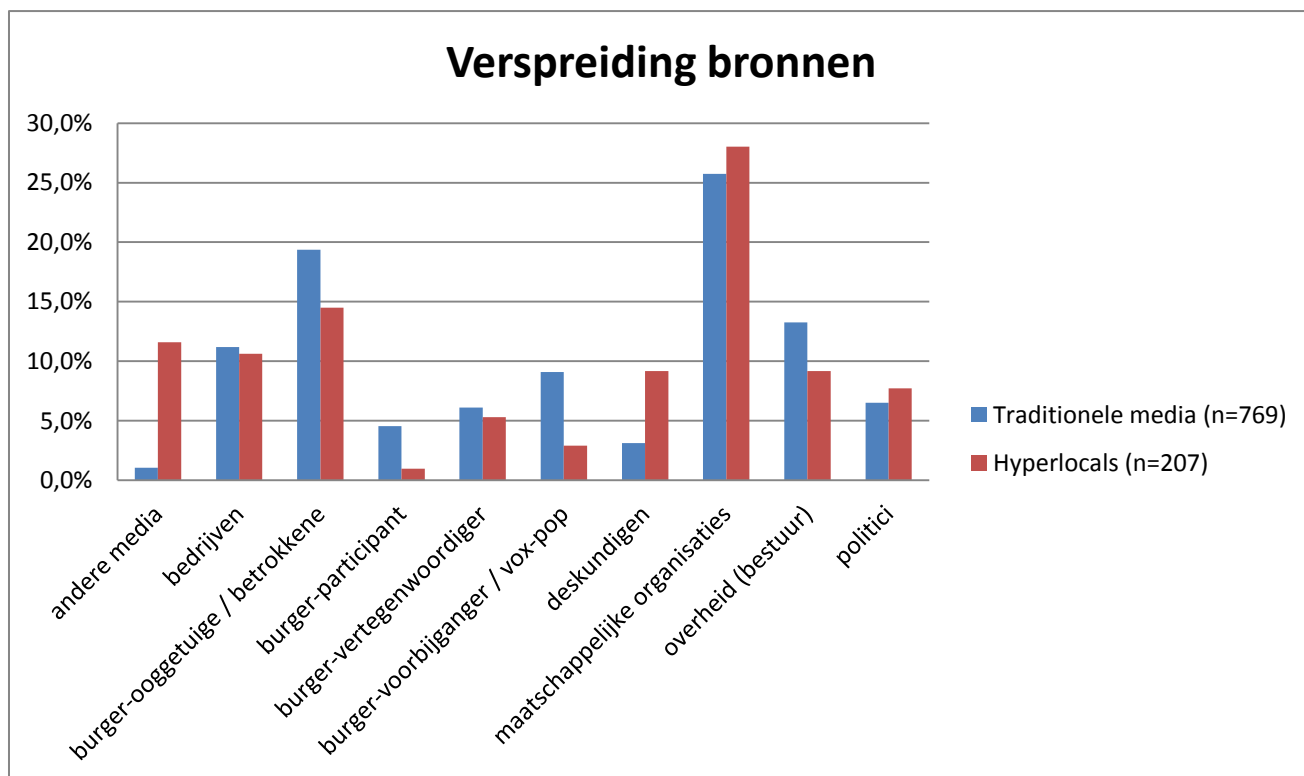
Tabel 20: De verspreiding van onderwerpen in Utrecht

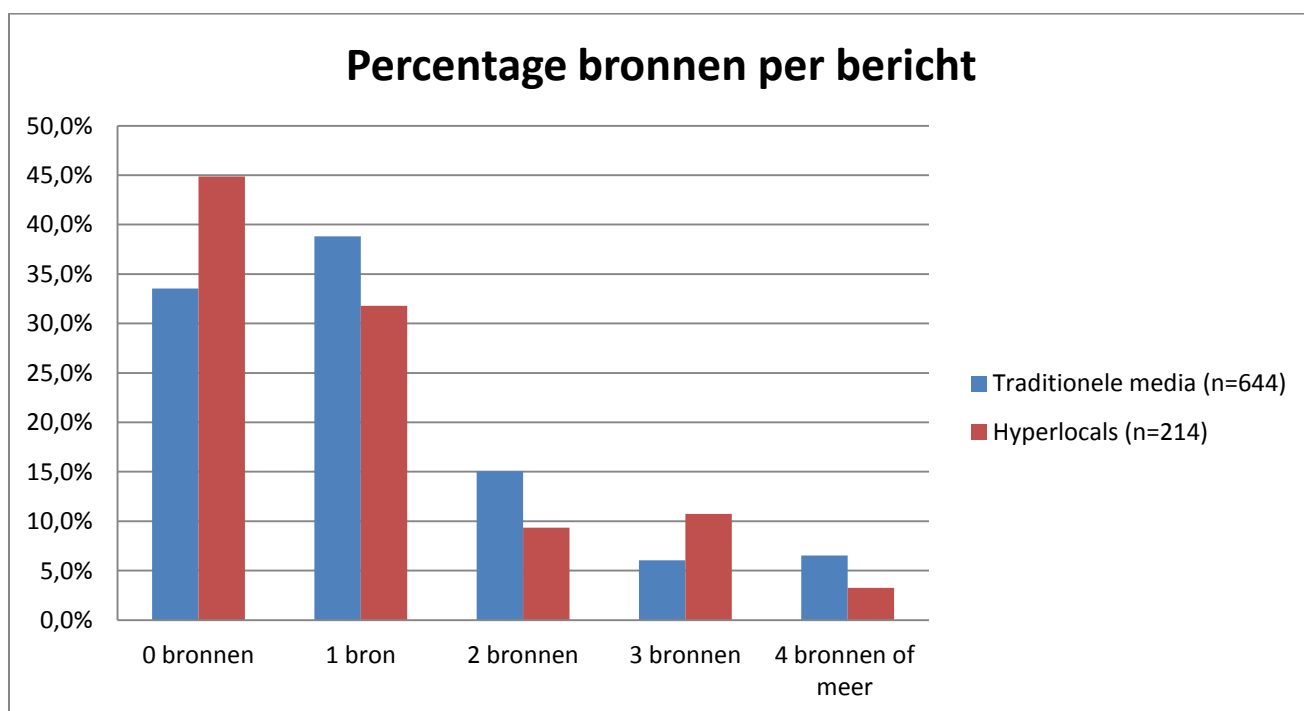
Tabel 21: De verspreiding van genres in Utrecht

Tabel 22: De verspreiding van bronnen in Utrecht

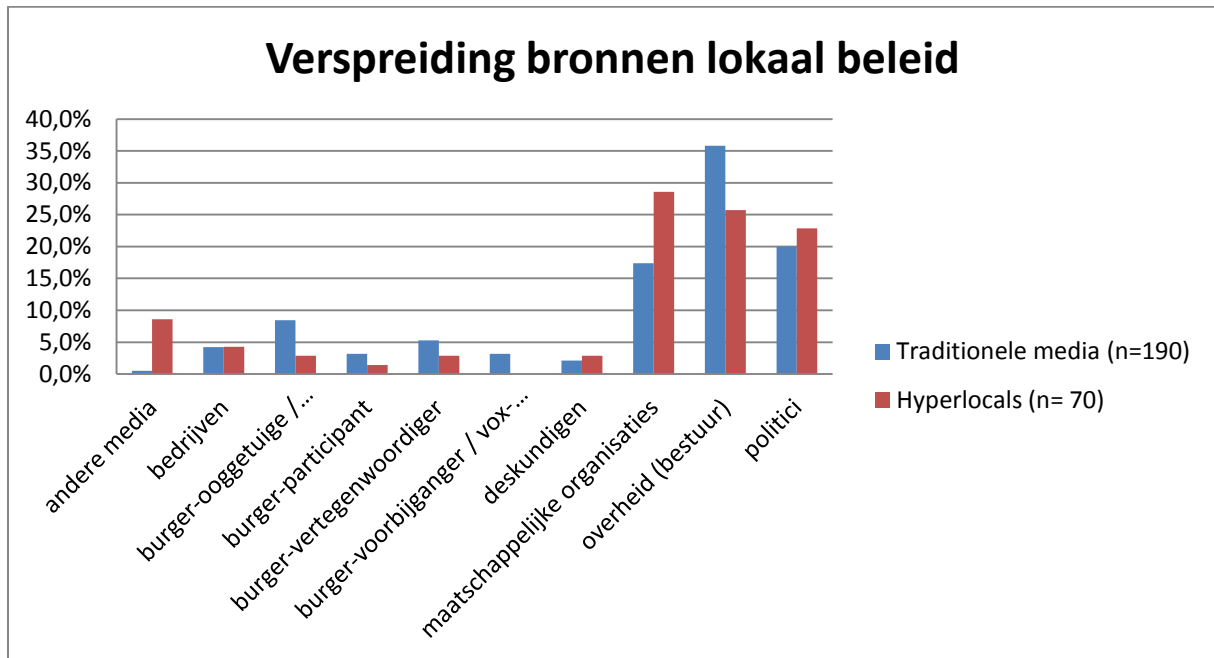

Tabel 23: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht in Utrecht

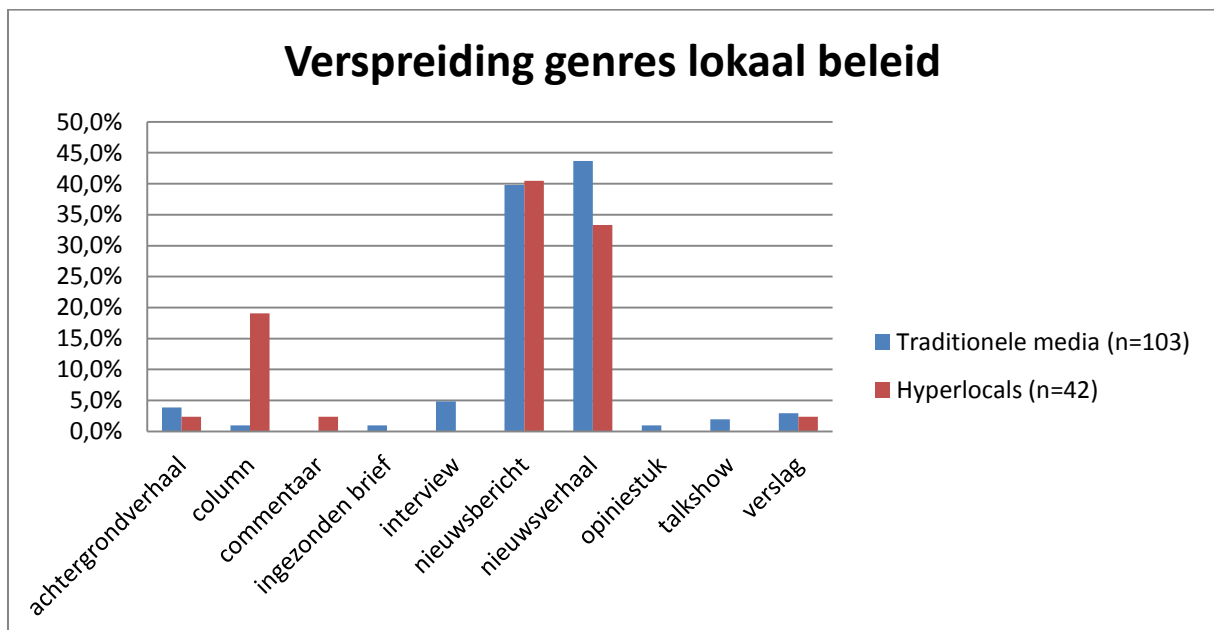

Grafieken lokaal beleid Utrecht

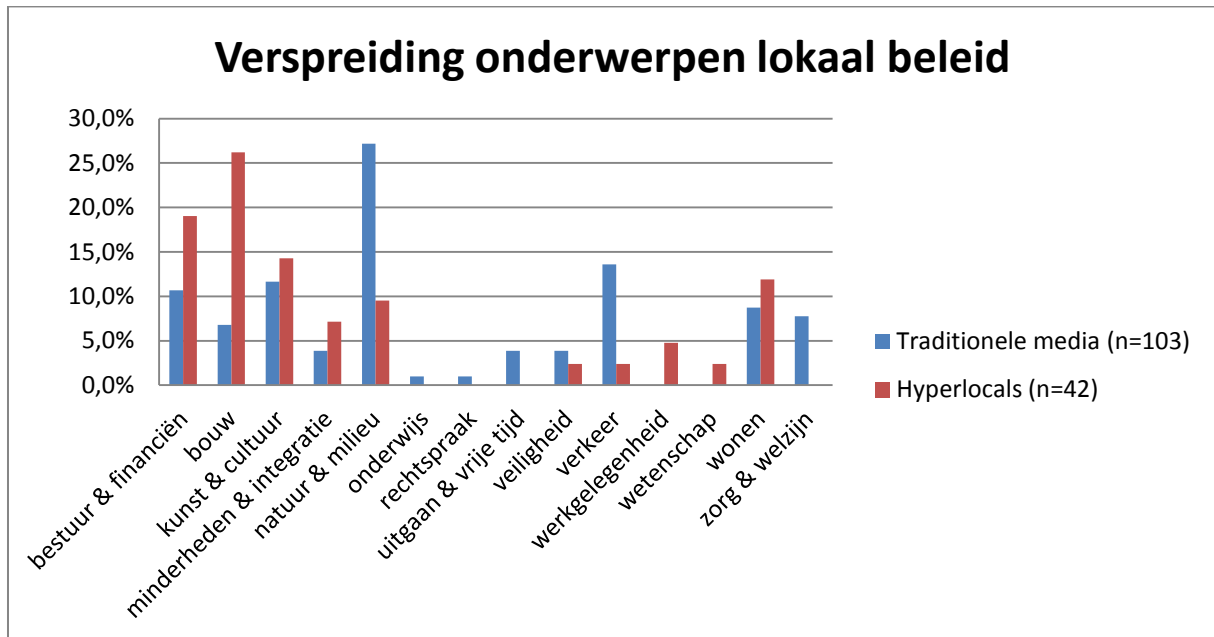
Tabel 24: De verspreiding van bronnen in berichten over lokaal beleid in Utrecht

Tabel 25: De verspreiding van genres over lokaal beleid in Utrecht

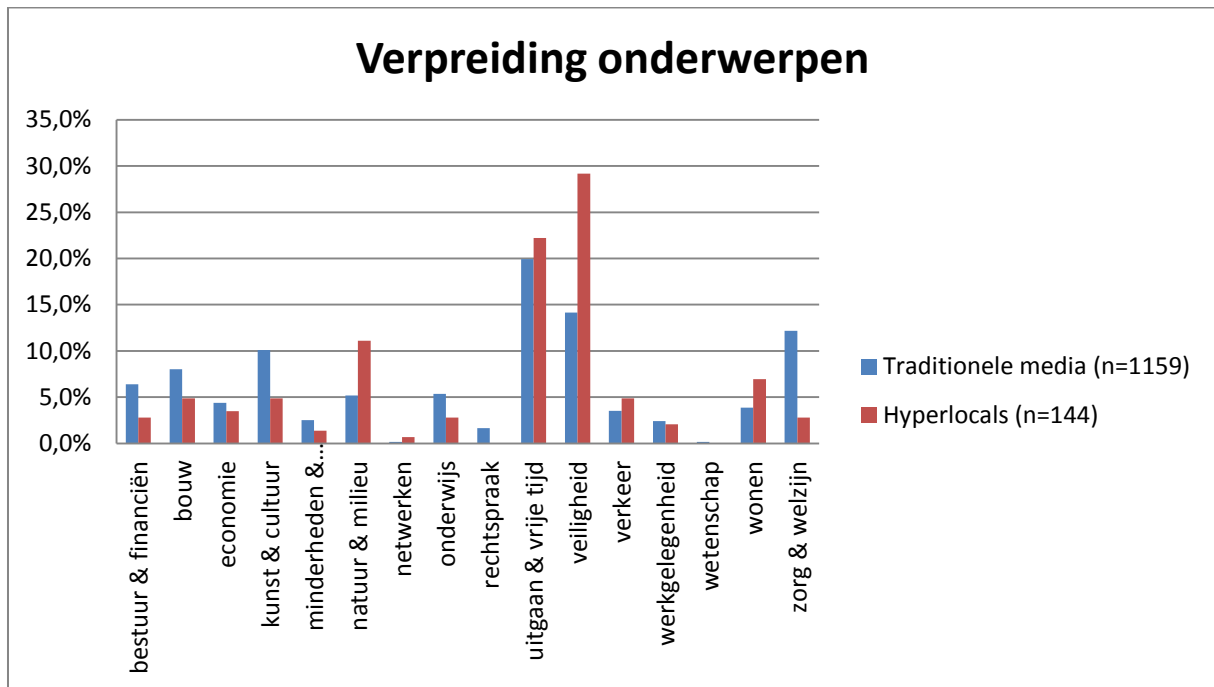

Tabel 26: De verspreiding van onderwerpen over lokaal beleid in Utrecht

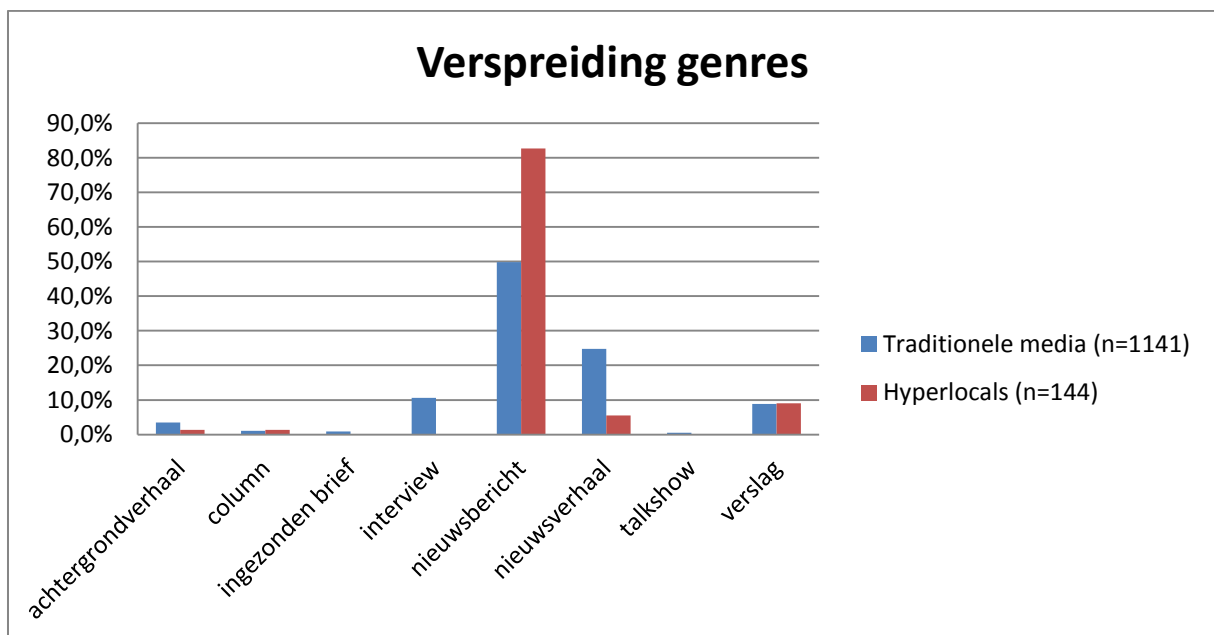

Bijlage 8: Grafieken Den Haag

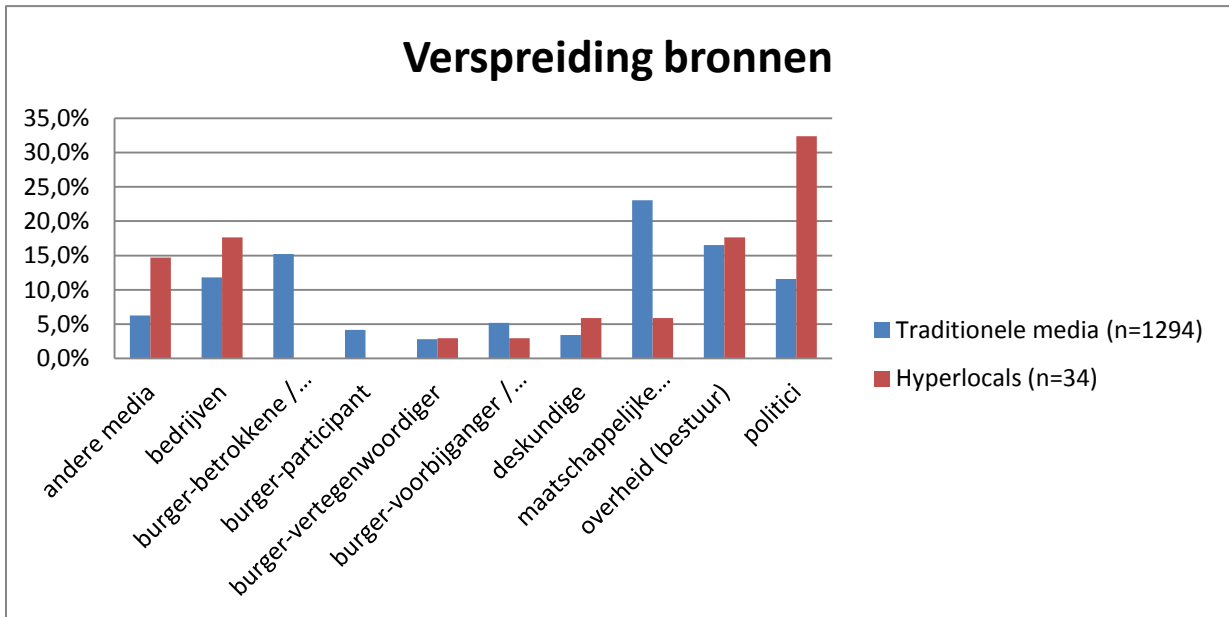
Tabel 27: De verspreiding van onderwerpen in Den Haag

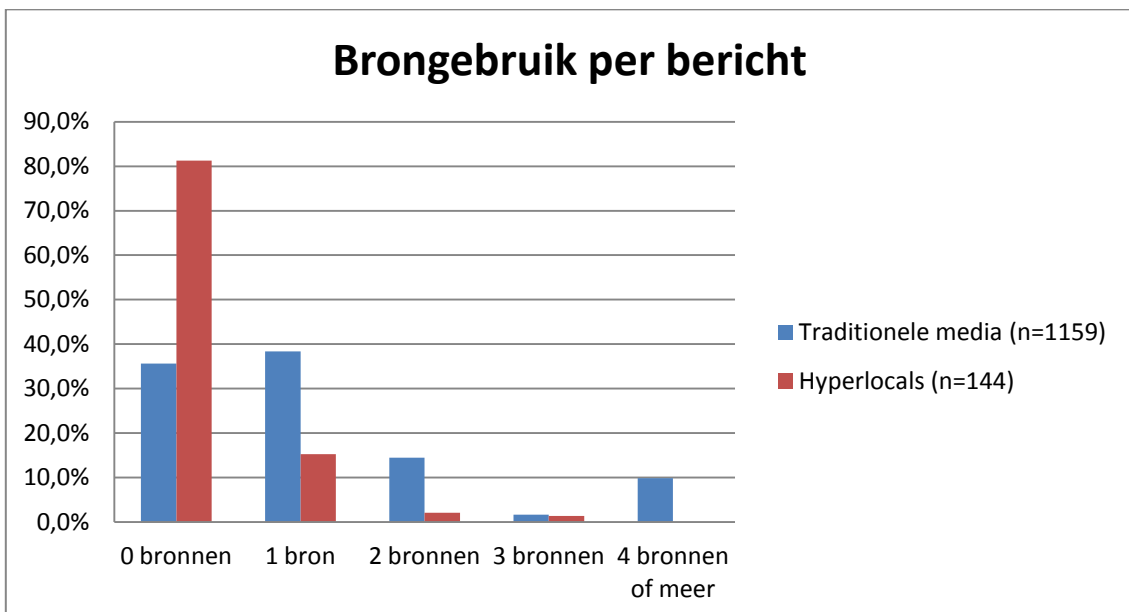
Tabel 28: De verspreiding van genres in Den Haag

Tabel 29: De verspreiding van bronnen in Den Haag

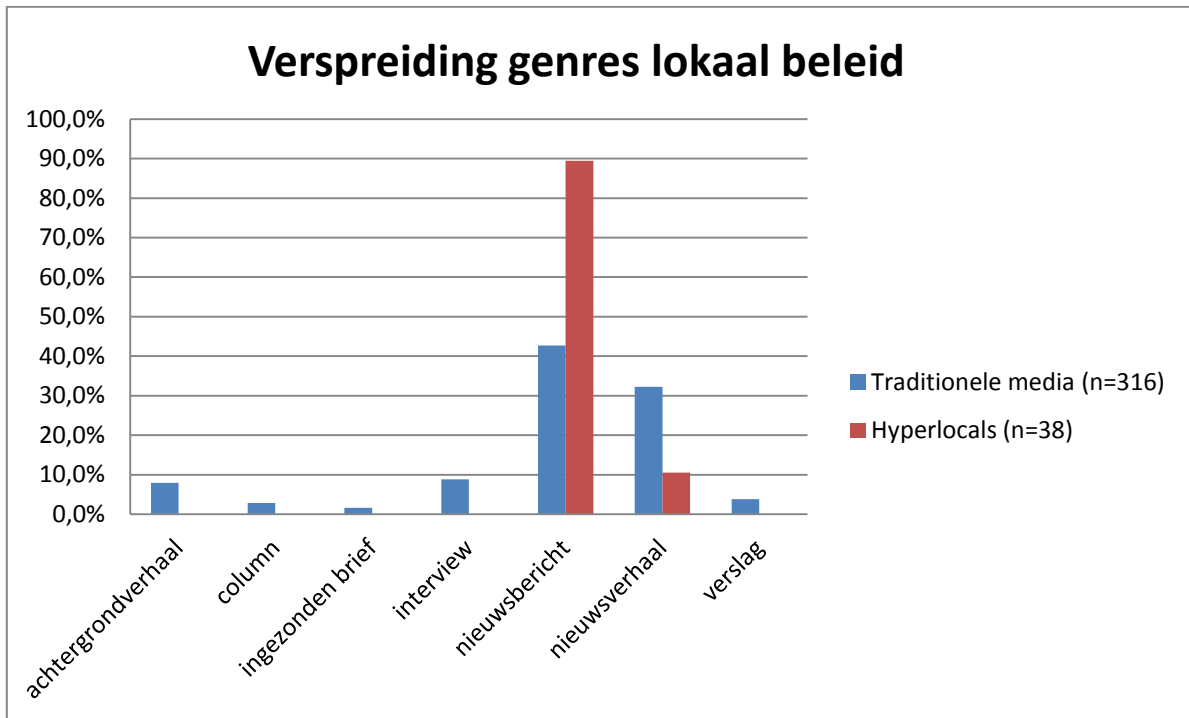

Tabel 30: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht in Den Haag

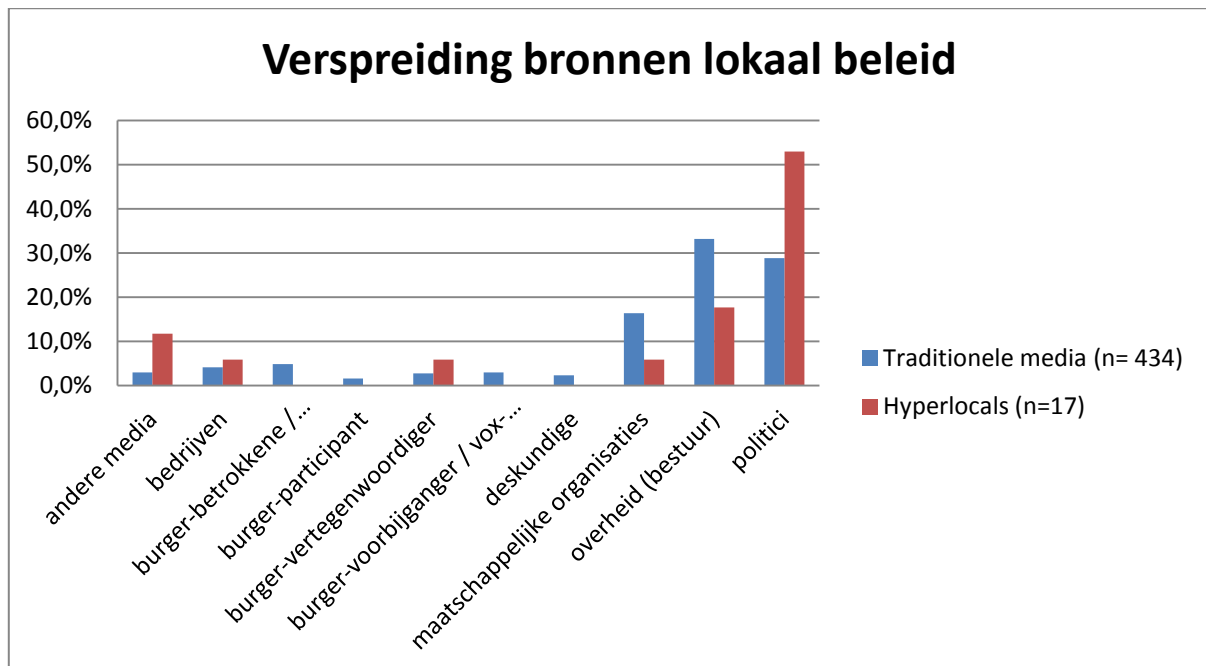

Grafieken lokaal beleid Den Haag

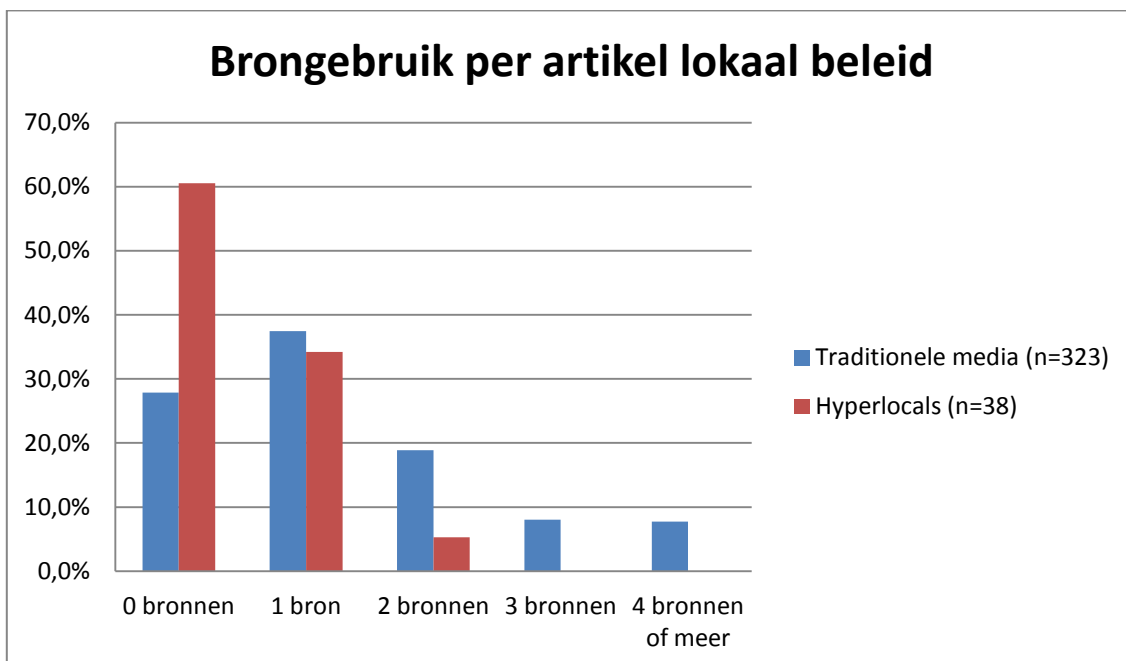
Tabel 31: De verspreiding van genres over lokaal beleid in Den Haag

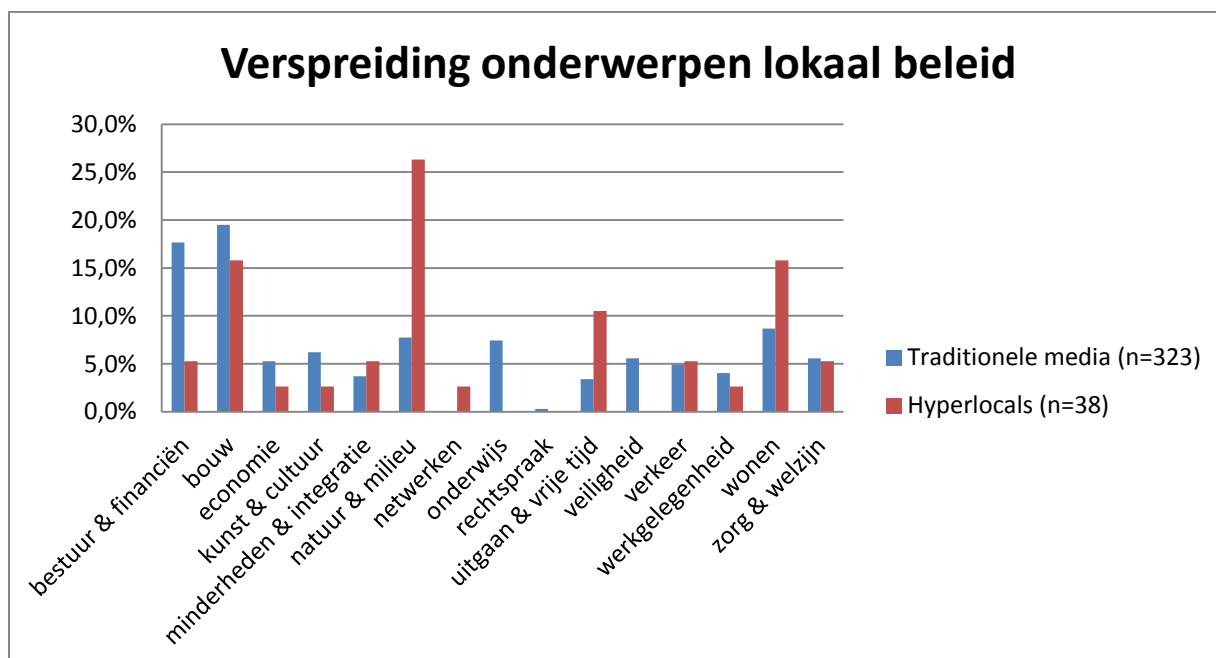
Tabel 32: De verspreiding van bronnen in berichten over lokaal beleid in Den Haag

Tabel 33: Percentage berichten met respectievelijk 0, 1, 2, 3 en 4 of meer bronnen per bericht over lokaal beleid in Den Haag

Tabel 34: De verspreiding van onderwerpen over lokaal beleid in Den Haag

Bijlage 9: Significantieberekeningen drie steden samengevoegd

Voor deze berekeningen zijn de gegevens van de drie steden samengevoegd

Totaal bestand drie steden bouw

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Bouw	141 (150.11) [0.55]	34 (24.89) [3.33]	175
Geen bouw	2663 (2653.89) [0.03]	431 (440.11) [0.19]	3094
Marginal Column Totals	2804	465	3269 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 4.104. The p -value is .042781. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden minderheden en integratie:

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Minderheden en integratie	86 (89.21) [0.12]	18 (14.79) [0.7]	104
Geen M&I	2718 (2714.79) [0]	447 (450.21) [0.02]	3165
Marginal Column Totals	2804	465	3269 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.8369. The p -value is .360289. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden natuur en milieu:

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Natuur en milieu	136 (137.24) [0.01]	24 (22.76) [0.07]	160
Geen natuur en milieu	2668 (2666.76) [0]	441 (442.24) [0]	3109
Marginal Column Totals	2804	465	3269 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.0829. The p -value is .773384. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#) [Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden onderwijs

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Onderwijs	127 (152.68) [4.32]	51 (25.32) [26.05]	178
Geen onderwijs	2677 (2651.32) [0.25]	414 (439.68) [1.5]	3091
Marginal Column Totals	2804	465	3269 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 32.1141. The p -value is . This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#) [Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden wetenschap

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Wetenschap	4 (10.29) [3.85]	8 (1.71) [23.2]	12
Geen wetenschap	2800 (2793.71) [0.01]	457 (463.29) [0.09]	3257
Marginal Column Totals	2804	465	3269 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 27.148. The p -value is . This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden werkgelegenheid

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Werkgelegenheid	53 (56.61) [0.23]	13 (9.39) [1.39]	66
Geen werkgelegenheid	2751 (2747.39) [0]	452 (455.61) [0.03]	3203
Marginal Column Totals	2804	465	3269 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 1.6533. The p -value is .198505. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden wonen

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Wonen	100 (103.79) [0.14]	21 (17.21) [0.83]	121
Geen wonen	2704 (2700.21) [0.01]	444 (447.79) [0.03]	3148
Marginal Column Totals	2804	465	3269 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 1.0095. The p -value is .315034. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden andere media

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Andere media	133 (147.89) [1.5]	31 (16.11) [13.77]	164
Geen andere media	3163 (3148.11) [0.07]	328 (342.89) [0.65]	3491
Marginal Column Totals	3296	359	3655 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 15.9835. The p -value is .000064. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden burger participant

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Burger participant	119 (120.84) [0.03]	15 (13.16) [0.26]	134
Geen burger participant	3177 (3175.16) [0]	344 (345.84) [0.01]	3521
Marginal Column Totals	3296	359	3655 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.2956. The p -value is .58668. This result is not significant at $p < .05$.

[Back Home](#) [Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden burger vertegenwoordiger

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Burger vertegenwoordiger	131 (142.48) [0.93]	27 (15.52) [8.49]	158
Geen burger vertegen.	3165 (3153.52) [0.04]	332 (343.48) [0.38]	3497
Marginal Column Totals	3296	359	3655 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 9.8443. The p -value is .001704. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#) [Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden deskundigen

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Deskundigen	122 (136.17) [1.47]	29 (14.83) [13.54]	151
Geen deskundigen	3174 (3159.83) [0.06]	330 (344.17) [0.58]	3504
<i>Marginal Column Totals</i>	3296	359	3655 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 15.6563. The p -value is .000076. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#) [Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden column

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Column	45 (49.7) [0.45]	13 (8.3) [2.67]	58
Geen column	2741 (2736.3) [0.01]	452 (456.7) [0.05]	3193
<i>Marginal Column Totals</i>	2786	465	3251 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 3.1691. The p -value is .075042. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#) [Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden verslag

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Verslag	210 (212.53) [0.03]	38 (35.47) [0.18]	248
Geen verslag	2576 (2573.47) [0]	427 (429.53) [0.01]	3003
<i>Marginal Column Totals</i>	2786	465	3251 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.2276. The p -value is .633334. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Significantieberekeningen lokaal beleid Amsterdam, Utrecht en Den Haag samengevoegd

Totaal bestand drie steden lokaal beleid bouw

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Bouw	97 (103.74) [0.44]	26 (19.26) [2.36]	123
Geen bouw	544 (537.26) [0.08]	93 (99.74) [0.46]	637
Marginal Column Totals	641	119	760 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 3.3374. The p -value is .06772. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid kunst en cultuur

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Kunst en cultuur	38 (38.8) [0.02]	8 (7.2) [0.09]	46
Geen kunst en cultuur	603 (602.2) [0]	111 (111.8) [0.01]	714
Marginal Column Totals	641	119	760 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.1114. The p -value is .738552. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaalbestand drie steden lokaal beleid minderheden en integratie

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Minderheden en integratie	24 (30.36) [1.33]	12 (5.64) [7.18]	36
Geen M&I	617 (610.64) [0.07]	107 (113.36) [0.36]	724
Marginal Column Totals	641	119	760 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 8.9401. The p -value is .00279. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid natuur en milieu

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Natuur en milieu	63 (64.94) [0.06]	14 (12.06) [0.31]	77
Geen natuur en milieu	578 (576.06) [0.01]	105 (106.94) [0.04]	683
Marginal Column Totals	641	119	760 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.4133. The p -value is .520303. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid onderwijs

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Onderwijs	48 (48.92) [0.02]	10 (9.08) [0.09]	58
Geen onderwijs	593 (592.08) [0]	109 (109.92) [0.01]	702
Marginal Column Totals	641	119	760 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.1192. The p -value is .72988. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid werkgelegenheid

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Werkgelegenheid	15 (17.71) [0.42]	6 (3.29) [2.24]	21
Geen werkgelegenheid	626 (623.29) [0.01]	113 (115.71) [0.06]	739
Marginal Column Totals	641	119	760 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 2.7271. The p -value is .098658. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid wonen

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Wonen	52 (54.82) [0.15]	13 (10.18) [0.78]	65
Geen wonen	589 (586.18) [0.01]	106 (108.82) [0.07]	695
Marginal Column Totals	641	119	760 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 1.0148. The p -value is .313764. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid burger ooggetuige

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Burger ooggetuige	59 (67.87) [1.16]	19 (10.13) [7.78]	78
Geen burger ooggetuige	933 (924.13) [0.09]	129 (137.87) [0.57]	1062
Marginal Column Totals	992	148	1140 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 9.5925. The p -value is .001954. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid participant

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Burger participant	18 (20.88) [0.4]	6 (3.12) [2.67]	24
Geen burger participant	974 (971.12) [0.01]	142 (144.88) [0.06]	1116
<i>Marginal Column Totals</i>	992	148	1140 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 3.1341. The p -value is .076668. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid burger vertegenwoordiger

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Burger vertegenwoordiger	39 (40.9) [0.09]	8 (6.1) [0.59]	47
Geen burger vertegen.	953 (951.1) [0]	140 (141.9) [0.03]	1093
<i>Marginal Column Totals</i>	992	148	1140 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.7078. The p -value is .400166. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid burger voorbijganger/ vox-pop

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Vox-pop	38 (44.38) [0.92]	13 (6.62) [6.15]	51
Geen vox-pop	954 (947.62) [0.04]	135 (141.38) [0.29]	1089
<i>Marginal Column Totals</i>	992	148	1140 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 7.3933. The p -value is .006547. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Totaal bestand drie steden lokaal beleid column

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Column	13 (17.68) [1.24]	8 (3.32) [6.6]	21
Geen column	621 (616.32) [0.04]	111 (115.68) [0.19]	732
<i>Marginal Column Totals</i>	634	119	753 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 8.0676. The p -value is .004506. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Bijlage 10: Significantieberekeningen Amsterdam

Alle significantieberekeningen van het totale nieuwsaanbod van Amsterdam

Amsterdam totaal bestand onderwijs:

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Onderwijs	47 (65.05) [5.01]	25 (6.95) [46.84]	72
Geen onderwijs	954 (935.95) [0.35]	82 (100.05) [3.26]	1036
Marginal Column Totals	1001	107	1108 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 55.4518. The p -value is . This result is significant at $p < .05$.

Amsterdam totaal bestand bouw:

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Construction	37 (46.07) [1.79]	14 (4.93) [16.72]	51
No construction	964 (954.93) [0.09]	93 (102.07) [0.81]	1057
Marginal Column Totals	1001	107	1108 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 19.4017. The p -value is .000011. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Amsterdam totaal bestand burger participant

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Burger participant	30 (39.24) [2.18]	13 (3.76) [22.75]	43
Geen burger participant	1203 (1193.76) [0.07]	105 (114.24) [0.75]	1308
Marginal Column Totals	1233	118	1351 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 25.7507. The p -value is . This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Amsterdam totaal bestand burger vertegenwoordiger

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Burger vertegenwoordiger	48 (57.5) [1.57]	15 (5.5) [16.39]	63
Geen burger vertegen.	1185 (1175.5) [0.08]	103 (112.5) [0.8]	1288
Marginal Column Totals	1233	118	1351 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 18.8397. The p -value is .000014. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Significantieberekeningen Amsterdam lokaal beleid

Alle significantieberekeningen van berichten over lokaal beleid

Amsterdam lokaal beleid bouw

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Bouw	27 (30.47) [0.4]	9 (5.53) [2.18]	36
Geen bouw	188 (184.53) [0.07]	30 (33.47) [0.36]	218
Marginal Column Totals	215	39	254 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 3.0027. The p -value is .083127. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Amsterdam lokaal beleid minderheden en integratie

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Minderheden en integratie	8 (12.7) [1.74]	7 (2.3) [9.58]	15
Geen M&I	207 (202.3) [0.11]	32 (36.7) [0.6]	239
Marginal Column Totals	215	39	254 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 12.026. The p -value is .000525. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Onderwijs	23 (27.93) [0.87]	10 (5.07) [4.8]	33
Geen onderwijs	192 (187.07) [0.13]	29 (33.93) [0.72]	221
Marginal Column Totals	215	39	254 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 6.5212. The p -value is .01066. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#) [Back to Calculators](#)

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Werkgelegenheid	2 (4.23) [1.18]	3 (0.77) [6.49]	5
Geen werkgelegenheid	213 (210.77) [0.02]	36 (38.23) [0.13]	249
Marginal Column Totals	215	39	254 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 7.8222. The p -value is .005161. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#) [Back to Calculators](#)

Amsterdam lokaal beleid ooggetuige

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Burger ooggetuige	22 (35.17) [4.93]	19 (5.83) [29.75]	41
Geen burger ooggetuige	346 (332.83) [0.52]	42 (55.17) [3.14]	388
Marginal Column Totals	368	61	429 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 38.3496. The p -value is . This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Amsterdam lokaal beleid burger participant

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Burger participant	5 (7.72) [0.96]	4 (1.28) [5.78]	9
Geen burger participant	363 (360.28) [0.02]	57 (59.72) [0.12]	420
Marginal Column Totals	368	61	429 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 6.8854. The p -value is .00869. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Amsterdam lokaal beleid burger vertegenwoordiger

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Burger vertegenwoordiger	17 (20.59) [0.63]	7 (3.41) [3.77]	24
Geen burger vertegen.	351 (347.41) [0.04]	54 (57.59) [0.22]	405
Marginal Column Totals	368	61	429 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 4.6568. The p -value is .03093. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Amsterdam lokaal beleid burger voorbijganger/ vox-pop

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Vox-pop	19 (24.88) [1.39]	10 (4.12) [8.37]	29
Geen vox-pop	349 (343.12) [0.1]	51 (56.88) [0.61]	400
Marginal Column Totals	368	61	429 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 10.4705. The p -value is .001213. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Bijlage 11: Significantieberekeningen Utrecht

Alle significantieberekeningen van het totale nieuwsaanbod in Utrecht

Utrecht totaal bestand bouw

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Bouw	11 (18.01) [2.73]	13 (5.99) [8.22]	24
Geen bouw	633 (625.99) [0.08]	201 (208.01) [0.24]	834
Marginal Column Totals	644	214	858 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 11.2646. The p -value is .00079. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Utrecht totaal bestand onderwijs

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Onderwijs	18 (30.02) [4.81]	22 (9.98) [14.49]	40
Geen onderwijs	626 (613.98) [0.24]	192 (204.02) [0.71]	818
Marginal Column Totals	644	214	858 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 20.2487. The p -value is .000007. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Utrecht totaal bestand column

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Column	17 (21.02) [0.77]	11 (6.98) [2.31]	28
Geen column	627 (622.98) [0.03]	203 (207.02) [0.08]	830
<i>Marginal Column Totals</i>	644	214	858 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 3.1811. The p -value is .074493. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Significantieberekeningen Utrecht lokaal beleid

Alle significantieberekeningen van berichten over lokaal beleid in Utrecht

Utrecht lokaal beleid column (met 8)

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Column	1 (6.39) [4.55]	8 (2.61) [11.16]	9
Geen column	102 (96.61) [0.3]	34 (39.39) [0.74]	136
Marginal Column Totals	103	42	145 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 16.7461. The p -value is .000043. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Utrecht lokaal beleid (met 4)

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Column	1 (3.55) [1.83]	4 (1.45) [4.5]	5
Geen column	102 (99.45) [0.07]	38 (40.55) [0.16]	140
Marginal Column Totals	103	42	145 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 6.5552. The p -value is .010458. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Bestuur en financiën	11 (13.5) [0.46]	8 (5.5) [1.13]	19
Geen Bestuur en Financiën	92 (89.5) [0.07]	34 (36.5) [0.17]	126
Marginal Column Totals	103	42	145 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 1.8347. The p -value is .175569. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Bouw	7 (12.79) [2.62]	11 (5.21) [6.42]	18
Geen bouw	96 (90.21) [0.37]	31 (36.79) [0.91]	127
Marginal Column Totals	103	42	145 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 10.3212. The p -value is .001315. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Utrecht lokaal beleid kunst en cultuur:

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Kunst en cultuur	12 (12.79) [0.05]	6 (5.21) [0.12]	18
Geen kunst en cultuur	91 (90.21) [0.01]	36 (36.79) [0.02]	127
<i>Marginal Column Totals</i>	103	42	145 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.1906. The p -value is .662457. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Utrecht lokaal beleid minderheden en integratie:

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Minderheden en integratie	4 (4.97) [0.19]	3 (2.03) [0.47]	7
Geen M&I	99 (98.03) [0.01]	39 (39.97) [0.02]	138
<i>Marginal Column Totals</i>	103	42	145 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.6898. The p -value is .406222. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Utrecht lokaal beleid wonen:

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	<i>Marginal Row Totals</i>
Wonen	9 (9.94) [0.09]	5 (4.06) [0.22]	14
Geen wonen	94 (93.06) [0.01]	37 (37.94) [0.02]	131
<i>Marginal Column Totals</i>	103	42	145 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 0.343. The p -value is .558089. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Bijlage 12: Significantieberekeningen Den Haag

Alle significantieberekeningen van het totale nieuwsaanbod in Den Haag

Den Haag totaal bestand wonen:

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Wonen	45 (48.92) [0.31]	10 (6.08) [2.53]	55
Geen wonen	1114 (1110.08) [0.01]	134 (137.92) [0.11]	1248
Marginal Column Totals	1159	144	1303 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 2.97. The p -value is .08482. This result is not significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Den Haag totaal bestand natuur en milieu

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Natuur en milieu	60 (67.6) [0.85]	16 (8.4) [6.88]	76
Geen natuur en milieu	1099 (1091.4) [0.05]	128 (135.6) [0.43]	1227
Marginal Column Totals	1159	144	1303 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 8.2122. The p -value is .004161. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Significantieberekeningen Den Haag lokaal beleid

Alle significantieberekeningen van berichten over lokaal beleid in Den Haag

Den Haag lokaal beleid natuur en milieu

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Natuur en milieu	25 (31.32) [1.27]	10 (3.68) [10.83]	35
Geen natuur en milieu	298 (291.68) [0.14]	28 (34.32) [1.16]	326
Marginal Column Totals	323	38	361 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 13.4. The p -value is .000252. This result is significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)

Den Haag lokaal beleid wonen

Chi-Square Calculator

Success! The contingency table below provides the following information: the observed cell totals, (the expected cell totals) and [the chi-square statistic for each cell].

The chi-square statistic, p -value and statement of significance appear beneath the table. Blue means you're dealing with dependent variables; red, independent.

	Traditionele media	Hyperlocals	Marginal Row Totals
Wonen	28 (30.42) [0.19]	6 (3.58) [1.64]	34
Geen wonen	295 (292.58) [0.02]	32 (34.42) [0.17]	327
Marginal Column Totals	323	38	361 (Grand Total)

If you've found this tool useful, please consider sharing it!

The chi-square statistic is 2.0208. The p -value is .15516. This result is *not* significant at $p < .05$.

[Back Home](#)

[Back to Calculators](#)